

**GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI
PĄTNÓW-ADAMÓW-KONIN SA**

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK OBROTOWY ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2018 ROKU**

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH	11
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	13
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	15
1. Informacje ogólne	15
2. Skład Grupy	16
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	16
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego.....	17
5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	17
5.1. Profesjonalny osąd.....	17
5.2. Niepewność szacunków	17
6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	21
6.1. Oświadczenie o zgodności.....	21
6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych.....	22
7. Informacje na temat korekty błędu z lat ubiegłych oraz porównywalności danych w sprawozdaniu finansowym.....	22
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz zmiany danych porównawczych.....	31
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	32
9.1. Wdrożenie MSSF 16.....	33
10. Zmiana szacunków.....	34
11. Istotne zasady rachunkowości.....	35
11.1. Zasady konsolidacji	35
11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	36
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe	36
11.3.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	37
11.4. Nieruchomości inwestycyjne	37
11.5. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	38
11.6. Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych	38
11.7. Aktywa niematerialne	39
11.8. Leasing	39
11.9. Wycena do wartości godziwej	40
11.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	41
11.11. Koszty finansowania zewnętrznego.....	41
11.12. Aktywa finansowe	41
11.13. Utrata wartości aktywów finansowych.....	44
11.13.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu.....	44
11.13.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	45
11.13.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	45
11.14. Pozostałe aktywa niefinansowe	46
11.15. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	46
11.15.1. Zabezpieczenie przepłyów pieniężnych	47
11.16. Zapasy.....	47
11.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	48
11.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	49
11.19. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne.....	49
11.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe.....	49

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

11.21. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	50
11.22. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	50
11.23. Płatności w formie akcji własnych	50
11.24. Rezerwy	50
11.25. Uprawnienia do emisji CO ₂	52
11.26. Przychody	52
11.26.1. Sprzedaż towarów i produktów	52
11.26.2. Świadczenie usług	53
11.26.3. Umowy o usługi budowlane	53
11.26.4. Przychody z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych	55
11.27. Koszty	55
11.28. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	56
11.29. Dotacje rządowe	56
11.30. Przychody i koszty finansowe	56
11.31. Podatki	57
11.31.1. Podatek bieżący	57
11.31.2. Podatek odroczony	57
11.31.3. Podatek od towarów i usług i akcyza	58
11.32. Zysk netto na akcję	58
11.33. Przejęcia pod wspólną kontrolą	58
12. Przejęcia przedsięwzięć	58
13. Segmenty operacyjne	59
14. Przychody i koszty	63
14.1. Przychody z umów z klientami	63
14.2. Pozostałe przychody operacyjne	63
14.3. Pozostałe koszty operacyjne	64
14.4. Przychody finansowe	64
14.5. Koszty finansowe	64
14.6. Koszty według rodzajów	65
14.7. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie	65
14.8. Umowy o usługę budowlaną	66
15. Podatek dochodowy	67
15.1. Obciążenie podatkowe	67
15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	67
15.3. Odroczony podatek dochodowy	68
16. Majątek socjalny oraz zobowiązania MFŚS	71
17. Zysk przypadający na jedną akcję	71
18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	72
19. Rzeczowe aktywa trwałe	73
19.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy Kapitałowej ZE PAK SA	75
20. Leasing	79
20.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	79
21. Aktywa niematerialne	81
22. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	83
23. Pozostałe aktywa	84
23.1. Pozostałe aktywa finansowe	84
23.2. Pozostałe aktywa niefinansowe	84
24. Świadczenia pracownicze	85
24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	85

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

25. Zapasy	86
26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	86
27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	87
28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe	89
28.1. Kapitał podstawowy	89
28.1.1. Wartość nominalna akcji	89
28.1.2. Prawa akcjonariuszy	89
28.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale	89
29. Kapitał zapasowy	90
29.1. Pozostałe kapitały rezerwowe	90
29.2. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	91
29.3. Udziały niekontrolujące	91
30. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	93
31. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	94
31.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne	94
31.2. Zmiany stanu rezerw	95
31.3. Opis istotnych tytułów rezerw	96
31.3.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych (EUA)	96
31.3.2. Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów i koszty likwidacji środków trwałych	96
31.3.3. Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górnictwem	96
31.3.4. Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii	96
31.3.5. Inne rezerwy	96
32. Prawa do emisji dwutlenku węgla	97
33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe	98
33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe)	98
33.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (długoterminowe)	99
33.3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe	99
33.4. Pochodne instrumenty finansowe	99
33.5. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (długoterminowe)	100
33.6. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)	100
34. Zobowiązania warunkowe oraz opis istotnych spraw sądowych	100
34.1. Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw	100
34.2. Sprawy sądowe	102
34.3. Rozliczenia podatkowe	105
34.4. Zobowiązania warunkowe związane z likwidacją elektrowni	107
35. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań	107
36. Otrzymane gwarancje i poręczenia	109
37. Informacje o podmiotach powiązanych	109
37.1. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu	110
37.2. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	110
37.3. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	110
37.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy	110
37.3.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej	110
38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	110
39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	111
39.1. Ryzyko stopy procentowej	111
39.2. Ryzyko walutowe	113

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

39.3. Ryzyko cen surowców	116
39.4. Ryzyko kredytowe	116
39.5. Ryzyko związane z płynnością	117
40. Instrumenty finansowe	120
40.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa poszczególnych klas instrumentów finansowych	120
40.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	122
40.3. Ryzyko stopy procentowej instrumentów finansowych	124
40.3.1. Zabezpieczenia	124
41. Zarządzanie kapitałem	126
42. Struktura zatrudnienia	127
43. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym	127

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Działalność kontynuowana			
Przychody z umów z klientami	14.1	2 304 824	2 443 075
Koszt własny sprzedaży	14.6	(2 627 910)	(2 035 396)
w tym odpis aktualizujący wartość środków trwałych i aktywów górniczych		(372 540)	-
(Strata)/Zysk brutto ze sprzedaży		(323 086)	407 679
Pozostałe przychody operacyjne	14.2	10 964	11 324
Koszty sprzedaży	14.6	(4 001)	(4 258)
Koszty ogólnego zarządu	14.6	(123 779)	(119 467)
Pozostałe koszty operacyjne	14.3	(37 360)	(5 186)
(Strata)/Zysk z działalności operacyjnej		(477 262)	290 092
Przychody finansowe	14.4	7 201	16 193
Koszty finansowe	14.5	(45 387)	(47 652)
(Strata)/Zysk brutto		(515 448)	258 633
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	15.1	51 775	(75 089)
(Strata)/Zysk netto z działalności kontynuowanej		(463 673)	183 544
(Strata)/Zysk netto za okres		(463 673)	183 544
(Strata)/Zysk przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(460 196)	183 243
(Strata)/Zysk przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		(3 477)	301

Henryk Sobierajski

/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik

/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski

/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka

/Główny Księgowy/

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

		Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
(Strata)/Zysk na jedną akcję (w złotych):	<i>Nota</i>		
Podstawowy/rozwodniony za rok obrotowy z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	17	(9,05)	3,61

Henryk Sobierajski
/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik
/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski
/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka
/Główny Księgowy/

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2018 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2017 roku
(Strata)/Zysk netto za okres		(463 673)	183 544
Inne całkowite dochody			
<i>Pozycje podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		2 739	5 439
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.1	(520)	(1 033)
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych razem		2 219	4 406
<i>Pozycje nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych:</i>			
Zyski/(straty) aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia		(862)	(2 155)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.1	252	409
Inne całkowite dochody netto nie podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych razem		(610)	(1 746)
Inne całkowite dochody netto		1 609	2 660
Całkowity dochód za okres		(462 064)	186 204
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(458 587)	185 903
Całkowity dochód przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		(3 477)	301

Henryk Sobierajski /Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu/	Zygmunt Artwik /Wiceprezes Zarządu/	Paweł Markowski /Wiceprezes Zarządu/	Aneta Desecka /Główny Księgowy/
--	--	---	------------------------------------

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nota	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	31 grudnia 2016 roku (dane przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	19	2 791 141	3 284 503	3 394 914
Nieruchomości inwestycyjne		2 365	2 365	2 337
Aktywa niematerialne	21	3 773	6 679	119 282
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	22	80 326	72 536	80 524
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	23.1	4 748	10 311	11 945
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	23.2	3 873	2 122	5 726
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	15.3	81 817	72 928	90 998
Razem aktywa trwałe		2 968 043	3 451 444	3 705 726
Aktywa obrotowe				
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	21	66 817	261 654	273 036
Zapasy	25	109 239	97 758	105 296
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	26	354 183	253 261	246 025
Należności z tytułu podatku dochodowego		1 544	17 731	10 227
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)		19	-	296
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	23.1	36 679	35 788	77 317
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	23.2	24 039	11 425	28 776
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	14.8	5 066	7 080	8 168
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27	304 658	322 201	350 101
Razem aktywa obrotowe		902 244	1 006 898	1 099 242
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		1 010	1 038	-
SUMA AKTYWÓW		3 871 297	4 459 380	4 804 968

Henryk Sobierajski
/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik
/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski
/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka
/Główny Księgowy/

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

	Nota	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	31 grudnia 2016 roku (dane przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	28	101 647	101 647	101 647
Kapitał zapasowy	29	1 124 376	1 094 493	1 028 647
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających		(460)	(2 678)	(7 084)
Pozostałe kapitały rezerwowe	29.1	3 472	3 472	3 472
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty		915 020	830 870	716 077
Zysk (strata) netto		(460 196)	183 243	247 674
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		1 683 859	2 211 047	2 090 433
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących		3 288	-	-
Kapitał własny ogółem		1 687 147	2 211 047	2 090 433
Zobowiązania długoterminowe				
Oprocentowane kredyty i pożyczki	30	59 424	302 465	587 851
Świadczenia pracownicze długoterminowe	24	45 555	48 166	48 587
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	33.2	11 468	5 146	5 069
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	33.4	-	870	4 294
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	33.5	43 007	44 509	43 302
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	31	450 033	414 795	369 146
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15.3	364 652	432 900	388 359
Zobowiązania długoterminowe ogółem		974 139	1 248 851	1 446 608
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	33.1	154 890	146 416	302 662
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	30	360 955	349 573	421 958
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	33.4	921	4 139	5 759
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	33.3	95 960	107 387	116 431
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		21	1 092	166
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	24	5 445	5 457	6 503
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	33.6	1 502	1 507	6 670
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	14.8	2 482	5 626	3 990
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	31	587 835	378 285	403 788
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem		1 210 011	999 482	1 267 927
Zobowiązania razem		2 184 150	2 248 333	2 714 535
SUMA PASYWÓW		3 871 297	4 459 380	4 804 968

Henryk Sobierajski

/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik

/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski

/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka

/Główny Księgowy/

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Nota</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku</i>
Przeplwy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		(515 448)	258 633
Korekty o pozycje:			
Amortyzacja	27	193 012	195 692
Odsetki i udziały w zyskach		17 158	32 129
(Zysk)/strata z tytułu różnic kursowych		1 217	(13 801)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		(2 497)	2 516
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	27	(115 290)	11 701
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	27	(11 480)	7 537
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	27	11 491	(99 080)
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych	27	515 132	328 799
Podatek dochodowy zapłacony		(9 604)	(19 679)
Wydatki na nabycie uprawnień do emisji CO ₂		(93 103)	(249 437)
Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych i aktywów górniczych		372 540	22 165
Pozostałe		3 626	1 623
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		366 754	478 798
Przeplwy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		8 854	3 478
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(70 293)	(98 272)
Wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi	27	641	1 451
Rozwiązanie lokaty na zabezpieczenie zadłużenia		-	35 630
Dywidendy otrzymane		93	208
Odsetki otrzymane		2	5
Pozostałe		-	(124)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(60 703)	(57 624)

Henryk Sobierajski

/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik

/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski

/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka

/Główny Księgowy/

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach złotych)

Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(1 571)	(7 012)
Wpływy z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	43 414	-
Splata kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	(284 949)	(340 837)
Dywidendy wypłacone	(60 988)	(65 562)
Odsetki zapłacone	(21 218)	(33 373)
Pozostałe	7	(466)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(325 305)	(447 250)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(19 254)	(26 076)
Środki pieniężne na początek okresu	27	322 570
Środki pieniężne na koniec okresu	303 316	322 570

Henryk Sobierajski

/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik

/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski

/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka

/Główny Księgowy/

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2018 roku	101 647	1 094 493	(2 678)	3 472	1 014 113	2 211 047	-	2 211 047
Korekta dotycząca MSSF 9	-	-	-	-	(4 338)	(4 338)	-	(4 338)
Dane przekształcone na dzień 1 stycznia 2018 roku	101 647	1 094 493	(2 678)	3 472	1 009 775	2 206 709	-	2 206 709
Zysk netto za okres	-	-	-	-	(460 196)	(460 196)	(3 477)	(463 673)
Inne całkowite dochody razem	-	-	2 219	-	(610)	1 609	-	1 609
Całkowity dochód za okres	-	-	2 219	-	(460 806)	(458 587)	(3 477)	(462 064)
Podział zysków z lat ubiegłych	-	29 649	-	-	(29 649)	-	-	-
Dywidenda za lata poprzednie	-	-	-	-	(60 988)	(60 988)	-	(60 988)
Transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	-	-	-	-	(3 199)	(3 199)	6 765	3 566
Pozostałe zmiany	-	234	(1)	-	(309)	(76)	-	(76)
Stan na 31 grudnia 2018 roku	101 647	1 124 376	(460)	3 472	454 824	1 683 859	3 288	1 687 147

Henryk Sobierajski
/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik
/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski
/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka
/Główny Księgowy/

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)

Nota	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	Razem kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2017 roku	101 647	1 028 647	(7 084)	3 472	1 016 976	2 143 658	-	2 143 658
Korekta błędu	-	-	-	-	(53 225)	(53 225)	-	(53 225)
Dane przekształcone na dzień 1 stycznia 2017 roku	101 647	1 028 647	(7 084)	3 472	963 751	2 090 433	-	2 090 433
Zysk netto za okres	-	-	-	-	183 243	183 243	301	183 544
Inne całkowite dochody	-	-	4 406	-	(1 746)	2 660	-	2 660
Całkowity dochód za okres	-	-	4 406	-	181 497	185 903	301	186 204
Podział zysków z lat ubiegłych	-	65 846	-	-	(65 846)	-	-	-
Dywidenda za lata poprzednie	-	-	-	-	(65 562)	(65 562)	-	(65 562)
Podział zysków z lat ubiegłych na ZFŚS	-	-	-	-	(28)	(28)	-	(28)
Efekt rozliczenia opcji put na udziałowców niekontrolujących	-	-	-	-	301	301	(301)	-
Stan na 31 grudnia 2017 roku	101 647	1 094 493	(2 678)	3 472	1 014 113	2 211 047	-	2 211 047

Henryk Sobierajski
/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik
/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski
/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka
/Główny Księgowy/

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część.

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa ZE PAK SA”) składa się z Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA („jednostka dominująca”, „Spółka”, „ZE PAK SA”) z siedzibą w Koninie przy ulicy Kazimierskiej 45 i jej spółek zależnych (patrz Nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000021374.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 310186795.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

- 1) wytwarzanie i sprzedaż energii elektrycznej,
- 2) produkcja i sprzedaż ciepła (pary wodnej i gorącej wody),
- 3) wydobywanie węgla brunatnego.

Poprzez osobę głównego akcjonariusza Grupa jest powiązana z innymi podmiotami, w których znaczący udział pośrednio lub bezpośrednio posiada Zygmunt Solorz.

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA oraz następujące spółki zależne:

Jednostka	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Grupy w kapitale	
			Na dzień 31 grudnia 2018 roku	Na dzień 31 grudnia 2017 roku
Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Usługi remontowo-budowlane	100,00%	100,00%
„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej z bloku 464 MW	100,00%*	100,00%*
„PAK – Holdco” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Działalność holdingowa	-	100,00%
„PAK Infrastruktura” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie obiektów inżynierskich gdzie indziej niesklasyfikowanych	100,00%	100,00%
„PAK Górnictwo” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Naprawa i konserwacja maszyn	100,00%	100,00%
„Energoinwest Serwis” sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Przemysłowa 75	Spółka w likwidacji	-	100,00%*
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin” SA	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Wydobycie węgla brunatnego	97,68%*	97,58%
„PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów” SA	62-700 Turek Warenka 23	Wydobycie węgla brunatnego	99,35%	99,26%
„Aquakon” sp. z o.o. w likwidacji	62-610 Sompolno Police	Spółka w likwidacji	96,20%*	96,20%*
„Eko-Surowce” sp. z o.o. w likwidacji	62-540 Kleczew ul. 600-lecia 9	Spółka w likwidacji	-	100,00%*
„PAK-Volt” SA	00-834 Warszawa ul. Pańska 77/79	Sprzedaż energii elektrycznej	100,00%	100,00%
„EL PAK Serwis” sp. z o.o. w likwidacji	62-510 Konin ul. Przemysłowa 158	Spółka w likwidacji	-	100,00%*
„PAK Adamów” sp. z o.o.	62-510 Konin ul. Kazimierska 45	Kupno i sprzedaż nieruchomości	100,00%	100,00%

* Podmioty gdzie występuje częściowo lub w całości udział pośredni ZE PAK SA przez inne spółki z Grupy ZE PAK SA

W dniu 1 sierpnia 2018 roku nastąpiło połączenie spółek Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin” SA (spółka przejmująca) i PAK – Holdco sp. z o.o. (spółka przejmowana) oraz PAK Górnictwo sp. z o.o. (spółka przejmująca) i Energoinwest Serwis sp. z o.o. w likwidacji (spółka przejmowana), EL PAK Serwis sp. z o.o. w likwidacji (spółka przejmowana), Eko-Surowce sp. z o.o. w likwidacji (spółka przejmowana).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy w kapitałach tych jednostek.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W skład Zarządu ZE PAK SA na dzień publikacji sprawozdania wchodzi:

- Henry Sobierajski Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu,
- Zygmunt Artwik Wiceprezes Zarządu,
- Paweł Markowski Wiceprezes Zarządu,

10 stycznia 2019 roku, rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Prezesa Zarządu złożył Pan Adam Kłapszta. Członkiem Zarządu Spółki przestała być także Pani Elżbieta Niebisz, która również z dniem 10 stycznia 2019 roku złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki. W związku

z zaistniałą sytuacją na posiedzeniu odbytym w dniu 10 stycznia 2019 roku Rada Nadzorcza do czasu wyboru nowego Prezesa Zarządu Spółki kierowanie pracami zarządu Spółki w charakterze pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu powierzyła panu Marcinowi Ginelowi – Wiceprezesowi Zarządu Spółki. W trakcie tego samego posiedzenia, tj. 10 stycznia 2019 r., Rada Nadzorcza Spółki powołała do Zarządu Spółki Pana Pawła Markowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego tj. z dniem 12 kwietnia 2019 roku rezygnację z członkostwa w Zarządzie Spółki oraz pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu złożył Pan Marcin Ginel. Tego samego dnia rezygnację z członkostwa w Zarządzie i funkcji Wiceprezesa złożyła również Pani Aneta Lato-Żuchowska. Na posiedzeniu odbytym w dniu 12 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki działając na podstawie art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych delegowała członka Rady Nadzorczej Spółki – Pana Henryka Sobierajskiego na okres 3 miesięcy, do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu Spółki, z powierzeniem jemu obowiązków Prezesa Zarządu.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 30 kwietnia 2019 roku.

5. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa, zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

5.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Kapitalizacja różnic kursowych

W związku z realizowanymi inwestycjami, spółki z Grupy korzystają z zewnętrznych źródeł finansowania.

Koszty finansowania, dające się bezpośrednio przyporządkować realizowanym inwestycjom są kapitalizowane w wartości środków trwałych w budowie do dnia oddania środka trwałego do użytku.

Spółki dokonują kapitalizacji różnic kursowych związanych z otrzymanymi kredytami i pożyczkami w walucie obcej w stopniu, w jakim stanowią one korektę kosztów odsetek. Grupa stosuje podejście kumulatywne w zakresie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Podejście kumulatywne traktuje inwestycję jako całość dlatego też kwota różnic kursowych możliwa do kapitalizacji jako korekta kosztów finansowania zewnętrznego w okresie sprawozdawczym może podlegać zmianom wraz ze zmianami kursów walut w okresie trwania inwestycji.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na każdy dzień bilansowy kierownictwo Grupy dokonuje oceny czy w ramach zawartych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które nie byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej.

5.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie

wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Utrata wartości aktywów trwałych

W wyniku przeprowadzonych analiz na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa zidentyfikowała istnienie przesłanek, które mogłyby wskazywać na ewentualną utratę wartości składników aktywów, w postaci wyższej wartości bilansowej aktywów netto Grupy od wartości jej rynkowej kapitalizacji. W związku z tym Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości składników majątku trwałego. W oparciu o przeprowadzone testy stwierdzono, iż istnieje konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego. Informacje o przeprowadzonym teście przedstawiono w nocie 19.1.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 24.1.

Szacunek został sporządzony w oparciu o następujące główne założenia:

- stopa dyskontowa 3,0%
- przewidywany wskaźnik inflacji 2,5%
- przewidywane stopy wzrostu wynagrodzeń w zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0% do 3%

Zmiany wskaźników finansowych będących podstawą szacunku spowodowałyby zmianę salda rezerwy o kwoty zaprezentowane w poniższej tabeli (w tysiącach złotych).

	(+) wzrost o 1 p.p.	(-) spadek o 1 p.p.
stopa dyskontowa	(3 767)	3 317
stopa wzrostu wynagrodzeń	3 543	(3 709)

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły odnośnie podatku odroczonego zostały opisane w nocie 15.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 11.9.

Kapitalizacja kosztów usuwania nadkładu w fazie produkcyjnej

W uzasadnionych przypadkach określonych przez KIMSF 20 Grupa kapitalizuje koszty zdejmowania nadkładu w fazie produkcyjnej odkrywki. Podstawą kapitalizacji kosztów jest spełnienie następujących warunków: prawdopodobne jest uzyskanie przez Grupę przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z usuwaniem nadkładu, Grupa jest w stanie zidentyfikować tę część złoża węgla, do której dostęp został ułatwiony oraz koszty związane z usuwaniem nadkładu dotyczące tej części złoża mogą zostać wiarygodnie wycenione. Grupa okresowo weryfikuje szacunki dotyczące powyższych kryteriów w celu zapewnienia prawidłowej kapitalizacji kosztów.

Okres rozliczania dla aktywów z tytułu zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych

Grupa okresowo weryfikuje ustalone okresy rozliczania aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych, na podstawie aktualnych prognoz co do okresu eksploatacji odkrywek. Dane na temat aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych znajdują się w nocie 22.

Rekompensaty z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej

W nocy 34 przedstawiono opis istotnych zobowiązań warunkowych i opis istotnych spraw sądowych, w tym dotyczących rekompensat z tytułu rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej.

Ujmowanie przychodów

Grupa stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych realizowanych w czasie. Stosowanie tej metody wymaga od Grupy szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Przychód ujmowany jest na podstawie ceny transakcyjnej z wyłączeniem kwot, które Grupa realizując umowy w ramach konsorcjum jako lider pobiera w imieniu konsorcjantów.

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje aktualizacji szacunków budżetowanych całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu realizowanych projektów. Przewidywana całkowita strata na kontrakcie ujmowana jest jako koszty okresu, w którym została rozpoznana, zgodnie z MSSF 15.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągnięte. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 *Podatek dochodowy* w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Odpisy aktualizujące wartość należności

W odniesieniu do należności handlowych przyjmuje się, że dane dotyczące spłacalności mogą być wykorzystane do szacowania ryzyka kredytowego w przyszłości, w związku z czym straty kredytowe są oszacowywane wykorzystując dane historyczne dotyczące przedziałów wiekowania należności handlowych i ich realizacji. Szczegóły odnośnie odpisów aktualizujących należności znajdują się w notcie 26.

Rezerwa na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego w przypadku wystąpienia takiego obowiązku lub podjęcia takiego zobowiązania przez kierownictwo Grupy. Rezerwa tworzona jest w wysokości wynikającej z otrzymanych ofert dotyczących likwidacji aktywów trwałych. Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy na każdy dzień bilansowy. Wartość rezerwy z tytułu likwidacji składników rzeczowego majątku trwałego jest dyskontowana na każdy dzień bilansowy. Rezerwa opisana w notcie 11.24.

Rezerwa na likwidację składowisk popiołów

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk popiołów ze względu na wynikający z pozwoleń zintegrowanych obowiązków prawny. Podstawą szacowania rezerwy są opracowania, analizy techniczno – ekonomiczne sporządzone przez Grupę a także otrzymane oferty zewnętrzne dla planowanych kierunków rekultywacji. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji wartości rezerwy. Na dzień bilansowy Zarząd Grupy ZE PAK SA oszacował wartość kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości na bazie wiedzy o powierzchni użytkowanych składowisk popiołów oraz obecnie ponoszonych kosztów rekultywacji dla podobnych terenów. Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 3,0%, poziom inflacji na poziomie 2,5%.

Rezerwa opisana w notcie 31.3.2.

Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą

Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobywaniem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego. Rezerwa tworzona jest w oparciu o aktualne szacunki przyszłych kosztów rekultywacji jak również zakładane terminy rozpoczęcia i zakończenia rekultywacji, w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie Zarządu, jak i wewnętrzne szacunki Grupy i dyskontowana na każdy dzień sprawozdawczy. Rezerwy opisane są w notcie 31.3.3.

Wycena certyfikatów energetycznych

Z tytułu produkcji energii w źródłach odnawialnych, gazowych oraz wysokiej kogeneracji Grupa rozpoznaje świadectwa pochodzenia energii (zielone i czerwone certyfikaty) według wartości godziwej na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane. Na dzień bilansowy Grupa wycenia świadectwa pochodzenia do wartości netto możliwej do uzyskania – dla zielonych certyfikatów na dzień 31 grudnia 2018 do ceny 135,20 PLN/MWh. Dane na temat cen pochodzą z notowań na Towarowej Giełdzie Energii SA. Odpis aktualizujący wartość świadectw tworzony jest w przypadku, gdy cena sprzedaży możliwa do uzyskania pomniejszona o koszty zbycia jest niższa od historycznego kosztu wytworzenia. Kwota odpisu wynosi 1 703 tysiące złotych. Wartość odpisu aktualizującego zmniejsza wartość zapasów z tytułu świadectw pochodzenia i zwiększa koszt własny sprzedaży. Źródłem niepewności są regulacje prawne dotyczące rynku OZE.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonych redukcji emisji (EUA)

Grupa rozpoznaje rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych. Od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy 2013 – 2020 dotyczący uprawnień do emisji. Założeniem tego okresu jest przyznanie dla Grupy darmowych uprawnień EUA wynikających z produkcji energii cieplnej, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji, wynikającej z Art. 10c Dyrektywy ETS, polegającej na przyznaniu dodatkowych darmowych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI).

Emisja w Grupie ZE PAK SA w 2017 roku wyniosła 7 234 602 tony CO₂.

W kwietniu 2018 roku Grupa dokonała umorzenia emisji CO₂ za 2017 rok w ilości 10 866 104 tony CO₂.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa utworzyła rezerwę na uprawnienia, w odniesieniu do faktycznej wielkości emisji za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Szczegóły odnośnie rezerwy na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych zostały zaprezentowane w notcie 31.3.1.

6. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Mając w szczególności na uwadze podwyższone standardy sprawozdawczości jednostek zainteresowania publicznego oraz ochronę interesariuszy, Zarząd ZE PAK SA („Zarząd”) zwraca uwagę na następujące kwestie:

1. Grupa zamknęła 2018 rok ze stratą netto w kwocie (-464) milionów złotych. Na wysokość straty netto istotny wpływ miały zdarzenia jednorazowe, w wysokości 347 milionów złotych, w tym wyniki testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych. Dodatkowo na poniesioną stratę wpłynęła sytuacja na rynku energii. Od początku roku uwidaczniał się trend wzrostowy uprawnień do emisji CO₂, które Grupa jest zobowiązana nabywać w celu przedstawienia do umorzenia. Notowania uprawnień na początku roku kształtowały się na poziomie około 8 euro, a zakończyły rok na poziomie ponad 24 euro, powodując istotne zwiększenie kosztów operacyjnych Grupy w roku 2018. Ponadto, na pogorszenie wyniku operacyjnego, zarówno w segmencie wytworzenia jak i wydobycia, wpłynęło również ograniczenie działalności Grupy z uwagi na zakończenie z dniem 1 stycznia 2018 roku produkcji energii elektrycznej przez Elektrownię Adamów, w związku zakończeniem okresu derogacji środowiskowej dla pięciu bloków o łącznej mocy 600 MW.
2. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania krótkoterminowe, w tym kredyty bankowe, przewyższają aktywa obrotowe Grupy o kwotę 308 milionów złotych.

Okoliczności opisane powyżej, mogą wpływać na ocenę funkcjonowania Grupy w przyszłości, w tym również na ocenę zdolności Grupy do kontynuacji działalności. Wzrastające koszty działalności, znaczące wahania poziomu uprawnień do emisji CO₂, poziom zadłużenia krótkoterminowego oraz niepewność dotycząca regulacji rynkowych determinujących ceny wytwarzanej energii oraz uzyskiwanych certyfikatów, wpływają na niepewność realizacji planów przyjętych przez Zarząd. W konsekwencji Zarząd zwraca uwagę na istnienie znaczącej niepewności, która może budzić wątpliwości co do zdolności Grupy do kontynuacji działalności. Należy jednak podkreślić, że sytuacja finansowa w 2018 roku w dużej mierze determinowana była przez strategię zabezpieczania cen sprzedawanej energii i kupowanych uprawnień do emisji CO₂. Niedostosowania w tym zakresie zostały już skorygowane na etapie kontraktacji sprzedaży energii i zakupu uprawnień na 2019 rok. Podjęto również szereg działań na poziomie operacyjnym mających na celu poprawę sytuacji ekonomicznej Grupy.

Obecnie Zarząd koncentruje swoje działania na poprawie płynności Grupy w krótkim horyzoncie czasowym. Zarząd dokonał szczegółowej analizy prognoz przepływów pieniężnych i potwierdza, że analiza przepływów pieniężnych wskazuje na możliwość generowania wystarczających, pozytywnych przepływów pieniężnych co najmniej w okresie kolejnych 12 miesięcy od daty niniejszego sprawozdania finansowego. Analiza ta zakłada odnowienie posiadanych limitów kredytowych dotyczących finansowania bieżącej działalności spółek w Grupie. Prowadzone są rozmowy z instytucjami finansowymi mające na celu odnowienie kredytów. Zdaniem Zarządu, ryzyko braku odnowienia limitów kredytowych jest ograniczone.

W rezultacie, w ocenie Zarządu opisana powyżej sytuacja nie wpłynie negatywnie na możliwość regulowania przez Grupę zobowiązań, finansowanie niezbędnych inwestycji czy współpracę z kluczowymi klientami.

6.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”).

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

6.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

7. Informacje na temat korekty błędu z lat ubiegłych oraz porównywalności danych w sprawozdaniu finansowym

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Zarząd Jednostki dominującej dokonał ponownej szczegółowej analizy regulacji prawnych odnoszących się do kwestii rekultywacji terenów pod kątem konieczności zawiązania rezerwy na przyszłe koszty usunięcia szkód.

Na dzień wprowadzenia korekty błędu opisanej w nocie 7, tj. 1 stycznia 2017 roku Grupa przyjęła poniższą politykę rachunkowości w tym zakresie.

Zarząd ocenił, że prawny obowiązek do rekultywacji terenu składowisk popiołów powstaje w momencie rozpoczęcia ich eksploatacji, dlatego też na ten dzień Grupa powinna ujmować aktywo i rezerwę z tytułu rekultywacji składowisk popiołów w zdyskontowanej wartości oszacowanych kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości. W kolejnych okresach aktywo to jest amortyzowane metodą liniową przez szacunkowy okres eksploatacji danego składowiska popiołów. Jednocześnie w kolejnych okresach Grupa ujmuje wzrost rezerwy wynikający z efektu odwijania dyskonta w korespondencji z kosztami finansowymi. Późniejsze ewentualne zmiany szacunku kosztów rekultywacji korygują wartość aktywa i rezerwy.

W wyniku przeprowadzonej analizy, uznano, że na dzień 31 grudnia 2018 roku i w latach ubiegłych, na Grupie ciążył obowiązek prawny polegający na konieczności usunięcia szkód i rekultywacji terenów wykorzystywanych jako składowiska popiołów. Zdaniem Zarządu, fakt utworzenia danego składowiska popiołu, w tym poniesienia niezbędnych nakładów na jego ustanowienie powoduje, że zachodzi zdarzenie obligujące, które rodzi obowiązek Grupy do jego usunięcia w przyszłości, gdyż wymogi prawne powodują, że istnieje zobowiązanie, z którego Grupa nie może się wycofać lub uniknąć jego spełnienia. Nieujęcie rezerwy na przywrócenie stanu pierwotnego w latach ubiegłych, pomimo istnienia takiego obowiązku, spełnia definicję błędu zgodnie z MSR 8 par. 43, a jego korekta wpływa na dane finansowe prezentowane za porównywalne okresy.

W rezultacie, na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Spółka ujęła rezerwę z tytułu likwidacji szkód i rekultywacji składowisk popiołów używanych przez Grupę w wysokości zdyskontowanej kwoty kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości odpowiednio w kwocie 40 451 tysięcy złotych, w korespondencji z zyskami lat ubiegłych i pozycją rzeczowych aktywów trwałych w zakresie w jakim obowiązek usunięcia i przywrócenia stanu pierwotnego dotyczy niezamortyzowanej części rzeczowych aktywów trwałych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku nastąpiła aktualizacja wysokości rezerwy i jej wzrost o kwotę 16 442 tysiące złotych. Spowodowało to konieczność ponownej korekty danych porównawczych. Łączna wartość korekty wynosi 61 278 tysięcy złotych (polityki rachunkowości odnośnie tworzenia rezerw z tytułu rekultywacji zostały zamieszczone w nocie 11.24 niniejszego sprawozdania).

Grupa nie dokonała przekształcenia uprzednio opublikowanych skonsolidowanych rachunków zysków i strat i skonsolidowanych sprawozdań z całkowitych dochodów sporządzonych za okresy 2017 roku (prezentowane w niniejszym śródrocznym sprawozdaniu finansowym), gdyż zdaniem Zarządu, opisana korekta nie ma istotnego wpływu i nie powoduje zniekształcenia danych porównawczych.

Jednocześnie Zarząd ocenił, że wpływ wprowadzonej korekty na rachunek wyników za 2018 rok jest nieistotny w związku z czym wprowadził zmianę danych porównawczych na 1 stycznia 2017 roku oraz 31 grudnia 2017 roku w wartościach takich samych jak ustalone na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Całkowity wpływ korekty na kapitał własny Grupy na 31 grudnia 2018 roku wynosił pierwotnie (36 783) tysiące złotych, po drugiej korekcie (53 225) tysięcy złotych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Wpływ korekty na dane porównawcze:

Na dzień 30 czerwca 2018 roku

	30 czerwca 2018 roku		Kwota korekty
	Dane opublikowane	Dane przekształcone	
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3 240 762	3 240 762	-
Nieruchomości inwestycyjne	2 365	2 365	-
Aktywa niematerialne	6 063	6 063	-
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnictwa (długoterminowe)	68 915	68 915	-
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	33 558	33 558	-
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	1 288	1 288	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	72 729	72 729	-
Razem aktywa trwałe	3 425 680	3 425 680	-
Aktywa obrotowe			
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	8 729	8 729	-
Zapasy	105 183	105 183	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	301 771	301 771	-
Należności z tytułu podatku dochodowego	1 284	1 284	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)	1 636	1 636	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	12 321	12 321	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	31 025	31 025	-
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	5 692	5 692	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	240 035	240 035	-
Razem aktywa obrotowe	707 676	707 676	-
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	1 024	1 024	-
SUMA AKTYWÓW	4 134 380	4 134 380	-
30 czerwca 2018 roku			
	Dane opublikowane	Dane przekształcone	Kwota korekty
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-
Kapitał zapasowy	1 124 142	1 124 142	-
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	(1 415)	(1 415)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 472	3 472	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	934 360	917 918	(16 442)
Zysk (strata) netto	(51 257)	(51 257)	-
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	2 110 949	2 094 507	(16 442)
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	-	-	-
Kapitał własny ogółem	2 110 949	2 094 507	(16 442)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	167 575	167 575	-
Świadczenia pracownicze długoterminowe	48 113	48 113	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	4 518	4 518	-
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	155	155	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	43 758	43 758	-
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	398 309	414 751	16 442
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	433 068	433 068	-
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 095 496	1 111 938	16 442
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	209 927	209 927	-
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	384 078	384 078	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	2 192	2 192	-
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	66 811	66 811	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	164	164	-
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	6 033	6 033	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	1 508	1 508	-
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	2 284	2 284	-
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	254 938	254 938	-
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	927 935	927 935	-
Zobowiązania razem	2 023 431	2 039 873	16 442
SUMA PASYWÓW	4 134 380	4 134 380	-

na dzień 31 grudnia 2017 roku

	31 grudnia 2017 roku		
	<i>Dane opublikowane przekształcone</i>	<i>Dane przekształcone</i>	<i>Kwota korekty</i>
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3 284 503	3 284 503	-
Nieruchomości inwestycyjne	2 365	2 365	-
Aktywa niematerialne	6 679	6 679	-
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnictwa (długoterminowe)	72 536	72 536	-
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	10 311	10 311	-
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	2 122	2 122	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	72 928	72 928	-
Razem aktywa trwałe	3 451 444	3 451 444	-
Aktywa obrotowe			
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	261 654	261 654	-
Zapasy	97 758	97 758	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	253 261	253 261	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Należności z tytułu podatku dochodowego	17 731	17 731	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)	-	-	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	35 788	35 788	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	11 425	11 425	-
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	7 080	7 080	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	322 201	322 201	-
Razem aktywa obrotowe	1 006 898	1 006 898	-
Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	1 038	1 038	-
SUMA AKTYWÓW	4 459 380	4 459 380	-

31 grudnia 2017 roku

	<i>Dane opublikowane przekształcone</i>	<i>Dane przekształcone</i>	<i>Kwota korekty</i>
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-
Kapitał zapasowy	1 094 493	1 094 493	-
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	(2 678)	(2 678)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 472	3 472	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	847 312	830 870	(16 442)
Zysk (strata) netto	183 243	183 243	-
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	2 227 489	2 211 047	(16 442)
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	-	-	-
Kapitał własny ogółem	2 227 489	2 211 047	(16 442)
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	302 465	302 465	-
Świadczenia pracownicze długoterminowe	48 166	48 166	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	5 146	5 146	-
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	870	870	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	44 509	44 509	-
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	398 353	414 795	16 442
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	432 900	432 900	-
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 232 409	1 248 851	16 442
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	146 416	146 416	-
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	349 573	349 573	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	4 139	4 139	-
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	107 387	107 387	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	1 092	1 092	-
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	5 457	5 457	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	1 507	1 507	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	5 626	5 626	-
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	378 285	378 285	-
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	999 482	999 482	-
Zobowiązania razem	2 231 891	2 248 333	16 442
SUMA PASYWÓW	4 459 380	4 459 380	-

na dzień 30 czerwca 2017 roku

	30 czerwca 2017 roku		
	Dane opublikowane	Dane przekształcone	Kwota korekty
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3 314 933	3 318 601	3 668
Nieruchomości inwestycyjne	2 323	2 323	-
Aktywa niematerialne	4 177	4 177	-
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	76 609	76 609	-
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	11 979	11 979	-
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	5 605	5 605	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	87 161	87 161	-
Razem aktywa trwałe	3 502 787	3 506 455	3 668
Aktywa obrotowe			
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	145 777	145 777	-
Zapasy	96 720	96 720	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	300 559	300 559	-
Należności z tytułu podatku dochodowego	1 330	1 330	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)	-	-	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	74 294	74 294	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	20 696	20 696	-
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	13 838	13 838	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	255 389	255 389	-
Razem aktywa obrotowe	908 603	908 603	-
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
SUMA AKTYWÓW	4 411 390	4 415 058	3 668

	30 czerwca 2017 roku		
	Dane opublikowane	Dane przekształcone	Kwota korekty
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-
Kapitał zapasowy	1 094 492	1 094 492	-
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	(4 498)	(4 498)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 472	3 472	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	886 268	833 043	(53 225)
Zysk (strata) netto	103 372	103 372	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	2 184 753	2 131 528	(53 225)
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	-	-	-
Kapitał własny ogółem	2 184 753	2 131 528	(53 225)
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	440 875	440 875	-
Świadczenia pracownicze długoterminowe	47 867	47 867	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	4 085	4 085	-
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	2 169	2 169	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	42 548	42 548	-
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	326 661	383 554	56 893
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	410 776	410 776	-
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 274 981	1 331 874	56 893
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	211 830	211 830	-
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	392 365	392 365	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	4 965	4 965	-
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	64 035	64 035	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	204	204	-
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	6 936	6 936	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	1 504	1 504	-
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	3 151	3 151	-
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	266 666	266 666	-
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	951 656	951 656	-
Zobowiązania razem	2 226 637	2 283 530	56 893
SUMA PASYWÓW	4 411 390	4 415 058	3 668

na dzień 31 grudnia 2016 roku

	31 grudnia 2016 roku		
	<i>Dane opublikowane przekształcone</i>	<i>Dane przekształcone</i>	<i>Kwota korekty</i>
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3 394 914	3 394 914	-
Nieruchomości inwestycyjne	2 337	2 337	-
Aktywa niematerialne	119 282	119 282	-
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa gómicze (długoterminowe)	80 524	80 524	-
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	11 945	11 945	-
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	5 726	5 726	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	90 998	90 998	-
Razem aktywa trwałe	3 705 726	3 705 726	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Aktywa obrotowe			
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	273 036	273 036	-
Zapasy	105 296	105 296	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	246 025	246 025	-
Należności z tytułu podatku dochodowego	10 227	10 227	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)	296	296	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	77 317	77 317	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	28 776	28 776	-
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	8 168	8 168	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	350 101	350 101	-
Razem aktywa obrotowe	1 099 242	1 099 242	-
Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
SUMA AKTYWÓW	4 804 968	4 804 968	-

31 grudnia 2016 roku

	<i>Dane opublikowane</i>	<i>Dane przekształcone</i>	<i>Kwota korekty</i>
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-
Kapitał zapasowy	1 028 647	1 028 647	-
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	(7 084)	(7 084)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 472	3 472	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	732 519	716 077	(16 442)
Zysk (strata) netto	247 674	247 674	-
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	2 106 875	2 090 433	(16 442)
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	-	-	-
Kapitał własny ogółem	2 106 875	2 090 433	(16 442)
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	587 851	587 851	-
Świadczenia pracownicze długoterminowe	48 587	48 587	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	5 069	5 069	-
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	4 294	4 294	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	43 302	43 302	-
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	352 704	369 146	16 442
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	388 359	388 359	-
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 430 166	1 446 608	16 442
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	302 662	302 662	-
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	421 958	421 958	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	5 759	5 759	-
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	116 431	116 431	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	166	166	-
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	6 503	6 503	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	6 670	6 670	-
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	3 990	3 990	-
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	403 788	403 788	-
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	1 267 927	1 267 927	-
Zobowiązania razem	2 698 093	2 714 535	16 442
SUMA PASYWÓW	4 801 300	4 804 968	-

na dzień 30 czerwca 2016 roku

	30 czerwca 2016 roku		
	<i>Dane opublikowane</i>	<i>Dane przekształcone</i>	<i>Kwota korekty</i>
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	3 399 827	3 403 495	3 668
Nieruchomości inwestycyjne	2 349	2 349	-
Aktywa niematerialne	6 561	6 561	-
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze (długoterminowe)	85 085	85 085	-
Pozostałe aktywa długoterminowe finansowe	9 455	9 455	-
Pozostałe aktywa długoterminowe niefinansowe	5 755	5 755	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	98 089	98 089	-
Razem aktywa trwałe	3 607 121	3 610 789	3 668
Aktywa obrotowe			
Krótkoterminowe aktywa niematerialne	200 197	200 197	-
Zapasy	143 149	143 149	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	295 282	295 282	-
Należności z tytułu podatku dochodowego	3 995	3 995	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (aktywa)	-	-	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe finansowe	80 784	80 784	-
Pozostałe aktywa krótkoterminowe niefinansowe	18 733	18 733	-
Kwoty należne od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	3 500	3 500	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	325 316	325 316	-
Razem aktywa obrotowe	1 070 956	1 070 956	-
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	-
SUMA AKTYWÓW	4 678 077	4 681 745	3 668

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

	30 czerwca 2016 roku		Kwota korekty
	Dane opublikowane	Dane przekształcone	
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	101 647	101 647	-
Kapitał zapasowy	1 028 639	1 028 639	-
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających	(10 154)	(10 154)	-
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 472	3 472	-
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	763 698	710 473	(53 225)
Zysk (strata) netto	138 404	138 404	-
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	2 025 706	1 972 481	(53 225)
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	-	-	-
Kapitał własny ogółem	2 025 706	1 972 481	(53 225)
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty i pożyczki	739 710	739 710	-
Świadczenia pracownicze długoterminowe	76 287	76 287	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	32 245	32 245	-
Pochodne instrumenty finansowe długoterminowe (zobowiązania)	7 098	7 098	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów długoterminowe	45 011	45 011	-
Inne rezerwy długoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	331 146	388 039	56 893
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	377 553	377 553	-
Zobowiązania długoterminowe ogółem	1 609 050	1 665 943	56 893
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe krótkoterminowe	204 822	204 822	-
Bieżąca część oprocentowanych kredytów i pożyczek	450 301	450 301	-
Pochodne instrumenty finansowe krótkoterminowe (zobowiązania)	6 917	6 917	-
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	68 664	68 664	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	1 202	1 202	-
Świadczenia pracownicze krótkoterminowe	9 925	9 925	-
Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów krótkoterminowe	12 443	12 443	-
Kwoty należne zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	5 809	5 809	-
Inne rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe	283 238	283 238	-
Zobowiązania krótkoterminowe ogółem	1 043 321	1 043 321	-
Zobowiązania razem	2 652 371	2 709 264	56 893
SUMA PASYWÓW	4 678 077	4 681 745	3 668

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz zmiany danych porównawczych

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie. Zmiany dotyczące wyjścia w życie MSSF 9 i MSSF 15 opisano w nocie 11. Pozostałe zmiany nie miały zastosowania lub istotnego wpływu na prezentowane informacje finansowe Grupy:

- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016 – zmiany MSSF 1 i MSR 28
- Zmiany do MSR 40 Kwalifikacja nieruchomości; przenoszenie nieruchomości inwestycyjnych do innych grup aktywów
- Zmiany do KIMSF 22 Zmiany sposobu określania daty transakcji, a zatem kursu wymiany SPOT, którego należy użyć w sytuacji dokonywania lub otrzymywania płatności zaliczkowej w walucie obcej.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 zastąpił MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 9 dotyczy trzech obszarów związanych z instrumentami finansowymi:

- Klasyfikacji i wyceny
- Utraty wartości
- Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie skorzystała z możliwości wdrożenia zmian wynikających z MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń od 1 stycznia 2018 roku.

Grupa zastosowała MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku, bez przekształcania danych porównawczych.

Z uwagi na wpływ zastosowania MSSF 9 efekty jego zastosowania odniesiono do zysków zatrzymanych na 1 stycznia 2018 roku. Wpływ jest przedstawiony w nocie 11.12.

Poniższe zestawienie przedstawia zmiany nazw pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wynikające ze zmian w klasyfikacji instrumentów finansowych.

<i>Instrumenty finansowe</i>	<i>Klasyfikacja instrumentów wg MSR 39</i>	<i>Klasyfikacja instrumentów wg MSSF 9</i>
AKTYWA		
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności finansowe	Pożyczki i należności	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Instrumenty pochodne i inne należności wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Pochodne instrumenty finansowe	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne zabezpieczające
PASYWA		
Kredyty bankowe, pożyczki, obligacje i leasing	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania z tytułu dostaw i pozostałe zobowiązania finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Pochodne instrumenty finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
Pochodne instrumenty finansowe	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty pochodne zabezpieczające

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 uchyla MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz MSR 18 Przychody. Mo on zastosowanie do wszystkich umów z klientami za wyjątkiem wchodzących w zakres innych standardów. MSSF 15 ustanawia „Model pięciu kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z standardem przychody ujmowane są w kwocie wynagrodzenia, które zgodnie z oczekiwaniem jednostki przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa zastosowała MSSF 15 od 1 stycznia 2018 roku bez przekształcania danych porównawczych.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy investorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 *Leasing* (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później. Standard znosi podział na leasing operacyjny i finansowy z punktu widzenia leasingobiorcy. Umowy spełniające definicję leasingu będą ujmowane jak obecny leasing finansowy.
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe* (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego* (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 *Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 *Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017* (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.
- *Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej* (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego

sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

9.1. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania. MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Grupa planuje wdrożenie MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej. Zgodnie z tym podejściem Grupa nie dokona przekształcenia danych porównawczych. Skumulowany efekt początkowego zastosowania MSSF 16 zostanie ujęty jako korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień początkowego zastosowania MSSF 16.

Grupa przeprowadziła kompleksową analizę wpływu MSSF 16 na swoje sprawozdanie finansowe. Grupa przeanalizowała posiadane umowy pod kątem identyfikacji umów, które zgodnie z MSSF 16 zawierają leasing lub komponent leasingowy.

Grupa ustaliła, że jest leasingobiorcą w przypadku umów na korzystanie z gruntów, w tym praw wieczystego użytkowania gruntów, najmu i leasingu samochodów oraz leasingu maszyn.

Grupa planuje skorzystać z możliwości uproszczonego ujęcia umów zawartych na okresy krótsze niż 12 miesięcy oraz umów, które kończą się w przeciągu 12 miesięcy od dnia 1 stycznia 2019 roku. Grupa nie zidentyfikowała umów leasingu dotyczących niskocennych składników aktywów.

Dla leasingów klasyfikowanych zgodnie z MSR 17 jako leasingi finansowe, wartość składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania leasingowego na 1 stycznia 2019 roku zostanie ustalona w wartości bilansowej odpowiednio składników aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zobowiązań leasingowych na 31 grudnia 2018 roku. W Grupie nie występuje leasing operacyjny ujmowany pod MSR 17.

Grupa przyjęła następujące założenia dotyczące wyznaczenia okresu leasingu:

- prawo wieczystego użytkowania gruntów – okres leasingu ustalony został jako pozostały okres obowiązywania decyzji,

- umowy dzierżawy gruntów zawarte na czas nieokreślony lub do czasu nabycia nieruchomości/demontażu infrastruktury – Grupa dokona szacunku okresu leasingu zgodnie z okresem funkcjonowania danej odkrywki,
- umowy na czas określony – okres leasingu ustalony został zgodnie z umową z uwzględnieniem indywidualnego rozpatrzenia opcji przedłużenia.

Grupa zastosowała poniższe założenia w zakresie stopy dyskontowej:

- Grupa stosuje stopę procentową leasingu w przypadku umów, dla których można ją łatwo ustalić (leasing samochodów).
- W przypadku pozostałych umów leasingu Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy.
- Obecne źródła finansowania Grupy mają zbyt krótki horyzont czasowy, aby posłużyć się nimi przy szacowaniu krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy.
- Strategia refinansowania nie jest jeszcze skonkretyzowana. Grupa określi stopę szacując:
 - o Stopę wolną od ryzyka,
 - o Marżę kredytową
- Stopy dyskontowe zostaną zróżnicowane w zależności od okresu leasingu.
- Ze względów praktycznych planowane jest ujednoczenie stóp dyskontowych w Grupie – zdolność kredytowa spółek z Grupy jest oceniana przez instytucje finansowe przez pryzmat sytuacji finansowej Grupy.

Szacowany wpływ wdrożenia MSSF 16 na sumę bilansową na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi około 54 657 tysięcy złotych i wynika z ujęcia aktywa z tytułu prawa do użytkowania w korespondencji ze zobowiązaniem leasingowym. Zgodnie z szacunkami, na dzień 1 stycznia 2019 r. wartość składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania i wartość zobowiązań z tytułu leasingu są sobie równe poza sytuacjami, gdy wartość składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia przedpłaty ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2018 roku (dotyczy niezamortyzowanej ceny nabycia praw wieczystego użytkowania gruntów) oraz poza umowami klasyfikowanymi zgodnie z MSR 17 jako leasingi finansowe.

10. Zmiana szacunków

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym miały miejsce następujące zmiany szacunków, wpływające na wartości wykazane w tym sprawozdaniu finansowym między innymi:

- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerw aktuarialnych,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny instrumentów pochodnych,
- szacunki w zakresie założeń odnośnie kalkulacji przychodów z tytułu rekompensat KDT,
- szacunki w zakresie założeń odnośnie okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych,
- szacunki dotyczące realizacji aktywa z tytułu podatku odroczonego,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerwy na rekultywację składowisk popiołów,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerwy na likwidację składników rzeczowego majątku trwałego,
- szacunki w zakresie wyceny kontraktów długoterminowych,
- szacunki w zakresie założeń dla wyceny rezerw rekultywacyjnych związanych z działalnością górnictwem
- szacunki w zakresie utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Wpływ zmian szacunków na szacunek wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych został przedstawiony w nocie 19.1.

Wpływ zmian szacunków na wysokość rezerw aktuarialnych został przedstawiony w nocie 5.2.

W przypadku wyceny instrumentów pochodnych (IRS, opcji) zmiana szacunków wynika ze zmiany rynkowych czynników ryzyka na rynku międzybankowym tj. kursu walutowego oraz rynkowych stóp procentowych. Opis stosowanych zabezpieczeń ujęto w nocie 40.3.1.

W zakresie kalkulacji przychodów z tytułu rekompensat zmiana szacunków dotyczy przede wszystkim zmiany cen sprzedaży i zakupu energii na Towarowej Giełdzie Energii oraz rynku bilansującym, wolumenu produkcji energii i zakupu energii w celu realizacji planów sprzedaży jak również oprocentowaniu 5 – letnich obligacji skarbowych oraz stopy depozytowej NBP, mających wpływ na stopę aktualizacji. Wartość korekty rocznej z tytułu rekompensat za rok 2018 wynosi (+) 56,7 mln złotych. Zasady rozpoznawania przychodów z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych opisano w nocie 11.26.4.

Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych jest przedmiotem weryfikacji na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o przewidywany okres funkcjonalności, zweryfikowany o plany Zarządu co do modernizacji, sprzedaży i likwidacji głównych składników majątku. Efekt zmian ujmowany jest w roku, w którym została przeprowadzona weryfikacja.

W odniesieniu do aktywa z tytułu podatku odroczonego na każdy dzień bilansowy prowadzona jest analiza i w przypadku konieczności tworzony jest odpis aktualizujący wartość, co opisano szerzej w nocie 15.3.

Opis głównych tytułów rozpoznanych rezerw oraz zmiany pozycji rezerw w bieżącym i poprzednim roku obrotowym opisano w nocie 31.

W nocie 14.8 przedstawiono wartości przychodów z tytułu umów o usługi budowlane, z uwzględnieniem wyceny bilansowej oraz przewidywanych strat z tytułu tych umów.

11. Istotne zasady rachunkowości

11.1. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Zespołu Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin SA oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Sprawozdania finansowe jednostek przez niego kontrolowanych (zależnych), po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółką analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także

- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
EUR	4,3000	4,1709
GBP	4,7895	4,7001
USD	3,7597	3,4813

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów. Grupa kapitalizuje tylko obowiązkowe remonty wynikające z przepisów prawa, gwarancji i tym podobnych. Okresem amortyzacji komponentów remontowych jest planowany czas do przeprowadzenia następnego remontu generalnego danego obiektu. Grunty sklasyfikowane jako kopalne podlegają amortyzacji do momentu przeklasyfikowania na inny rodzaj użytku.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Okres
Grunty	2 - 18 lat
Budynki i budowle	2 - 40 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2 - 32 lata
Środki transportu	2 - 30 lat
Inne środki trwałe	2 - 31 lat
Remonty generalne	3 – 8 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania. Elementem wartości środków trwałych w budowie są także koszty finansowania podlegające kapitalizacji. Kwestię ich kapitalizacji opisano szerzej w nocie 11.11.

11.3.1. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości:

wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Jeśli Grupa chce dokonać transakcji zbycia, w wyniku której utraciłaby kontrolę nad swoją jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży niezależnie od tego, czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji.

11.4. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego.

Grupa jako nieruchomości inwestycyjne prezentuje grunty pokopalniane, dla których został zakończony proces rekultywacji. Grunty te zgodnie z planami spółek prowadzących działalność wydobywczą zostaną w przyszłości sprzedane.

11.5. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze

Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze obejmują aktywowane koszty poniesione w fazie przedprodukcyjnej kopalni, w szczególności nakłady związane z powstaniem wkopu udostępniającego.

W wartości początkowej aktywa Grupa ujmuje zdyskontowane koszty likwidacji tj. rekultywację, w części w jakiej dotyczy ona usuniętego nadkładu w ramach prac związanych z powstaniem wkopu pierwotnego, które zgodnie z obowiązującym prawem podlegają likwidacji po zakończeniu działalności. Zasady ujmowania i wyceny kosztów likwidacji przedstawiono w nocie 31.3.2

W wartości początkowej aktywa ujmowane są także koszty związane z utworzeniem rezerw na znaczne, jednorazowe koszty związane z terenami na których postępują prace odkrywkowe na przykład likwidacja i przebudowa dróg, likwidacja cmentarzy, przeniesienie publicznych obiektów budowlanych.

W każdym z przypadków Grupa rozlicza aktywowane koszty liniowo w okresie ekonomicznej użyteczności trwania poszczególnych odkrywek (okres eksploatacji przyjęty dla poszczególnych odkrywek). Przyjęte okresy amortyzacji oraz metody amortyzacji podlegają okresowej weryfikacji, nie rzadziej niż na zakończenie każdego roku obrotowego. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze o okresie ekonomicznej użyteczności poniżej 12 miesięcy są klasyfikowane w ramach aktywów krótkoterminowych. Okresy ekonomicznej użyteczności poszczególnych odkrywek są następujące:

Odkrywka Drzewce do 2021 roku, Odkrywka Tomisławice do 2030 roku, Odkrywka Józwin do 2021 roku.

Odpis amortyzacyjny z tytułu rozliczenia aktywów górniczych ujmowany jest jako koszty operacyjne w ramach kosztów amortyzacji.

11.6. Nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych

W pozycji aktywów dotyczących zdejmowanie nadkładu i innych aktywów górniczych Grupa prezentuje także nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych.

Grupa aktywuje nakłady związane z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych do momentu zakończenia prac poszukiwawczych. Kolejnym etapem jest weryfikacja, czy zidentyfikowane zasoby wykazują techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania. W przypadku braku zasadności wydobywania całość poniesionych nakładów odpisywana jest w pozostałe koszty operacyjne.

W ramach nakładów związanych z poszukiwaniem i oceną zasobów mineralnych wyróżnia się m.in.:

- analizy topograficzne, geologiczne, geochemiczne i geofizyczne,
- wiercenia,
- prace odkrywkowe,
- próbkowanie,
- nabycie praw do wydobywania.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się w wysokości kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości.

Testy na utratę wartości na pojedynczej jednostce (projekcie) Grupa przeprowadza obowiązkowo z chwilą wykazania technicznej wykonalności i komercyjnej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, gdy fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwalną. Ewentualne odpisy ujmuje się przed dokonaniem przeklasyfikowania wynikającego z wykazania technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych.

11.7. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	<i>Koncesje, patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne</i>
Okresy użytkowania	5 lat	2 lata	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Metoda liniowa	Metoda liniowa	Metoda liniowa
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Spółka prezentuje także jako aktywa niematerialne otrzymane lub nabyte na własne potrzeby uprawnienia do emisji CO₂. Szczegóły opis polityki rachunkowości odnośnie uprawnień do emisji CO₂ został zawarty w notcie 11.25.

11.8. Leasing

Grupa jako leasingobiorca.

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie chyba, że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów Grupy podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu

leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

11.9. Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży (2017 rok - zgodnie z MSR 39) oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy (2017 rok - zgodnie z MSR 39; 2018 rok - MSSF 9). Ponadto, wartość godziwa instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została ujawniona w nocie 40.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Podsumowanie istotnych procedur postępowania dotyczących wyceny do wartości godziwej

Zarząd Grupy określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej nienotowanych aktywów finansowych jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

W celu ustalenia wartości godziwej, niezależni rzeczoznawcy są angażowani do przeprowadzenia wyceny znaczących aktywów oraz zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej. Wykorzystywane są także wewnętrzne modele wyceny.

Do wykonywania powyższych wycen są angażowani niezależni rzeczoznawcy, niepowiązani z Grupą i posiadający kwalifikacje odpowiednie do przeprowadzenia takich wycen, a także posiadający aktualne doświadczenie w takich wycenach dokonywanych w lokalizacjach, w których znajdują się aktywa Grupy.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Grupa ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

11.10. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów, oraz nastąpiło zaprzestanie występowania przesłanek wskazujących na utratę wartości. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.11. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek. W zakresie różnic kursowych Grupa stosuje podejście kumulatywne.

11.12. Aktywa finansowe

Polityki rachunkowości dla danych porównawczych zgodnie z MSR 39

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,

- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia

skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Polityki rachunkowości dla danych bieżącego okresu zgodnie z MSSF 9

Aktywa finansowe są początkowo ujmowane według wartości godziwej.

Po ujęciu początkowym Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Spółkę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych.

W związku z wejściem w życie MSSF 9 i wynikającą stąd zmianą sposobu szacowania odpisów na należności handlowe Grupa w oparciu o analizę prawdopodobieństwa poniesienia strat kredytowych w poszczególnych kategoriach należności na dzień 1 stycznia 2018 roku utworzono odpisy o łącznej wartości 637 tysięcy złotych (wpływ na zyski zatrzymane po ujęciu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego 516 tysięcy złotych). W klasyfikacji zobowiązań finansowych MSSF 9 nie dokonał żadnych zmian, jednakże Grupa ujęła w wynikach z lat ubiegłych przewidzianą w czasie z tytułu udzielenia kredytu w kwocie 4 718 tysięcy złotych (wpływ na zyski zatrzymane po ujęciu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego 3 822 tysięcy złotych).

Poniżej przedstawiona została tabela prezentująca klasyfikację instrumentów finansowych przed i po wejściu w życie nowego standardu MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku.

<i>Aktywa finansowe</i>	Kategoria zgodnie z MSR 39	Kategoria zgodnie z MSSF 9	<i>Wartość wg MSR 39</i>	<i>Wartość wg MSSF 9</i>
Pozostałe aktywa finansowe	PiN	AFwgZK	46 099	46 099
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	AFwgZK	253 261	252 624
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	WwWGpWF	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	UdtW	AFwgZK	322 201	322 201
<i>Zobowiązania finansowe</i>				
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:			652 038	656 756
Długoterminowe	PZFwgZK	PZFwgZK	302 465	305 086
Krótkoterminowe	PZFwgZK	PZFwgZK	349 573	351 670
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	PZFwgZK	151 562	151 562
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	WwWGpWF	5 009	5 009

Użyte skróty:

WwWGpWF	– Aktywa / zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy / kapitały
PZFwgZK	– Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.
AFwgZK	– Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu
UdtW	– Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności
PiN	– Pożyczki i należności

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 *Instrumenty finansowe* („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z

instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Grupa zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

o **Klasyfikacja i wycena**

Wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej. Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Grupa nie posiada należności handlowych będących przedmiotem faktoringu. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

Aktywa finansowe ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną wiążącej umowy. Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Grupa:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Fundusz Likwidacji Zakładu Górniczego

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz.U. nr 163, poz. 981) Prawo Geologiczne i Górnicze Spółka zobowiązana jest do tworzenia funduszu likwidacji. Celem powyższego funduszu jest zabezpieczenie i pokrywanie kosztów związanych z likwidowaniem skutków działalności górniczej na terenach, które objęte były procesem wydobywczym. Spółka dokonuje okresowych odpisów w wysokościach wynikających z ustawy oraz przekazuje środki pieniężne z tego tytułu na wydzielony rachunek bankowy. Wydatki z tego funduszu można wykorzystywać na tereny likwidowanych odkrywek po uprzednim uzyskaniu zgody Urzędu Górniczego zatwierdzającego plan likwidacji zakładu górniczego. Odpis na fundusz likwidacji zakładu górniczego wynosi 10% opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę.

11.13. Utrata wartości aktywów finansowych

Polityki rachunkowości dla danych porównawczych zgodnie z MSR 39

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

11.13.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są

znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

11.13.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

11.13.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksiegowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Polityki rachunkowości dla danych bieżącego okresu zgodnie z MSSF 9

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie ich życia.

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9 wskazuje na zasadność wykorzystania zarówno danych historycznych w zakresie spłacalności, jak też dostępnych na datę bilansową, wiarygodnych danych mogących zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych.

Spółka zidentyfikowała poniższe klasy aktywów finansowych, dla których zgodnie z MSSF 9 dokonała oszacowania wpływu oczekiwanych strat kredytowych na sprawozdanie finansowe:

- Należności handlowe z tytułu dostaw i usług,
- Inne należności, w tym z tytułu rozrachunków KDT
- Kaucje, depozyty oraz lokaty w bankach,
- Środki pieniężne.

W odniesieniu do należności handlowych przyjmuje się, że dane dotyczące spłacalności mogą być wykorzystane do szacowania ryzyka kredytowego w przyszłości, w związku z czym straty kredytowe zostały oszacowane wykorzystując dane historyczne dotyczące przedziałów wiekowania należności handlowych i ich realizacji. Dla oszacowania oczekiwanej straty dla innych aktywów finansowych, ryzyko niewypłacalności zostało określone w oparciu o inne dane, w szczególności ocenę wiarygodności dokonaną przez agencje ratingowe bądź nadaną kontrahentom w ramach wewnętrznego procesu oceny ryzyka kredytowego, skorygowane dla potrzeb oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania.

11.14. Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- wynikają one z przeszłych zdarzeń – poniesienie wydatku na cel operacyjny jednostek,
- ich wysokość można wiarygodnie określić,
- spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych,
- dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów, z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

W ciągu okresu sprawozdawczego przedmiotem rozliczeń międzyokresowych są między innymi:

- koszty ubezpieczeń majątkowych,
- koszty opłat bieżących za wieczyste użytkowanie gruntów,
- odpisy na fundusz świadczeń socjalnych,
- prenumeraty,
- inne koszty dotyczące następných okresów sprawozdawczych.

Do pozostałych aktywów niefinansowych zaliczane są w szczególności należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu CIT, które są prezentowane w oddzielnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

11.15. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone w wynik finansowy netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana poprzez odniesienie do wartości rynkowej podobnych instrumentów.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako:

- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją, lub

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także

sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem.

Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

Ponadto, Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z zakupem uprawnień do emisji CO₂, w ramach kontraktów terminowych forward. Ponadto Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane z zakupem energii elektrycznej. Z uwagi na fakt, iż kontrakty na zakup aktywów niefinansowych zawierane są w celu zabezpieczenia własnych potrzeb, są one wyłączone za zakresu MSSF9.

11.15.1. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączone z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygaś lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja, bądź gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji.

Jeżeli Grupa przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone na wynik finansowy netto za bieżący okres.

11.16. Zapasy

W ramach pozycji zapasów ujmowane są paliwo produkcyjne, części zamienne i pozostałe materiały oraz świadectwa pochodzenia energii. Części zamienne prezentowane w zapasach są corocznie obejmowane odpisami aktualizującymi, które odzwierciedlają technologiczne i ekonomiczne zużycie tych części.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia / kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Do ustalenia wartości rozchodu zapasów Grupa stosuje metodę ceny średnioważonej.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Na dzień bilansowy Spółka wycenia te zapasy według kosztu (tj. wartości początkowej) nie wyżej niż cena sprzedaży netto dokonując analizy wartości zapasów pod kątem utraty ich wartości. Ewentualny odpis z tytułu utraty wartości prezentowany jest w koszcie własnym sprzedaży.

Świadectwa pochodzenia energii

W ramach zapasów Grupa wykazuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie. Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy.

Świadectwa pochodzenia energii otrzymane nieodpłatnie z tytułu produkcji w źródłach odnawialnych, gazowych i kogeneracji (świadectwa zielone, czerwone) wykazywane są na moment pierwszego ujęcia według wartości godziwej w momencie uprawdopodobnienia faktu ich otrzymania, tj. na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane. Wartość godziwa jest odzwierciedleniem sytuacji rynkowej tj. notowań na towarowej giełdzie energii (TGE). Zapasy ujmowane są w korespondencji z przychodami ze sprzedaży. Nieodpłatne nabycie świadectw ujmowane jest w przychodach ze sprzedaży produktów. Grupa sprzedaje nadwyżki certyfikatów, które są prezentowane w zapasie.

Nabyte świadectwa pochodzenia energii ujmowane są jako zapas w cenie nabycia.

Rozchód świadectw pochodzenia energii wyceniany jest według metody FIFO.

Grupa ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia do 30 czerwca roku następującego po roku rozliczeniowym.

W przypadku braku na dzień sprawozdawczy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych. Patrz nota 32.

11.17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe

Polityki rachunkowości dla danych porównawczych zgodnie z MSR 39

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

MSSF 9 Instrumenty finansowe – utrata wartości

Należności handlowe

Należności handlowe wyceniane są na moment początkowy w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu należności handlowe oraz pozostałe należności o charakterze finansowym wycenia się według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (wszystkie należności handlowe spełniają test SPPI oraz są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów), z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu.

Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania. Należności handlowe z datą zapadalności poniżej 12 miesięcy od dnia powstania (tj. niezawierające elementu finansowania), nie podlegają dyskontowaniu i są wyceniane w wartości nominalnej.

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa zastosowała uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie ich życia, stosując macierz rezerw licząc współczynniki niewypełnienia na bazie danych historycznych.

Na potrzeby oszacowania oczekiwanych strat kredytowych MSSF 9 Grupa wykorzystała zarówno dane historyczne w zakresie spłacalności, jak też dostępne na datę bilansową, wiarygodne dane mogące zwiększyć precyzję oszacowania oczekiwanych strat kredytowych w okresach przyszłych. W odniesieniu do należności handlowych przyjmuje się, że dane dotyczące spłacalności mogą być wykorzystane do szacowania ryzyka kredytowego w przyszłości, w związku z czym straty kredytowe zostały oszacowane wykorzystując dane historyczne dotyczące przedziałów wiekowania należności handlowych i ich realizacji.

Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2 klasyfikacji aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości przewidzianej przez MSSF 9, za wyjątkiem należności, dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zaliczono do Stopnia 3 ww. klasyfikacji. Grupa za moment utraty wartości uznaje moment przekazania należności do windykacji, jednak nie później niż w 90 dniu przeterminowania. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie stwierdzenia ich nieściągalności, to znaczy gdy nie ma uzasadnionego oczekiwania co do ich odzyskania.

Inne aktywa finansowe

Obejmują lokaty oraz udziały w pozostałych jednostkach, które nie podlegają ocenie pod kątem utraty wartości.

Pozostałe należności

Pozostałe należności, które nie są instrumentem finansowym w zakresie MSSF 9, obejmują w szczególności należności z tytułu rozrachunków z pracownikami.

Zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów są ujmowane w pozycji pozostałych aktywów niefinansowych. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

Pozostałe należności nie stanowiące aktywów finansowych na dzień kończący okres sprawozdawczy wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

11.18. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Grupa klasyfikuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie z uwzględnieniem od dnia 1 stycznia 2018 roku odpisów z tytułu utraty wartości ustalonych zgodnie z modelem strat oczekiwanych. Dla oszacowania oczekiwanej straty dla środków pieniężnych, ryzyko niewypłacalności zostało określone w oparciu o inne dane, w szczególności ocenę wiarygodności dokonaną przez agencje ratingowe bądź nadaną kontrahentom w ramach wewnętrznego procesu oceny ryzyka kredytowego, skorygowane dla potrzeb oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania.

Analiza wykazała, iż aktywa te mają niskie ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy. Grupa skorzystała z uproszczenia dozwolonego przez standard i odpis z tytułu utraty wartości ustalono na podstawie 12-miesięcznych strat kredytowych. Kalkulacja odpisu wykazała nieistotną kwotę odpisu z tytułu utraty wartości.

11.19. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

11.20. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe

Zobowiązania krótkoterminowe obejmują zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy. Zobowiązania w początkowym ujęciu wykazuje się w wartości godziwej, przy czym wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty lub wielkości

zobowiązania, zaś w okresie późniejszym zobowiązania finansowe wykazuje się według zamortyzowanego kosztu, stosując metodę efektywnej stopy procentowej (w przypadku zobowiązań handlowych odpowiada to kwocie wymagającej zapłaty), natomiast pozostałe zobowiązania o charakterze niefinansowym - w kwocie wymagającej zapłaty.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

11.21. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publiczno - prawnym (za wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.22. Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze / udziałowcy jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne. W sprawozdaniu finansowym zgodnym z MSSF ta część podziału zysku jest zaliczana do kosztów działalności okresu, w którym podział zysku został zatwierdzony przez Zgromadzenie Akcjonariuszy / Wspólników, z uwagi na fakt iż na Spółkach Grupy nie ciąży ani prawny ani zwyczajowy obowiązek takiego podziału zysku.

11.23. Płatności w formie akcji własnych

Płatności w formie akcji to transfer instrumentów kapitałowych jednostki lub ich ekwiwalentów dokonany przez nią lub jej akcjonariuszy na rzecz stron trzecich (również pracowników), które dostarczyły do danej spółki towary lub usługi, chyba że transfer ten jest dokonany w innym celu niż zapłata za towary i usługi dostarczone do jednostki.

Grupa ujmuje dobra lub usługi otrzymane bądź nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te dobra lub usługi. Jeżeli dobra lub usługi otrzymane lub nabyte w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, jednostka ujmuje je jako koszt.

Grupa wycenia otrzymane dobra lub usługi i odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, chyba że niemożliwe jest wiarygodne oszacowanie ich wartości godziwej. Jeżeli Grupa nie może wiarygodnie oszacować wartości godziwej otrzymanych dóbr lub usług, określa ich wartość oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w sposób pośredni poprzez odniesienie do wartości godziwej przyznanych instrumentów kapitałowych.

11.24. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty. W szczególnych przypadkach Zarząd może podjąć decyzję o konieczności utworzenia dodatkowych rezerw w związku z bieżącą działalnością Grupy.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka

związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa tworzy następujące rezerwy:

o **rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe**

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

- odpraw emerytalno – rentowych, wypłacanych w momencie przejścia na emeryturę,
- świadczeń pośmiertnych przysługujących rodzinie zmarłych pracowników,
- deputatów węglowych dla pracowników PAK KWB Konin SA oraz PAK KWB Adamów SA

Wysokość świadczeń uzależniona jest od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Grupa tworzy rezerwy na powyższe przyszłe zobowiązania w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w innych całkowitych dochodach.

o **rezerwy na rekultywację składowisk popiołów**

Grupa tworzy rezerwę na likwidację składowisk popiołów ze względu na wynikający z pozwoleń zintegrowanych obowiązek prawny. Rezerwa ta tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji składowisk, wynikające z opracowań, analiz techniczno – ekonomicznych, przygotowanych przez zewnętrznego eksperta.

Na dzień wprowadzenia korekty błędu opisanej w nocie 7, tj. 1 stycznia 2017 roku Grupa przyjęła poniższą politykę rachunkowości w tym zakresie.

Zarząd ocenił, że prawny obowiązek do rekultywacji terenu składowisk popiołów powstaje w momencie rozpoczęcia ich eksploatacji, dlatego też na ten dzień Grupa powinna ujmować aktywo i rezerwę z tytułu rekultywacji składowisk popiołów w zdyskontowanej wartości oszacowanych kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości. W kolejnych okresach aktywo to jest amortyzowane metodą liniową przez szacunkowy okres eksploatacji danego składowiska popiołów. Jednocześnie w kolejnych okresach Grupa ujmuje wzrost rezerwy wynikający z efektu odwijania dyskonta w korespondencji z kosztami finansowymi. Późniejsze ewentualne zmiany szacunku kosztów rekultywacji korygują wartość aktywa i rezerwy.

Na dzień bilansowy Zarząd Grupy ZE PAK SA oszacował wartość kosztów rekultywacji do poniesienia w przyszłości na podstawie opracowanie przygotowanego przez zewnętrznego eksperta. Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 3,0%, poziom inflacji na poziomie 2,5%.

o **rezerwa z tytułu przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii**

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii lub w wysokosprawnej kogeneracji ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości niższej z wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy i ewentualnej kary.

o **rezerwy na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych oraz rezerwy na umorzenie jednostek poświadczonych redukcji emisji (EUA)**

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na cały okres rozliczeniowy. Rezerwa jest tworzona w korespondencji z kosztem własnym sprzedaży w pozycji podatki i opłaty.

Rezerwa tworzona jest metodą zobowiązań netto w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości posiadanych uprawnień, tzn. w cenie nabycia (w przypadku zakupionych po wartości bilansowej), otrzymanych w wartości zerowej.
- w części niepokrytej na dzień bilansowy uprawnieniami – w wartości niższej z wartości rynkowej uprawnień niezbędnych do spełnienia obowiązku i ewentualnej kary.

o **rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą**

- rezerwa na likwidację obiektów i terenów górniczych

Na podstawie ustawy prawo górnicze i geologiczne spółki prowadzące działalność wydobywczą są zobowiązane do dokonania rekultywacji terenów, na których prowadzone były prace wydobywcze. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobyciem węgla na danej odkrywce jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego w stopniu zaawansowania wydobycia węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień sprawozdawczy.

Rezerwa na rekultywację wyrobiska końcowego jest tworzona w korespondencji ze składnikiem aktywów (w części w jakiej dotyczy wkupu pierwotnego, na podstawie stosunku objętości wkupu pierwotnego do objętości wyrobiska końcowego) oraz w korespondencji z rachunkiem zysków i strat (w pozostałej części, uwzględniając stopień zaawansowania wydobycia węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień sprawozdawczy). W korespondencji ze składnikiem aktywów Grupa tworzy również rezerwę na rekultywację zwałowiska zewnętrznego. Rezerwa na koszty rekultywacji związane z bieżącym wydobyciem węgla jest tworzona w korespondencji z rachunkiem zysków i strat.

Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji na podstawie raportów niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie zarządów spółek prowadzących działalność wydobywczą. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się okresowo, z tym że na każdą datę sprawozdawczą weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy dyskontowej, inflacji oraz wielkości wydobycia. Odpis rezerwy dotyczący wydobycia danego roku obciąża koszty operacyjne (pozostałe koszty rodzajowe) natomiast różnica wynikająca z dyskonta rezerwy z lat ubiegłych wpływa na koszty finansowe. Wykorzystanie rezerwy jest rozliczane na koniec każdego okresu sprawozdawczego w korespondencji z kosztami operacyjnymi.

- rezerwa na koszty z tytułu przygotowania terenów eksploatacyjnych

Grupa w ramach prowadzonej działalności zobowiązana jest do przywrócenia stanu pierwotnego lub odbudowy zniszczeń spowodowanych ruchem zakładu górniczego. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na przewidywane koszty, do których poniesienia jest zobligowana na podstawie zawartych porozumień. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów związanych z ruchem zakładu górniczego aktualizowane są na każdą datę sprawozdawczą. Utworzenie rezerwy ujmowane jest drugostronnie w ramach aktywów górniczych.

11.25. Uprawnienia do emisji CO₂

Otrzymane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ są ujęte w sprawozdaniu finansowym jako prawa przeznaczone na własne potrzeby w wartości zerowej w pozycji aktywa niematerialne. Prawa do emisji oraz ich ekwiwalenty kupowane przez Grupę na potrzeby własne wykazuje się jako aktywa niematerialne. Prawa te wyceniane są w wartości ceny nabycia. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona tylko wówczas, gdy rzeczywista emisja produkcji pokazuje niedobór uprawnień do emisji w odniesieniu do uprawnień przyznanych na okres rozliczeniowy. Rezerwa ta tworzona jest zgodnie z zasadą FIFO.

Koszt utworzonej rezerwy prezentowany jest w rachunku wyników w koszcie własnym sprzedaży.

11.26. Przychody

Polityki rachunkowości dla danych porównawczych zgodnie z MSR 18

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

11.26.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży produktów obejmują również przychody ze sprzedaży zielonych i czerwonych certyfikatów. W momencie wyprodukowania, świadectwa pochodzenia przeznaczone do sprzedaży ujmowane są w przychodach ze

sprzedaży, w związku z czym w celu zapobieżenia zawyżaniu przychodów w momencie ich sprzedaży, koszty sprzedaży certyfikatów ujmowane są jako korekta przychodów ze sprzedaży.

11.26.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

11.26.3. Umowy o usługi budowlane

Umowa o usługę budowlaną jest to umowa, której przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania.

Jeżeli można wiarygodnie oszacować wynik umowy o usługę budowlaną, przychody i koszty związane z umową o usługę budowlaną ujmowane są jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na koniec okresu sprawozdawczego.

Stopień zaawansowania realizacji umowy określany jest poprzez ustalenie udziału kosztów umowy, poniesionych z tytułu wykonanych do dnia wyceny prac, w szacowanych łącznych kosztach umowy.

Jeżeli nie można w wiarygodny sposób oszacować wyniku umowy, to:

- a) przychody ujmuje się wyłącznie do wysokości poniesionych kosztów umowy, dla których istnieje prawdopodobieństwo ich odzyskania; oraz
- b) koszty umowy ujmuje się jako koszt tego okresu, w którym zostały poniesione.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, iż łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt.

Kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy ujmowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa a kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy – jako zobowiązania.

Polityki rachunkowości dla danych bieżącego roku zgodnie z MSSF 15

Wprowadzenie nowego standardu MSSF 15 nie spowodowało zmiany ujęcia przychodów Grupy poza zmianami prezentacyjnymi. Od dnia 1 stycznia 2018 roku zastosowana została pięciokrokowa metoda ujmowania /rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami tj.:

- 1: Identyfikacja umów z klientem;
- 2: Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- 3: Ustalenie ceny transakcji;
- 4: Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- 5: Rozpoznanie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spółki Grupy prowadzą działalność w obszarze wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, produkcji i sprzedaży ciepła, wydobyciu węgla brunatnego oraz usług serwisowych i remontowo-budowlanych.

Struktura rodzajowa przychodów ze sprzedaży oraz sposób ich ujmowania w Grupie są następujące:

Przychody ze sprzedaży dóbr:

- przychody ze sprzedaży energii elektrycznej,
- przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu,

- przychody ze sprzedaży energii cieplnej,
- przychody ze sprzedaży pozostałych towarów, produktów i materiałów ujmowane są w momencie dokonania transakcji sprzedaży/przekazania.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i ciepła Spółka ujmuje na koniec każdego okresu rozliczeniowego, który jest nie dłuższy niż miesiąc, według ilości energii elektrycznej i ciepła dostarczonej do klienta w danym okresie rozliczeniowym. Spółka ujmuje przychody w okresie czasu i korzysta z uproszczenia dot. ujmowania przychodów zgodnie z fakturowaniem, ponieważ odzwierciedla on stopień wykonania zobowiązania do wykonania świadczenia na dzień sprawozdawczy. Ceny sprzedaży wynikają z podpisanych umów, taryf lub ich wysokości na giełdzie.

Przychody ze sprzedaży usług:

Przedmiotem działalności Grupy jest także działalność usługowa skierowana w szczególności na zaspokojenie potrzeb i kompleksową obsługę przemysłu energetycznego. Odbiorcami usług są przede wszystkim podmioty zajmujące się wytwarzaniem i przesyłem energii elektrycznej. Wykonywane w ramach tych umów usługi są świadczeniami realizowanymi w czasie. Okres realizacji umów waha się od 2 miesięcy do 6 lat, choć często są to kontrakty 1-2 letnie. Umowy nie zawierają zobowiązań do wykonania więcej niż jednego świadczenia w ramach każdej z umów. Rozszerzenia zakresu prac nie powodują powstania nowego zobowiązania. Jednostka ujmuje przychody w miarę upływu czasu, mierząc stopień całkowitego spełnienia swojego zobowiązania do wykonania świadczenia metodą opartą na nakładach, porównując poniesione dotąd nakłady do całkowitych oczekiwanych nakładów koniecznych do realizacji umowy.

Kontrakty realizowane przez Grupę charakteryzują się stałą ceną. Jeśli dochodzi do rozszerzenia zakresu prac nie powodują to powstania odrębnego zobowiązania – prace dodatkowo realizowane stanowią integralną część zobowiązania Spółki

Grupa nie posiada niespełnionych zobowiązań do wykonania świadczeń o okresie realizacji powyżej 12 miesięcy

Inne przychody:

Inne przychody obejmują:

- rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT są ujmowane jako przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat na koniec każdego roku obrotowego, do końca okresu ich obowiązywania. Na każdy moment ujmowania przychodu Spółka określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu u rekompensat. Patrz także polityki opisane poniżej w nocie 11.26.4.
- przychody z praw majątkowych ze świadectw pochodzenia energii są ujmowane w momencie ich wyprodukowania, świadectwa pochodzenia przeznaczone do sprzedaży są ujmowane w przychodach w momencie dokonania transakcji sprzedaży. W momencie ich późniejszej sprzedaży za pośrednictwem Towarowej Giełdy Energii (TGE) ma miejsce ujęcie faktury sprzedaży w przychodach ze sprzedaży, natomiast koszty sprzedanych certyfikatów ujmowane są jako korekta przychodów ze sprzedaży,
- dotacje

W związku z wejściem w życie MSSF 15 na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa nie zidentyfikowała przychodów, które powodowałyby wpływ na wyniki zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym za wyjątkiem zmiany prezentacji przychodów z tytułu części umów budowlanych realizowanych w konsorcjum wykonawców, które dotychczas były prezentowane w pełnej wysokości przedmiotu umowy a od 1 stycznia 2018 roku są ujmowane w części realizacji przypadającej na spółki Grupy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku przychody ze sprzedaży oraz koszty operacyjne z tego tytułu są mniejsze o 6 058 tysięcy złotych.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Grupa przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiamy wpływ zastosowania MSSF 15 na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	<i>31 grudnia 2018 roku</i> <i>(dane</i> <i>opublikowane/MSSF</i> <i>15)</i>	<i>Wpływ MSSF 15</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i> <i>(dane zgodnie z MSR</i> <i>18/MSR 11)</i>
Przychody ze sprzedaży	2 304 824	6 058	2 310 882
Koszt własny sprzedaży	(2 627 910)	(6 058)	(2 633 968)
(Strata)/Zysk brutto ze sprzedaży	(323 086)	0	(323 086)
Pozostałe przychody operacyjne	10 964	0	10 964
Koszty sprzedaży	(4 001)	0	(4 001)
Koszty ogólnego zarządu	(123 779)	0	(123 779)
Pozostałe koszty operacyjne	(37 360)	0	(37 360)
(Strata)/Zysk z działalności operacyjnej	(477 262)	0	(477 262)
Przychody finansowe	7 201	0	7 201
Koszty finansowe	(45 387)	0	(45 387)
(Strata)/Zysk brutto	(515 448)	0	(515 448)
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	51 775	0	51 775
(Strata)/zysk netto z działalności kontynuowanej	(463 673)	0	(463 673)
(Strata)/Zysk netto za okres	(463 673)	0	(463 673)

11.26.4. Przychody z tytułu rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych

Grupa otrzymuje rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych zgodnie z Ustawą z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Przychód z tytułu rekompensat ujmowany jest sukcesywnie do wypracowanych praw do rekompensat na koniec każdego roku obrotowego, do końca okresu ich obowiązywania.

Na każdy moment ujmowania przychodu Grupa określa wskaźnik szacowanych kosztów osieroconych do łącznej sumy otrzymanych, zwróconych i oczekiwanych zdyskontowanych zaliczek rocznych (w tym dotychczas otrzymanych zaliczek rocznych). Kwota przychodu za dany rok obrotowy stanowi iloczyn wskaźnika i kwot otrzymanych dotychczas zaliczek skorygowanych o korekty roczne, pomniejszonych o ujęte w poprzednich latach przychody z tytułu rekompensat.

Różnicę pomiędzy łączną kwotą ujętego przychodu a łączną kwotą otrzymanych zaliczek do wysokości całkowitej kwoty kosztów osieroconych Grupa ujmuje jako:

- należności, w przypadku wystąpienia ujemnej różnicy pomiędzy łączną kwotą otrzymanych zaliczek a ujętych przychodów z tytułu rekompensat,
- zobowiązania, w przypadku wystąpienia dodatniej różnicy pomiędzy łączną kwotą otrzymanych zaliczek a ujętych przychodów z tytułu rekompensat.

11.27. Koszty

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,

- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów,

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

11.28. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

11.29. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako dochód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Jeżeli Grupa otrzymuje dotację niepieniężną, zarówno składnik aktywów jak i dotacja ujmowane są w wartości nominalnej i stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowane są w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania otrzymanego składnika aktywów.

11.30. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem),
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu różnic kursowych prezentowane są po kompensacie.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

11.31. Podatki

Podatek dochodowy za okres sprawozdawczy obejmuje podatek bieżący i odroczony. Podatek ujmuje się w wyniku finansowym, z wyłączeniem zakresu, w którym odnosi się on bezpośrednio do pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym. W tym przypadku podatek również ujmowany jest odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub kapitale własnym.

11.31.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.31.2. Podatek odroczony

Zobowiązanie i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością księgową w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym – ujmowane jest w pełnej wysokości, metodą bilansową.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółki Grupy kompensują ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

11.31.3. Podatek od towarów i usług i akcyza

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Kwota netto podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

11.32. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

11.33. Przejęcia pod wspólną kontrolą

Sytuacja, w której dana transakcja lub zjawisko gospodarcze wymagające ujęcia w sprawozdaniu przygotowanym zgodnie z MSSF nie są uregulowane zapisami poszczególnych standardów, została uregulowana zapisami MSR 8 punkt 10–12. Zapisy te nakładają na jednostkę sporządzającą sprawozdanie zgodnie z MSSF obowiązek stworzenia własnego zestawu zasad rachunkowości, wskazując na cechy takich zasad rachunkowości: wierna prezentacja pozycji finansowej, wyników działalności oraz przepływów pieniężnych, odzwierciedlenie treści ekonomicznej transakcji, neutralność, ostrożność oraz kompletność we wszystkich aspektach.

Z przeprowadzonych przez Spółkę analiz wynika, iż powszechnie stosowaną metodą do rozliczenia tego typu transakcji jest metoda łączenia udziałów i taką też metodę zastosowała Spółka. U podstaw tej metody leży założenie, że podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez tego samego akcjonariusza i w związku z tym skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Rozliczenie następuje na dzień połączenia i dane wcześniejsze nie są korygowane.

12. Przejęcia przedsięwzięć

W okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku nie miały miejsca żadne nowe przejęcia przedsięwzięć.

13. Segmenty operacyjne

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi.

Wyodrębniono zatem następujące segmenty operacyjne:

- Segment Wytwarzanie obejmujący wytwarzanie energii elektrycznej zarówno w źródłach konwencjonalnych (w tym również w kogeneracji) jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy spalaniu i współspalaniu biomasy. Podstawowe paliwa wykorzystywane przez Segment Wytwarzanie to węgiel brunatny oraz biomasa. Segment Wytwarzanie obejmuje następujące jednostki:
 - Zespół Elektrowni „Pątnów – Adamów – Konin” SA
 - „Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.
 - „PAK Infrastruktura” sp. z o.o.
- Segment Wydobycie, który obejmuje wydobycie węgla brunatnego. W Segmencie Wydobycie w ramach Grupy Kapitałowej ZE PAK SA działają:
 - „PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Konin” SA
 - „PAK Kopalnia Węgla Brunatnego Adamów” SA
- Segment Remontowy świadczący usługi w obszarze usług budowlanych i remontowych. Segment obejmuje działalność spółki Przedsiębiorstwo Remontowe „PAK SERWIS” sp. z o.o.
- Segment Sprzedaż świadczący usługi sprzedaży energii elektrycznej. Do segmentu Sprzedaż należy spółka „PAK-Volt” SA

Grupa ZE PAK SA prowadzi również inne rodzaje działalności, które zostały ujęte w kolumnie „Pozostałe”. W 2018 roku zawiera się tam działalność spółek Aquakon sp. z o.o. w likwidacji, PAK Adamów sp. z o.o. oraz PAK Górnictwo sp. z o.o. W dniu 1 sierpnia 2018 roku nastąpiło połączenie spółek Zespół Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin” SA (spółka przejmująca) i PAK – Holdco sp. z o.o. (spółka przejmowana) oraz PAK Górnictwo sp. z o.o. (spółka przejmująca) i Energoinwest Serwis sp. z o.o. w likwidacji (spółka przejmowana), EL PAK Serwis sp. z o.o. w likwidacji (spółka przejmowana), Eko-Surowce sp. z o.o. w likwidacji (spółka przejmowana).

Ceny transakcyjne stosowane w transakcjach pomiędzy segmentami operacyjnymi są ustalane na zasadach rynkowych podobnie jak w transakcjach ze stronami niepowiązanymi. Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Organem podejmującym kluczowe decyzje w Grupie jest Zarząd ZE PAK SA. Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej oraz EBITDA. EBITDA należy postrzegać jako dodatek, a nie zastępstwo dla wyników działalności przedstawionych zgodnie z MSSF. EBITDA jest użytecznym wskaźnikiem zdolności zaciągania i obsługi zadłużenia. Poziom EBITDA nie jest zdefiniowana przez MSSF i może być wyliczana inaczej przez inne podmioty. Poniżej przedstawiono uzgodnienie i definicje, jakie stosuje Grupa ZE PAK przy ustalaniu tych mierników.

Grupa definiuje EBITDA jako zysk netto bez przychodów i kosztów finansowych, podatku dochodowego oraz amortyzacji i odpisów aktualizujących.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

EBITDA łącznie dla Całej Grupy Kapitałowej ZE PAK SA:

	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku</i>
(Strata)/Zysk netto	(463 673)	183 544
Przychody finansowe	- 7 201	-16 193
Koszty finansowe	+ 45 387	+47 652
Podatek dochodowy	- 51 775	+75 089
Amortyzacja i odpisy aktualizujące	<u>+ 567 054</u>	<u>+221 813</u>
EBITDA	<u>89 792</u>	<u>511 905</u>

Poniżej przedstawiono wyniki segmentów dla lat zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	Wytwarzanie	Wydobycie	Remont	Sprzedaż	Pozostałe	Korekty konsolidacyjne	Suma
Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych	1 679 103	5 743	82 567	532 987	4 424	-	2 304 824
Przychody ze sprzedaży między segmentami	305 864	564 866	78 194	4	241 016	(1 189 944)	-
Przychody ze sprzedaży	1 984 967	570 609	160 761	532 991	245 440	(1 189 944)	2 304 824
Koszt własny sprzedaży	(2 137 301)	(766 226)	(148 842)	(540 015)	(228 936)	1 193 410	(2 627 910)
(Strata)/Zysk brutto ze sprzedaży	(152 334)	(195 617)	11 919	(7 024)	16 504	3 466	(323 086)
Pozostałe przychody operacyjne	4 557	3 885	1 459	1 034	612	(583)	10 964
Koszty sprzedaży	(1 921)	-	-	(1 064)	(1 016)	-	(4 001)
Koszty ogólnego zarządu	(56 686)	(43 839)	(11 460)	(3 898)	(7 896)	-	(123 779)
Pozostałe koszty operacyjne	(32 029)	(3 518)	(1 400)	(1)	(412)	-	(37 360)
Przychody finansowe	7 616	226	32	272	56	(1 001)	7 201
Koszty finansowe	(22 604)	(16 406)	(379)	(6 770)	(229)	1 001	(45 387)
(Strata)/Zysk brutto	(253 401)	(255 269)	171	(17 451)	7 619	2 883	(515 448)
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	45 271	6 366	(497)	3 211	(2 027)	(549)	51 775
(Strata)/Zysk netto z działalności kontynuowanej	(208 130)	(248 903)	(326)	(14 240)	5 592	2 334	(463 673)
(Strata)/Zysk netto, bez przychodów i kosztów finansowych oraz podatku dochodowego	(238 413)	(239 089)	518	(10 953)	7 792	2 883	(477 262)
Amortyzacja	120 884	67 043	3 585	67	5 884	(2 949)	194 514
Odpis aktualizujący	226 584	145 956	-	-	-	-	372 540
EBITDA	109 055	(26 090)	4 103	(10 886)	13 676	(66)	89 792

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Wytwarzanie	Wydobycie	Remont	Sprzedaż	Pozostałe	Korekty konsolidacyjne	Suma
Przychody ze sprzedaży do klientów zewnętrznych	1 757 534	6 481	95 886	575 826	7 348	-	2 443 075
Przychody ze sprzedaży między segmentami	338 848	808 025	180 441	5	161 371	(1 488 690)	-
Przychody ze sprzedaży	2 096 382	814 506	276 327	575 831	168 719	(1 488 690)	2 443 075
Koszt własny sprzedaży	(1 795 567)	(760 653)	(244 485)	(566 903)	(159 569)	1 491 781	(2 035 396)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	300 815	53 853	31 842	8 928	9 150	3 091	407 679
Pozostałe przychody operacyjne	4 481	5 878	714	501	239	(489)	11 324
Koszty sprzedaży	(2 568)	(4)	-	(534)	(1 152)	-	(4 258)
Koszty ogólnego zarządu	(42 709)	(48 336)	(17 328)	(4 431)	(6 663)	-	(119 467)
Pozostałe koszty operacyjne	(2 322)	(1 667)	(836)	(343)	(273)	255	(5 186)
Przychody finansowe	18 611	1 542	468	127	28	(4 583)	16 193
Koszty finansowe	(34 473)	(15 279)	(920)	(94)	(67)	3 181	(47 652)
Zysk/(strata) brutto	241 835	(4 013)	13 940	4 154	1 262	1 455	258 633
Podatek dochodowy (obciążenie podatkowe)	(46 265)	(23 479)	(3 898)	(869)	178	(756)	(75 089)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	195 570	(27 492)	10 042	3 285	1 440	699	183 544
Zysk/(strata) netto, bez przychodów i kosztów finansowych oraz podatku dochodowego	257 697	9 724	14 392	4 121	1 301	2 857	290 092
Amortyzacja	123 081	69 529	6 339	73	1 900	(1 274)	199 648
Odpis aktualizujący	-	22 165	-	-	-	-	22 165
EBITDA	380 778	101 418	20 731	4 194	3 201	1 583	511 905

14. Przychody i koszty

14.1. Przychody z umów z klientami

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Struktura rzeczowa		
Przychody ze sprzedaży dóbr z uwzględnieniem podatku akcyzowego		
Akcyza	(7 520)	(3 100)
Przychody ze sprzedaży dóbr, w tym:		
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	1 303 787	1 513 909
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej z obrotu	674 033	579 571
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	36 745	57 175
Pozostałe przychody ze sprzedaży	25 860	30 579
Przychody z umów o usługi budowlane	71 119	82 906
Inne przychody:		
Prawa majątkowe ze świadectw pochodzenia energii	48 221	700
Rekompensaty z tytułu rozwiązania KDT	152 579	181 335
Przychody z umów z klientami, razem	2 304 824	2 443 075
	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Polska	2 297 931	2 434 894
Kraje UE	6 893	7 951
Poza UE	-	230
Przychody ze sprzedaży ogółem	2 304 824	2 443 075

14.2. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Przychody z tytułu odszkodowań	1 206	2 258
Amortyzacja środków trwałych zakupionych z FLZG*	-	523
Rozwiązanie odpisu aktualizującego należności	262	257
Rozliczenie dotacji	1 502	1 549
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 600	3 644
Zwrot kary URE	1 500	-
Rozwiązanie rezerwy na koszty i straty oraz umorzenie zobowiązań	1 013	1 558
Inne	3 881	1 535
Pozostałe przychody operacyjne ogółem	10 964	11 324

*FLZG – fundusz likwidacji zakładu górniczego

Pozycja zwrot kary URE dotyczy zwrotu kary nałożonej przez Urząd Regulacji Energetyki za nieutrzymywanie zapasów paliwa (węgla).

Największymi składnikami pozycji „Inne” w 2018 roku są otrzymane odszkodowania i kary w kwocie 324 tysiące złotych oraz przychody ze sprzedaży złomu w kwocie 281 tysięcy złotych.

14.3. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Strata na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 959	225
Utworzenie rezerw	30 821	1 493
Odpis aktualizujący należności	407	207
Koszty postępowań sądowych i egzekucyjnych	325	288
Szkody energetyczne	597	211
Przekazane darowizny	256	375
Podatek od nieruchomości za lata poprzednie	32	532
Renty wyrównawcze	231	236
Inne	2 732	1 619
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	<u>37 360</u>	<u>5 186</u>

Głównymi składnikami pozycji „Inne” w 2018 roku są kary umowne związane z realizacją kontraktów długoterminowych na prace remontowo-montażowe i elektryczne w kwocie 1 313 tysięcy złotych, zapłacone pozostałe kary i odszkodowania w kwocie 308 tysięcy złotych, koszty utylizacji w kwocie 132 tysiące złotych.

14.4. Przychody finansowe

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Przychody z tytułu odsetek	3 875	3 527
Dywidendy	93	208
Dodatnie różnice kursowe	174	12 378
Wycena instrumentów zabezp. kurs walutowy (forward)	2 746	-
Inne	313	80
Przychody finansowe ogółem	<u>7 201</u>	<u>16 193</u>

14.5. Koszty finansowe

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Odsetki	13 367	27 228
Wycena i realizacja pochodnych instrumentów finansowych	3 300	7 036
Wycena kontraktów terminowych	6 765	-
Ujemne różnice kursowe	5 534	-
Dyskonto rezerwy na likwidację bloków energetycznych	799	746
Dyskonto rezerw aktuarialnych	1 251	1 530
Dyskonto rezerwy na rekultywację	13 290	9 855
Inne	1 081	1 257
Koszty finansowe ogółem	<u>45 387</u>	<u>47 652</u>

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

W pozycji „Inne” w 2018 roku prezentowane są głównie prowizje dotyczące kredytów, pożyczek i gwarancji bankowych w kwocie 547 tysięcy złotych, oraz dyskonto rezerw na szkody górnicze w kwocie 117 tysięcy złotych.

14.6. Koszty według rodzajów

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Amortyzacja	194 514	199 648
Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych	372 540	22 165
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	8 890	(852)
Zużycie materiałów	243 126	252 602
Usługi obce	99 747	112 451
Podatki i opłaty z wyłączeniem podatku akcyzowego	173 709	201 592
Koszty emisji CO ₂	492 367	289 942
Koszty świadczeń pracowniczych w tym:	423 628	461 291
<i>Wynagrodzenia</i>	<i>331 507</i>	<i>357 968</i>
<i>Ubezpieczenia społeczne i pozostałe świadczenia</i>	<i>92 121</i>	<i>103 323</i>
Pozostałe koszty rodzajowe	44 092	39 350
Wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz sprzedanej energii zakupionej z obrotu	743 682	555 156
Koszty według rodzaju ogółem	<u>2 796 295</u>	<u>2 133 345</u>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	2 627 910	2 035 396
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	4 001	4 258
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	123 779	119 467
Zmiana stanu produktów	35 110	(28 710)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	5 495	2 934

14.7. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące ujęte w zysku lub stracie

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
<i>Pozycje ujęte w koszcie wytw. sprzedanych produktów:</i>		
Amortyzacja środków trwałych	172 020	176 897
Amortyzacja aktywa górniczego	8 578	8 812
Amortyzacja wartości niematerialnych	819	714
Utrata wartości zapasów	8 890	-
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych	372 540	22 165
	<u>562 847</u>	<u>208 588</u>
<i>Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:</i>		
Amortyzacja środków trwałych	5	15
	<u>5</u>	<u>15</u>
<i>Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:</i>		
Amortyzacja środków trwałych	12 646	12 744
Amortyzacja wartości niematerialnych	445	466
	<u>13 091</u>	<u>13 210</u>

14.8. Umowy o usługę budowlaną

Grupa realizuje kontrakty, które rozlicza w trakcie realizacji prac – wystawiając częściowe faktury adekwatnie do stopnia zaawansowania robót oraz fakturę końcową po zakończeniu realizacji prac.

Terminy płatności z tytułu realizacji kontraktów zwykle wynoszą 30 dni. W przypadku realizacji niektórych kontraktów o dużej wartości Grupa ma możliwość uzyskania zaliczki. Zaliczki są rozliczane fakturami częściowymi oraz fakturą końcową.

W przychodach roku 2018 nie została ujęta ta część przychodów, dla których zobowiązanie do spełnienia świadczenia zostały już ujęte w poprzednich okresach sprawozdawczych

W Grupie w trakcie roku 2018 nie wystąpiły korekty przychodów, które miałyby wpływ na aktywa lub zobowiązania z tytułu zawartych umów wynikające ze zmiany sposobu pomiaru stopnia zaawansowania bądź też zmiany umowy.

Aktywa i zobowiązania z tytułu zawartych umów o usługi budowlano-montażowe

	01.01.2018	Zmiana wyceny kontaktów	Przychody ujęte w 2018 r. uwzględnione w saldzie zobowiązań na 31.12.2017	Zmiana okresu, w którym prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowe	31.12.2018
Wycena kontraktów budowlanych	8 341	5 601		-8 341	5 601
Aktywa z tytułu umów z klientami	8 341	5 601		-8 341	5 601
Wycena kontraktów budowlanych	6 707	-4 023			2 683
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	6 707	-4 023			2 683

Pozostałe do realizacji zobowiązania do wykonania świadczeń

<i>Łączna kwota ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec okresu sprawozdawczego do zrealizowania:</i>	31.12.2018	31.12.2017
- do 1 roku	24 720	47 607
- powyżej 1 roku		
Razem	24 720	47 607

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
Kwota brutto należna od zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy:	5 066	7 080
Kwota brutto należna zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy:	2 482	5 626

15. Podatek dochodowy

15.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
<i>Ujęte w zysku lub stracie</i>		
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	2 086	13 077
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(53 720)	61 990
Inne zmiany	(141)	22
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym zysku lub stracie	(51 775)	75 089
<i>Ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów</i>		
Podatek od zysku/(straty) netto z tytułu aktualizacji wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(520)	(1 033)
Podatek dotyczący zysków/strat aktuarialnych	252	409
Korzyść podatkowa/(obciążenie podatkowe) ujęta/e w innych całkowitych dochodach	(268)	(624)

15.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk/(Strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	(515 448)	258 633
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(97 935)	49 141
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(273)
Nieujęte straty podatkowe	23 822	(82)
Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanych strat podatkowych	393	(786)
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	5 468	1 332
Odpis na aktywie z tytułu podatku odroczonego	17 240	-
Przychody trwale niebędące podstawą do opodatkowania	(528)	301
Pozostałe	(235)	25 456
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej (10,04%) (w roku 2017 29,03%)	(51 775)	75 089
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(51 775)	75 089

15.3. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczonego podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok zakończony

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Aktywo z tytułu podatku odroczonego				
Rezerwy bilansowe	127 458	112 777	14 429	(15 213)
Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze	5 105	7 946	(2 841)	375
Odsetki i różnice kursowe	4 947	4 832	115	(6 545)
Instrumenty zabezpieczające	175	781	(86)	(95)
Wycena niezakończonych umów o usługi budowlane	612	1 610	(998)	(116)
Strata podatkowa z lat ubiegłych	19 384	30 361	(10 977)	(5 603)
Odpis aktualizujący wartość zapasów	2 972	1 475	1 497	(461)
Odpis aktualizujący wartość należności	738	636	102	(78)
Odpis aktualizujący wartość majątku trwałego	8 773	1 777	6 996	1 777
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością środków trwałych	35	7	28	(3 530)
Rozrachunki z pracownikami	3 169	3 813	(644)	(1 326)
Inne	34 677	25 179	9 498	(14 310)
Razem	<u>208 045</u>	<u>191 194</u>	<u>17 119</u>	<u>(45 125)</u>
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego				
Różnica pomiędzy bilansową a podatkową wartością środków trwałych	471 631	487 308	(15 677)	50 882
Należności z tytułu KDT	10 961	11 078	(117)	(5 709)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Certyfikaty energetyczne	3 948	352	3 596	(2 263)
Odsetki i różnice kursowe	1 029	456	573	(2 075)
Wycena niezakończonych umów o usługi budowlane	1 103	1 851	(748)	(396)
Nabyte uprawnienia do emisji CO ₂	2 203	50 145	(47 942)	(23 487)
Inne	5	(24)	29	(89)
Razem	490 880	551 166	(60 286)	16 863

Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczony prezentowany jest jako:

Aktywo:	81 817	72 928		
Rezerwa:	364 652	432 900		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego:				
- w korespondencji z całkowitymi dochodami			1 594	624
- w korespondencji z wynikiem finansowym			205 113	61 990

W pozycji inne aktywo z tytułu podatku odroczonego główną pozycję na dzień 31 grudnia 2018 roku stanowi rezerwa na umorzenie praw do emisji CO₂ w Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w kwocie 29 432 tysiące złotych oraz aktywo od rezerwy na świadectwa pochodzenia energii w kwocie 4 010 tysięcy złotych w PAK Volt SA.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Poniższa tabela prezentuje straty podatkowe w spółkach Grupy:

	<i>Strata podatkowa</i>			<i>Rok rozliczenia</i>
	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	
Aquakon sp. z o.o. w likwidacji	-	468*	2*	-
KWB Adamów SA	-	-	78 553*	-
KWB Konin SA	-	-	46 834*	-
Elektrownia Pątnów II sp. z o.o.	4 455	39 319	-	2019
ZE PAK SA	66 700	-	-	2020
PAK Serwis sp. z o.o.	2 973	-	4 376	2021
Razem	74 128	39 787	129 765	
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	14 084	3 470	831	

**nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego*

Poniżej przedstawiono stan rozliczeń podatkowych spółek Grupy z tytułu strat podatkowych na dzień 31 grudnia 2018 roku, z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wykazała zysk podatkowy w wysokości 22 532 tysiące złotych. Skumulowana wartość strat podatkowych na 31 grudnia 2018 roku wyniosła 43 774 tysiące złotych. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. utworzyła aktywo podatkowe na wartość skumulowanych strat podatkowych, przewidując, iż straty te zostaną w całości rozliczone z dochodami podatkowymi przyszłych okresów. Wartość utworzonego aktywa podatkowego na 31 grudnia 2018 roku wynosi 8 317 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wykazała stratę podatkową w wysokości 78 639 tysięcy złotych. Skumulowana wartość strat podatkowych na 31 grudnia 2017 roku wyniosła 87 548 tysięcy złotych. Spółka utworzyła aktywo podatkowe na wartość skumulowanych strat podatkowych, przewidując, iż straty te zostaną w całości rozliczone z dochodami podatkowymi przyszłych okresów. Wartość utworzonego aktywa podatkowego na 31 grudnia 2017 roku wynosi 16 634 tysiące złotych.

Straty podatkowe, zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami podatkowymi, mogą być odliczone od przyszłych dochodów do opodatkowania wypracowanych przez spółkę w kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty straty.

W dniu 24 kwietnia 2017 roku, spółka otrzymała indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego w przedmiocie rozpoznania w czasie jako kosztu uzyskania przychodu, wydatków z tytułu zwrotu Zarządcy Rozliczeń środków na pokrycie kosztów osieroconych. Interpretacja ta uznaje, iż stanowisko spółki w przedmiocie rozliczenia ww. kosztów jest nieprawidłowe. W dotychczasowych rozliczeniach podatkowych za lata 2014 – 2017, spółka przyjęła, iż spłaty kosztów osieroconych od spółki na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność wynika z ustawy KDT, stanowią koszty uzyskania przychodu w czasie dokonania tych wypłat. Organy podatkowe uznają natomiast, iż koszty te spółka ma prawo rozpoznać jako koszty uzyskania przychodów w dniu ich poniesienia, tj. zaksięgowania w księgach rachunkowych. W świetle otrzymania indywidualnej interpretacji podatkowej, uwzględniając nierozliczone straty podatkowe, Zarząd Spółki ocenił, że nie występuje ryzyko wystąpienia zaległości podatkowych z tego tytułu. Spółka wystąpiła z odwołaniem od otrzymanej interpretacji indywidualnej. W dniu 7 lipca 2017 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. złożyła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu (za pośrednictwem Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej) skargę na ww. indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego. W dniu 18 stycznia 2018 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w odpowiedzi na skargę Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., wydał wyrok uchylający zaskarżoną Interpretację Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku. W dniu 27 marca 2018 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej złożył skargę kasacyjną od Wyroku WSA w Poznaniu z 18 stycznia 2018 roku. W nawiązaniu do powyższego w dniu 17 kwietnia 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu o wszczęciu postępowania podatkowego w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok. 25 czerwca 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu o zawieszeniu, wszczętego w kwietniu 2018 roku, postępowania podatkowego w

sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia przez Naczelny Sąd Administracyjny. Na dzień sporządzenia sprawozdania Grupa podtrzymuje ujęcie zapłaconej kary w kosztach podatkowych w momencie zapłaty, dlatego nie utworzono rezerwy ani zobowiązania warunkowego. Opis spraw spornych związanych z rozliczeniami podatkowymi znajduje się w nocie 34.2.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku PAK KWB Konin SA wykazuje stratę podatkową w kwocie 46 834 tysięcy złotych. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2018 rok wynosi 53 301 tysiące złotych, nie obejmuje ono strat podatkowych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku PAK KWB Adamów SA wykazuje stratę podatkową w kwocie 78 553 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku ZE PAK SA wykazała aktywo z tytułu nierozliczonej straty podatkowej za rok 2016 w wysokości 12 673 tysiące złotych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka wykazała zysk podatkowy, dzięki któremu mogła rozliczyć część straty podatkowej i wykazała w sprawozdaniu finansowym wykorzystanie aktywa z roku 2016 w wysokości 3 002 tysiące złotych.

16. Majątek socjalny oraz zobowiązania MFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty. Grupa tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w oparciu o kwoty uzgodnione ze związkami zawodowymi. Dodatkowo Spółki Grupy wnoszą niektóre socjalne aktywa do Funduszu. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółki zależne PAK KWB Konin SA, PAK KWB Adamów SA, Aquakon sp. z o.o. w likwidacji, PAK-Volt SA, PAK Adamów sp. z o.o. nie należą do Międzyzakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Grupa skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 9 374 tysiące złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku - odpowiednio 5 617 tysięcy złotych).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Pożyczki udzielone pracownikom	5 020	4 921
Środki pieniężne	6 303	7 355
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(1 949)	(6 659)
Saldo po skompensowaniu	9 374	5 617
	<i>Rok zakończony</i>	<i>Rok zakończony</i>
	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	4 724	6 167

17. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu skorygowaną o średnią ważoną akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozważających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	(460 196)	183 243
Zysk na działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	-	-
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	(460 196)	183 243
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych, zastosowana do obliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję	50 823 547	50 823 547

Tabela poniżej przedstawia zysk na jedną akcję w złotych polskich za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku zaprezentowane w rachunku zysków i strat.

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Podstawowy i rozwodniony z zysku za rok obrotowy, przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	(9,05)	3,61
Podstawowy i rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej, przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	(9,05)	3,61

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 22 czerwca 2018 roku podjęło uchwałę o podziale zysku netto za rok 2017 w kwocie 90 636 796,27 złotych w następujący sposób:

- a) kwotę 60 988 256,40 złotych przeznaczono na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, co oznacza, że na jedną akcję Spółki przypadła kwota 1,20 złotych,
- b) pozostałą część zysku w kwocie 29 648 539,87 złotych przeznaczono na zasilenie kapitału zapasowego Spółki.

Dywidenda została wypłacona w następujących terminach:

16 sierpnia 2018 roku - I transza w kwocie 30 494 128,20 złotych (0,60 złotych na akcję),

30 października 2018 roku - II transza w kwocie 30 494 128,20 złotych (0,60 złotych na akcję).

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania dywidenda została wypłacona.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

19. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Grunty*</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Urządzenia techniczne</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku (dane przekształcone)	264 070	2 019 714	4 941 958	69 440	29 741	222 654	7 547 577
Zakup bezpośredni	-	48	4 454	6 971	5 278	52 297	69 048
Remonty	-	2 218	689	-	-	2	2 909
Transfer ze środków trwałych w budowie	24 777	15 237	57 620	659	162	(98 455)	-
Sprzedaż i likwidacja	(5 170)	(4 951)	(19 428)	(2 324)	(1 460)	-	(33 333)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	283 677	2 032 266	4 985 293	74 746	33 721	176 498	7 586 201
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	11 065	1 169 349	2 892 319	44 041	21 404	124 896	4 263 074
Odpis amortyzacyjny za okres	3 487	42 151	130 018	6 886	2 129	-	184 671
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	31 844	16 593	316 821	724	42	6 517	372 540
Sprzedaż i likwidacja	(13)	(4 639)	(17 062)	(2 086)	(1 426)	-	(25 225)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	46 383	1 223 454	3 322 096	49 565	22 149	131 413	4 795 060
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku (dane przekształcone)	253 005	850 365	2 049 639	25 399	8 337	97 758	3 284 503
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	237 294	808 812	1 663 197	25 181	11 572	45 085	2 791 141

*w tej pozycji ujęte są także grunty eksploatowane pod wydobycie kopalin metodą odkrywkową

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)

	<i>Grunty,*</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Urządzenia techniczne</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Inne środki trwałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku (dane przekształcone)	235 209	2 018 030	4 862 243	69 615	29 082	243 951	7 458 130
Zakup bezpośredni	2 720	2 348	5 926	700	1 158	89 720	102 572
Remonty	-	-	68 504	20	(56)	(63 973)	4 495
Transfer ze środków trwałych w budowie	26 749	6 646	12 373	738	527	(47 033)	-
Sprzedaż i likwidacja	(608)	(7 310)	(7 088)	(1 633)	(970)	(11)	(17 620)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	264 070	2 019 714	4 941 958	69 440	29 741	222 654	7 547 577
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	7 932	1 128 103	2 763 323	38 921	20 766	104 171	4 063 216
Odpis amortyzacyjny za okres	3 133	45 343	132 975	6 478	1 727	-	189 656
Odpis aktualizujący (zmiana stanu)	-	1 441	106	17	(124)	20 725	22 165
Sprzedaż i likwidacja	-	(5 538)	(4 085)	(1 375)	(965)	-	(11 963)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	11 065	1 169 349	2 892 319	44 041	21 404	124 896	4 263 074
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku (dane przekształcone)	227 277	889 927	2 098 920	30 694	8 316	139 780	3 394 914
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	253 005	850 365	2 049 639	25 399	8 337	97 758	3 284 503

*w tej pozycji ujęte są także grunty eksploatowane pod wydobycie kopalin metodą odkrywkową

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 3 175 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku 4 195 tysięcy złotych).

Grunty i budynki o wartości bilansowej 341 876 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku 354 237 tysięcy złotych) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 35).

Ponadto Grupa sprzedała grunty pokopalniane o wartości netto 1 005 tysięcy złotych.

Wartość skapitalizowanych kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wyniosła 5 137 tysięcy złotych (w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku wyniosła 2 961 tysięcy złotych).

19.1. Test na utratę wartości aktywów Grupy Kapitałowej ZE PAK SA

Zgodnie z MSR 36 na koniec każdego okresu sprawozdawczego Zarząd Grupy ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości składników aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną składników aktywów. W związku z powyższym Grupa każdorazowo dokonuje analizy przesłanek mogących mieć wpływ na utratę wartości któregokolwiek ze składników aktywów oraz ustalenia ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU) w ramach spółek Grupy.

Czynnikami, które Zarząd wziął pod uwagę przy ocenie konieczności przeprowadzenia testu były:

- Utrzymująca się niższa wartość rynkowa aktywów netto Grupy od ich wartości bilansowej
- Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wewnętrznego rynku energii, który to projekt dla jednostek wytwórczych niespełniających określonych kryteriów emisyjności w zakresie CO₂ zakłada eliminację wsparcia w formie płatności z mechanizmu rynku mocy po 1 lipca 2025 roku

Wskazane powyżej przesłanki zostały przeanalizowane w odniesieniu do wszystkich ośrodków generujących niezależne przepływy pieniężne.

Zgodnie z MSR 36 „ośrodki wypracowujące środki pieniężne (CGU) to najmniejsze identyfikowalne grupy aktywów generujące wpływy z bieżącego użytkowania, które są niezależne od wpływów z innych aktywów lub grup aktywów. Jeśli istnieją jakiegokolwiek przesłanki świadczące o tym, że dany składnik aktywów mógł utracić część swojej wartości, szacuje się wartość odzyskiwalną tego pojedynczego składnika aktywów. Jeśli oszacowanie wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów nie jest możliwe, jednostka ustala wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne danego składnika aktywów)”.

Przy wyodrębnianiu CGU w ramach spółek Grupy dokonano analizy niezależności generowania przepływów pieniężnych w aspekcie funkcjonowania poszczególnych spółek.

Jednostka dominująca w Grupie, tj. ZE PAK SA oprócz działalności wytwórczej, w ramach której odpowiada za zapewnienie określonego poziomu sprawności jednostek wytwórczych i realizację grafików produkcyjnych, skupia na sobie również istotne funkcje operacyjne i finansowe na poziomie Grupy.

Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. – drugi producent energii elektrycznej w Grupie na mocy ustawy o rozwiązaniu kontraktów długoterminowych uczestniczy w programie pokrywania kosztów osieroconych do końca 2025 roku.

Finalne rozliczenie tego programu planowane jest w 2026 roku.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kopalnie węgla brunatnego PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA prowadzą działalność gospodarczą na odkrywkach Józwin, Tomisławice, Drzewce oraz Adamów. PAK KWB Konin SA planuje rozpoczęcie wydobywania w odkrywce Ościsłowo, kwestia pozyskiwania zgód na odkrywkę Ościsłowo została opisana w nocie 34.2.

W spółkach tych, jako ośrodkach wypracowujących zysk nie zidentyfikowano mniejszych zespołów aktywów generujących niezależne wpływy pieniężne, gdyż z wielu względów generowane przez poszczególne zespoły aktywów wpływy są bardzo ściśle z sobą powiązane. W efekcie bowiem kopalnia ma dostarczyć do elektrowni określoną ilość węgla, bez znaczenia jest fakt, z której odkrywki będzie on pochodził. W rezultacie węgiel jest dostarczany do elektrowni z kilku odkrywek zamiennie. Również struktura organizacyjna i systemy ewidencji są podporządkowane tak postawionemu celowi produkcyjnemu.

Powyższe argumenty przesądziły o wydzieleniu w ramach Grupy Kapitałowej ZE PAK SA następujących ośrodków wypracowujących środki pieniężne:

- aktywa trwałe (wytwórcze) ZE PAK SA takie jak elektrownia Pątnów I, elektrownia Konin kolektor, elektrownia Konin blok biomasowy („CGU ZE PAK”),
- aktywa trwałe (wytwórcze) Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. takie jak elektrownia Pątnów II („CGU Elektrownia Pątnów II”),
- aktywa trwałe (wydobywcze) oraz aktywa górnicze PAK KWB Konin SA dotyczące odkrywek w Józwinie, Tomisławicach i Drzewcach („CGU PAK KWB Konin”),
- aktywa trwałe (wydobywcze) oraz aktywa górnicze PAK KWB Adamów SA dotyczące odkrywki w Adamowie („CGU PAK KWB Adamów”).

Ponadto, dokonano wydzielenia pozostałych CGU w ramach segmentów: Remonty, Sprzedaż oraz Pozostałe.

Przeprowadzając test na utratę wartości aktywów trwałych Grupa bazowała na modelu finansowym odzwierciedlającym strategiczne założenia spółki dominującej, ZE PAK SA na lata 2019-2047.

Dla każdej z powyższych jednostek możliwe jest określenie wypracowanych korzyści ekonomicznych, jednak wpływy te są w pewnym stopniu zależne od siebie, w związku z tym należało je rozpatrywać łącznie jako jeden ośrodek.

Przyjęto następujące założenia do oszacowania wartości użytkowej rzeczowych aktywów trwałych segmentu Wytwarzanie:

- Produkcję energii elektrycznej z Pątnowa I założono do 2030 roku, produkcję z Pątnowa II założono do 2047 roku, produkcję z biomasy z Konina założono do 2047 roku.
- Produkcję ciepła założono do 2047 roku w związku z założoną do tego roku eksploatacją bloku biomasowego, z którego wytwarzane jest ciepło do miasta Konin.
- Założenia produkcyjne wynikają z przyjętego programu inwestycyjnego i remontowego dla segmentu Wytwarzanie.
- Przyjęto wpływy z rynku mocy w latach 2021-2023 w oparciu o wyniki aukcji; dodatkowo założono uczestnictwo w aukcji na rok 2024, założono także udział we wtórnym rynku mocy.
- Ceny sprzedaży energii elektrycznej przyjęto na bazie opracowanych prognoz z podziałem na BASE, PEAK i OFFPEAK przygotowanych dla ZE PAK SA przez niezależnego, zewnętrznego doradcę, uwzględniając szacunki własne, na bazie aktualnej sytuacji na rynku dla pierwszych lat prognozy.
- Ceny sprzedaży ciepła przyjęto na podstawie aktualnie realizowanych dostaw wraz z prognozowanym równomiernym wzrostem w kolejnych latach.
- Prognozy cen uprawnień do emisji CO₂, przyjęto na podstawie założeń z dokumentu Ministerstwa Energii – „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” (Projekt – w. 3.1 z 4 stycznia 2019 roku), uwzględniając szacunki własne, na bazie aktualnej sytuacji na rynku dla pierwszych lat prognozy.
- Koszty zakupu węgla brunatnego zakupionego do produkcji określono na podstawie harmonogramu dostaw i cen uzgodnionych z odpowiednimi harmonogramami ujętymi w projekcjach finansowych spółek wydobywczych.
- Koszty zakupu biomasy ustalono na poziomie zakontraktowanych cen dla 2019 roku wraz z prognozowanym równomiernym wzrostem w kolejnych latach.
- Prognoza marży na bloku biomasowym została oszacowana przy założeniu mechanizmów wsparcia. Zakłada się spadek marży w cenach stałych po 2027 roku, przy rosnącej cenie biomasy. Przedłożona do konsultacji publicznych „Polityka Energetyczna Państwa do 2040 r.” oraz „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” nakreślają jasny kierunek dalszego rozwoju OZE, który jest niezbędny dla dochowania przyjętych przez Polskę wskaźników spełniających obowiązek OZE. By cel ten został osiągnięty, a w kolejnych latach co najmniej utrzymywany Polska jako kraj członkowski UE musi zadbać o utrzymanie istniejących źródeł OZE, w tym w istniejących jednostkach biomasowych, które w okresie najbliższych kilku lat zakończą uczestnictwo w systemie wsparcia, a ze względu na swój dobry stan techniczny będą mogły pracować dalej. Czynnikiem dającym dziś takie uprawnienia do przyjęcia powyższego myślenia są obecne zapisy o transferze statystycznym, które z jednej strony nakładają kary na kraj członkowski, który nie wypełni obowiązku a z drugiej strony zawarte już zapisy w ustawie OZE dające sygnał o organizacji przez URE aukcji dla jednostek,

które po zakończonym okresie wsparcia będą mogły dalej uczestniczyć w nowo powstałych mechanizmach. Uprawniają do tego zapisy obowiązującej ustawy OZE. Zapisy ustawy dają jednocześnie możliwość przedłużenia wsparcia pracy instalacji OZE powyżej 15 lat. Istotnym także jest fakt, że Ministerstwo Energii wycofało się z propozycji zmian w zasadach wyznaczania opłaty zastępczej. Ministerstwo uwzględniło rekomendacje zarówno branży OZE jak i też międzynarodowych izb handlowych, banków i reprezentantów energetyki konwencjonalnej, które alarmowały o szkodliwych skutkach tych zapisów dla istniejących instalacji OZE. W ocenie TGPE utrudniłoby to planowanie pracy jednostek na biomasę, co uderzyłoby w polskich wytwórców. W konsekwencji pogłębiałaby się luka w realizacji celu OZE. W przypadku wystąpienia scenariusza braku wsparcia OZE powyżej 15 lat Spółka zakłada w alternatywnym scenariuszu spadek cen biomasy.

- Spółka założyła wykorzystanie darmowych uprawnień do emisji CO₂ w wysokości wynikającej z art. 10a dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13 października 2003 roku.
- Uwzględniono efekty optymalizacji kosztów pracy, wynikające ze zrealizowanej polityki etatyzacji,
- Przyjęto średnioważony koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji na poziomie 6,53%.
- W zakresie konkluzji BAT w przypadku ZE PAK SA, założono otrzymanie odstępstw od wymaganych granicznych wielkości emisyjnych z uwagi na zakładany krótki okres żywotności aktywów wytwórczych, natomiast w przypadku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., założono okresowe zwolnienie do 2024 roku, aby zrealizować inwestycje w ramach zaplanowanego na ten rok remontu generalnego.
- W przypadku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. przyjęto uczestnictwo tej jednostki w programie pokrywania kosztów osieroconych (KDT).

Podstawą testów dla spółek segmentu Wydobywania są długoterminowe projekcje finansowe obejmujące okresy funkcjonowania (życia) obu kopalń i ich poszczególnych odkrywek, które zostały uzgodnione z założeniami przyjętymi do modelu spółek segmentu Wytwarzania.

Projekcje finansowe spółek z segmentu Wydobywania, zostały zbudowane z uwzględnieniem następujących parametrów:

- Wolumen produkcji (wydobycia węgla) i przychodów ustalono w oparciu o prognozy głównych odbiorców węgla, tj. ZE PAK SA i Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. i przewidywane ścieżki cenowe dla węgla w oparciu o porozumienie w zakresie finansowania odkrywek. Planowane wydobycie węgla brunatnego na poszczególnych odkrywkach jest następujące:
 - odkrywka Adamów – 5,07 mln ton do 2023 roku,
 - odkrywka Tomisławice – 28,79 mln ton do 2030 roku,
 - odkrywka Józwin – 6,24 mln ton do 2021 roku,
 - odkrywka Drzewce – 5,39 mln ton do 2021 roku,
 - odkrywka Ościsłowo – 31,32 ton od 2024 roku do 2036 roku.
- Przyjęto poziom nakładów inwestycyjnych umożliwiających budowę nowej odkrywki Ościsłowo zapewniającej zaopatrzenie elektrowni i utrzymywanie określonych zdolności produkcyjnych w trakcie ich funkcjonowania.
- Uwzględniono efekty procesów restrukturyzacyjnych zatrudnienia.
- Uwzględniono koszty takich zdarzeń, jak:
 - koszty rekultywacji odkrywek,
 - rezerwy emerytalne,
 - dla PAK KWB Adamów SA koszty odpraw z tytułu zwolnień grupowych,
 - dla PAK KWB Adamów SA przychody ze sprzedaży majątku po zakończeniu eksploatacji odkrywki,
 - zawarto wydłużenie koncesji w PAK KWB Adamów SA dla złoża O/Adamów.
- przyjęto średnioważony koszt kapitału po opodatkowaniu (WACC) w okresie projekcji dla PAK KWB Adamów SA na poziomie 6,93% a dla PAK KWB Konin SA na poziomie 7,08%, wyższa stopa dyskontowa odzwierciedla wyższe ryzyko związane z funkcjonowaniem PAK KWB Konin SA w dłuższym okresie

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

(dłuższy horyzont prognozy), w szczególności w odniesieniu do działań inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem nowych złóż węgla brunatnego.

Wartość odzyskiwalną poszczególnych CGU oszacowano na podstawie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sporządzonych projekcji finansowych.

Testy wykonano na dzień 31 grudnia 2018 roku.

W oparciu o przeprowadzone testy stwierdzono, iż jest konieczność rozpoznania odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego znajdującego się w segmencie Wytwórczym, a także rzeczowego majątku trwałego segmentu Wydobywczego.

Poniżej przedstawiono wyniki testów dla poszczególnych CGU, dla których stwierdzono utratę wartości:

Stan na 31.12.2018

	<i>CGU</i> <i>Elektrownia Pątnów II</i>	<i>CGU</i> <i>PAK KWB Konin</i>	<i>CGU</i> <i>PAK KWB Adamów</i>
Wartość testowana	1 735 664	673 876	72 693
Wartość odzyskiwalna	1 515 664	583 876	16 693
Stwierdzona utrata	220 000	90 000	56 000

W odniesieniu do pozostałych CGU funkcjonujących w ramach segmentów Remonty, Sprzedaż oraz Pozostałe nie zidentyfikowano przesłanek świadczących o możliwej utracie wartości aktywów.

Na podstawie przeprowadzonej analizy i wyników testów nie stwierdzono ponadto zwiększenia szacunkowego potencjału użytkowego majątku trwałego dla CGU ZE PAK, zatem nie dokonano również odwrócenia uprzednio rozpoznanych odpisów aktualizujących w kwocie 1 880 000 tysięcy złotych.

Analiza wrażliwości

Zmiany parametrów finansowych będących podstawą szacowania wartości odzyskiwalnej spowodowałyby zmianę wartości bieżącej zdyskontowanych przepływów pieniężnych o kwoty zaprezentowane poniżej.

Wyniki analizy wrażliwości wykazały, że istotny wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów dla CGU ZE PAK ma kwestia uwzględnienia wsparcia dla bloku biomasowego po 2027 roku. W scenariuszu pesymistycznym, w przypadku braku mechanizmu wsparcia po 2027, cena biomasy musiałaby być niższa o 17,15% w badanym okresie, przy niezmienności pozostałych założeń, aby pokryć utratę przychodów.

Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA

	(+) wzrost o 1,0 p.p.	(-) spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(54 mln zł)	64 mln zł
	(+) wzrost o 1%	(-) spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży (cena energii elektrycznej)	78 mln zł	(78 mln zł)
	(+) wzrost o 5%	(-) spadek o 5%
zmiana kosztu własnego sprzedaży (cena 1 EUA)	(109 mln zł)	109 mln zł
	(+) wzrost o 5%	(-) spadek o 5%
Zmiana cen biomasy (zł/GJ)	(138 mln zł)	138 mln zł

W przypadku spadku przychodów ze sprzedaży o 0,46% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, a także w przypadku wzrostu średnioważonego kosztu kapitału o 0,91 p.p. przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Elektrownia Pątnów II sp. z o.o.	(+)	wzrost o 1,0 p.p.	(-)	spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(129 mln zł)		151 mln zł	
	(+)	wzrost o 1%	(-)	spadek o 1%.
zmiana przychodów ze sprzedaży (cena energii elektrycznej)	101 mln zł		(-101 mln zł)	
	(+)	wzrost o 5%	(-)	spadek o 5%.
zmiana kosztu własnego sprzedaży (cena 1 EUA)	(152 mln zł)		152 mln zł	

W przypadku wzrostu przychodów ze sprzedaży o 2,10% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, a także w przypadku spadku średnioważonego kosztu kapitału o 1,41 p.p. przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

PAK KWB Konin SA	(+)	wzrost o 1,0 p.p.	(-)	spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	(-64 mln zł)		73 mln zł	
	(+)	wzrost o 1%	(-)	spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży	52 mln zł		(-53 mln zł)	

W przypadku wzrostu przychodów ze sprzedaży o 1,75% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu określenia wartości odzyskiwalnej lub w przypadku obniżki średnioważonego kosztu kapitału o 1,22 p.p. przy pozostałych parametrach modelu niezmiennych, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

PAK KWB Adamów SA	(+)	wzrost o 1,0 p.p.	(-)	spadek o 1,0 p.p.
średnioważony koszt kapitału	1 mln zł		(2 mln zł)	
	(+)	wzrost o 1%	(-)	spadek o 1%
zmiana przychodów ze sprzedaży	5,08 mln zł		(6,00 mln zł)	

W przypadku wzrostu przychodów ze sprzedaży o 11,1% w horyzoncie prognozy przy niezmiennych pozostałych parametrach modelu określenia wartości odzyskiwalnej lub w przypadku spadku średnioważonego kosztu kapitału o 35,55 p.p. przy pozostałych parametrach modelu niezmiennych, wartość odzyskiwalna CGU byłaby równa wartości bilansowej.

20. Leasing

20.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Środki trwale użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego obejmują głównie samochody, spycharki oraz ładowarki gaśnicowe, ciągniki oraz naczepy.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	<i>Stan na 31 grudnia 2018 roku</i>		<i>Stan na 31 grudnia 2017 roku</i>	
	<i>opłaty minimalne</i>	<i>wartość bieżąca opłat</i>	<i>opłaty minimalne</i>	<i>wartość bieżąca opłat</i>
W okresie 1 roku	1 924	1 819	1 768	1 636
W okresie od 1 do 5 lat	1 661	1 389	2 962	2 606
Powyżej 5 lat	-	-	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	3 585	3 208	4 730	4 242
Minus koszty finansowe	(377)	-	(488)	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	3 208	3 208	4 242	4 242
krótkoterminowe	1 819	1 819	1 636	1 636
długoterminowe	1 389	1 389	2 606	2 606

21. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne długoterminowe – rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku

	<i>Jednostki uprawniające do emisji CO2 (EUA)</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018 roku	2 266	21 886	1 981	428	26 561
Transfer EUA*	(2 266)	-	-	-	(2 266)
Zmniejszenia	-	(11)	(9)	(11)	(31)
Zwiększenia	-	458	161	-	619
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	22 333	2 133	417	24 883
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2018 roku	-	17 561	1 958	363	19 882
Odpis amortyzacyjny za okres	-	1 184	66	14	1 264
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(11)	(9)	(16)	(36)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	18 734	2 015	361	21 110
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	2 266	4 325	23	65	6 679
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	3 599	118	56	3 773

W pozycji Transfer EUA Grupa prezentuje Transfer uprawnień do emisji CO₂ pomiędzy aktywami niematerialnymi długoterminowymi i krótkoterminowymi.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Aktywa niematerialne długoterminowe – rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	<i>Jednostki uprawniające do emisji CO₂ (EUA)</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Oprogramowanie komputerowe</i>	<i>Inne aktywa niematerialne</i>	<i>Razem</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 roku	114 503	21 540	1 998	431	138 472
Transfer EUA	(114 503)				(114 503)
Zmniejszenia	-	(440)	(42)	(4)	(486)
Zwiększenia	2 266	786	25	1	3 078
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>2 266</u>	<u>21 886</u>	<u>1 981</u>	<u>428</u>	<u>26 561</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia 2017 roku	-	16 943	1 903	344	19 190
Odpis amortyzacyjny za okres	-	1 058	99	23	1 180
Odpis aktualizujący	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	(440)	(44)	(4)	(488)
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>-</u>	<u>17 561</u>	<u>1 958</u>	<u>363</u>	<u>19 882</u>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	<u>114 503</u>	<u>4 597</u>	<u>95</u>	<u>87</u>	<u>119 282</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017 roku	<u>2 266</u>	<u>4 325</u>	<u>23</u>	<u>65</u>	<u>6 679</u>

W pozycji Transfer EUA Grupa prezentuje Transfer uprawnień do emisji CO₂ pomiędzy aktywami niematerialnymi długoterminowymi i krótkoterminowymi.

Krótkoterminowe aktywa niematerialne

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
	<i>Jednostki poświadczonej redukcji emisji (EUA)</i>	<i>Jednostki poświadczonej redukcji emisji (EUA)</i>
Wartość brutto na dzień 1 stycznia	261 654	273 036
Zakup	93 102	187 220
Umorzenie EUA	(290 205)	(313 105)
Transfer EUA z pozycji długoterminowych	2 266	114 503
Wartość brutto na dzień 31 grudnia	<u>66 817</u>	<u>261 654</u>
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1 stycznia	-	-
Odpis aktualizujący	-	-
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31 grudnia	-	-
Wartość netto na dzień 1 stycznia	<u>261 654</u>	<u>273 036</u>
Wartość netto na dzień 31 grudnia	<u>66 817</u>	<u>261 654</u>

22. Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu i inne aktywa górnicze

Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozycja aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu i innych aktywów górniczych obejmuje aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu oraz inne aktywa górnicze w PAK KWB Konin SA w kwocie 80 326 tysięcy złotych.

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Stan na 1 stycznia	72 536	80 524
Zwiększenie	16 369	824
Zmniejszenie	-	-
Amortyzacja za okres	(8 579)	(8 812)
Stan na 31 grudnia	<u>80 326</u>	<u>72 536</u>
długoterminowe	80 326	72 536
krótkoterminowe	-	-

23. Pozostałe aktywa

23.1. Pozostałe aktywa finansowe

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Środki na obsługę kosztów zadłużenia	36 679	35 616
Lokaty i depozyty	-	14
Lokaty i depozyty FLZG*	4 203	8 365
Udziały	352	313
Inne	193	1 791
Pozostałe aktywa finansowe ogółem	<u>41 427</u>	<u>46 099</u>
krótkoterminowe	36 679	35 788
długoterminowe	<u>4 748</u>	<u>10 311</u>

*FLZG – fundusz likwidacji zakładu górniczego

Tworzenie funduszu likwidacji zakładu górniczego wynika z Ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze.

Jako środki na obsługę kosztów zadłużenia prezentowane są środki na zabezpieczenie obsługi kredytów w Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.

23.2. Pozostałe aktywa niefinansowe

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Należności z tytułu VAT	18 378	6 402
Ubezpieczenia	1 516	1 527
Pozostałe należności budżetowe	1 842	-
Inne aktywa niefinansowe	2 682	-
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	2 149	2 756
Zaliczki na dostawy	66	115
Zaliczki na środki trwałe w budowie	751	2 451
Inne	528	296
Pozostałe aktywa niefinansowe ogółem	<u>27 912</u>	<u>13 547</u>
krótkoterminowe	24 039	11 425
długoterminowe	<u>3 873</u>	<u>2 122</u>

Największymi składnikami pozycji pozostałe rozliczenia międzyokresowe w 2018 roku są rozliczenia dotyczące wyceny nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży będących własnością PAK KWB Konin SA, w kwocie 726 tysięcy złotych. Obciążenie kosztów następuje w momencie sprzedaży nieruchomości, których dotyczyła wycena. Znaczącym składnikiem pozostałych rozliczeń międzyokresowych są także rozliczenia dotyczące opłat licencyjnych w kwocie 539 tysięcy złotych.

24. Świadczenia pracownicze

24.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych i innych świadczeń po okresie zatrudnienia w wysokości określonej przez Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Grupa na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i innych świadczeń.

Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	Rezerwa na świadczenia emerytalno – rentowe i pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Dopłaty do energii elektrycznej / deputaty węglowe	Razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	28 645	2 535	22 443	53 623
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 196	214	1 181	2 591
Koszty odsetek	957	84	741	1 782
Zyski i straty aktuarialne	161	(17)	(1 384)	(1 240)
Wypłacone świadczenia	(3 460)	(407)	(2 636)	(6 503)
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1 974)	(494)	2 767	299
Inne	448	-	-	448
Stan na 31 grudnia 2018 roku	25 973	1 915	23 112	51 000
Rezerwy długoterminowe	23 412	1 623	20 520	45 555
Rezerwy krótkoterminowe	2 561	292	2 592	5 445

	Rezerwa na świadczenia emerytalno – rentowe i pośmiertne	Nagrody jubileuszowe	Dopłaty do energii elektrycznej / deputaty węglowe	Razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	28 292	3 086	23 712	55 090
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 144	265	-	1 409
Koszty odsetek	736	108	830	1 674
Zyski i straty aktuarialne	1 699	(67)	736	2 368
Wypłacone świadczenia	(2 689)	(680)	(2 835)	(6 204)
Koszty przeszłego zatrudnienia	4 326	(177)	-	4 149
Inne	(4 863)	-	-	(4 863)
Stan na 31 grudnia 2017 roku	28 645	2 535	22 443	53 623
Rezerwy długoterminowe	12 886	2 157	19 679	34 722
Rezerwy krótkoterminowe	15 759	378	2 764	18 901

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku	Rok zakończony 31 grudnia 2017 roku
stopa dyskontowa	3,0%	3,3%
przewidywany wskaźnik inflacji	2,5%	2,5%
przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	w zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0 % do 3 %	w zależności od spółki zawiera się w przedziale od 0 % do 3%,

25. Zapasy

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Paliwo produkcyjne	7 131	7 564
Części zamienne i pozostałe materiały	75 205	79 001
Świadectwa pochodzenia energii	26 897	11 119
Towary	6	74
Zapasy ogółem według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	109 239	97 758

Części zamienne stanowią zapas na potrzeby remontów i serwisu. Odpis aktualizujący tworzony jest dla materiałów nierotujących powyżej 3 lat. Dla części zamiennych o wartości powyżej 100 tysięcy złotych odpis wynosi 100% wartości. Na dzień 31 grudnia 2018 roku odpis wynosi 11 274 tysiące złotych.

Świadectwa pochodzenia energii z tytułu produkcji energii w źródłach odnawialnych, gazowych oraz wysokosprawnej kogeneracji ujmowane są według wartości godziwej na koniec miesiąca, w którym zostały wyprodukowane.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała łącznie według ewidencji 24 784,178 MWh praw majątkowych zielonych certyfikatów wyprodukowanej i zweryfikowanej przez URE zielonej energii. Od 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku Grupa otrzymała 4 014,442 MWh certyfikatów za produkcję w lipcu 2017 oraz 200 047,202 MWh za produkcję od stycznia do sierpnia 2018 roku. W tym okresie złożony został wniosek o wydanie 34 635,872 MWh za produkcję we wrześniu i 34 733,549 MWh za produkcję w październiku 2018 roku. Do 31 grudnia 2018 roku sprzedano 206 804,631 MWh na TGE SA., przychód z tego tytułu w kwocie 25 880 tysięcy złotych, ujęto w pozycji Inne przychody.

26. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Należności z tytułu dostaw i usług	150 765	151 814
Należności z tytułu rekompensaty w związku z rozwiązaniem KDT	57 691	58 303
Należności z tytułu zabezpieczenia zakupów energii na rynku bilansującym	14 761	7 695
Pozostałe należności	130 966	35 449
Należności netto	354 183	253 261
Odpis aktualizujący należności	42 110	41 522
Należności brutto	396 293	294 783

W linii pozostałe należności na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa prezentuje głównie należności z tytułu kaucji zabezpieczających na Towarowej Giełdzie Energii w kwocie 121 797 tysięcy złotych.

Grupa analizuje i redukuje ryzyko kredytowe w odniesieniu do środków pieniężnych poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ogranicza ryzyko koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej, wykorzystując do tego wewnętrzny regulamin zasad zarządzania ryzykiem. Całość odpisu aktualizującego należności dotyczy należności indywidualnych.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 14-dniowy termin płatności.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w kwocie 42 110 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 41 522 tysiące złotych) zostały objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Odpis aktualizacyjny na dzień	41 522	41 947
Nabycie Spółki	(151)	-
Zwiększenie	874	56
Wykorzystanie	(69)	(2)
Rozwiązanie	(66)	(479)
Odpis aktualizacyjny na dzień	42 110	41 522

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, które na dzień 31 grudnia 2018 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem. Na saldo odpisu składa się głównie należność od kilku kontrahentów, która została odpisana historycznie w 100% (stopień 3 zgodnie z MSSF 9). Grupa zidentyfikowała duże prawdopodobieństwo nieściągalności odpisanych należności.

			Przeterminowane, lecz ściągalne				
			<i><30 dni</i>	<i>30-60 dni</i>	<i>60-90 dni</i>	<i>90-120 dni</i>	<i>>120 dni</i>
<i>31 grudnia 2018 roku</i>	354 183	304 141	42 239	6 124	580	38	1 061
<i>31 grudnia 2017 roku</i>	253 261	248 044	3 521	410	547	28	711

27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 304 658 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 322 201 tysięcy złotych).

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

Struktura środków pieniężnych

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Środki pieniężne w banku i kasie	260 467	229 387
Lokaty krótkoterminowe	44 191	92 814
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w bilansie:	304 658	322 201
Różnice kursowe	(1 342)	369
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:	303 316	322 570

Wyjaśnienie zmian pozycji bilansowych i zmian pozycji ujętych w rachunku przepływów pieniężnych

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
<u>Amortyzacja:</u>		
Amortyzacja wykazana w rachunku zysków i strat	194 514	199 648
Rozliczenie dotacji	(1 502)	(1 502)
Rozliczenie leasingu zwrotnego	-	(2 454)
Amortyzacja wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	193 012	195 692

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
<u>Należności:</u>		
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	(100 922)	(7 236)
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych długo i krótkoterminowych	(14 366)	19 916
Bilansowa zmiana kwot należnych od zamawiających z tytułu kontraktów długoterminowych	2 014	1 089
Zmiana stanu zaliczek na środki trwałe w budowie	(1 701)	(3 429)
Pozostałe zmiany	(315)	1 361
Zmiana stanu należności wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(115 290)	11 701

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
<u>Zobowiązania:</u>		
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań finansowych długo i krótkoterminowych	18 363	(156 170)
Bilansowa zmiana pozostałych zobowiązań niefinansowych	(11 426)	(9 044)
Bilansowa zmiana kwot należnych zamawiającym z tytułu kontraktów długoterminowych	(3 144)	1 635
Zmiana zobowiązań z tytułu rozrachunków inwestycyjnych	5 879	(2 992)
Nowe umowy leasingowe i spłaty zobow. leasingowych	1 426	6 750
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu uprawnień do emisji CO ₂	-	59 951
Pozostałe zmiany	393	790
Zmiana stanu zobowiązań wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	11 491	(99 080)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
<u>Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych oraz świadczeń pracowniczych:</u>		
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	282 980	20 137
Zmiana stanu świadczeń pracowniczych długo i krótkoterminowych	(364)	(1 459)
Zmiana stanu rezerwy z tytułu umorzenia jednostek EUA	290 205	313 105
Zmiana stanu rezerw i innych pozycji ujmowana w pozostałych całkowitych dochodach	(862)	(2 155)
Pozostałe zmiany	(56 827)	(829)
	515 132	328 799
	515 132	328 799

W pozycji wydatki i wpływy związane z pozostałymi aktywami finansowymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano wpływy i wydatki związane z środkami pieniężnymi przeznaczonymi na obsługę zadłużenia oraz otrzymanymi gwarancjami.

28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe / rezerwowe

28.1. Kapitał podstawowy

<i>Kapitał akcyjny</i>	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
50 823 547 akcji o wartości nominalnej 2 złote każda	101 647	101 647

28.1.1. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2 złote i zostały w pełni opłacone.

28.1.2. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

28.1.3. Akcjonariusze o znaczącym udziale

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
<i>Elektrim SA</i>		
udział w kapitale	0,39%	0,39%
udział w głosach	0,39%	0,39%
<i>Embud II sp. z o.o.</i>		
udział w kapitale	1,16%	1,16%
udział w głosach	1,16%	1,16%
<i>Trigon XIX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty</i>		
udział w kapitale	19,68%	19,68%
udział w głosach	19,68%	19,68%
<i>Argumenol Investment Company Limited</i>		
udział w kapitale	30,32%	30,32%
udział w głosach	30,32%	30,32%

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃTÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Nationale - Nederlanden OFE</i>		
udział w kapitale	9,97%	9,97%
udział w głosach	9,97%	9,97%
<i>Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA</i>		
udział w kapitale	-	6,06%
udział w głosach	-	6,06%
<i>OFE PZU Złota Jesień</i>		
udział w kapitale	5,24%	5,24%
udział w głosach	5,24%	5,24%
<i>Pozostali</i>		
udział w kapitale	33,24%	27,18%
udział w głosach	33,24%	27,18%
	100,00%	100,00%

Akcjonariusze posiadający powyżej 5% udziału w kapitale i liczbie głosów według wiedzy Spółki na podstawie zawiadomień przekazanych przez akcjonariuszy.

29. Kapitał zapasowy

Na dzień 31 grudnia 2018 roku struktura pochodzenia kapitału zapasowego w wysokości 1 124 376 tysięcy złotych przedstawia się następująco:

• ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	380 030
• utworzony zgodnie ze statutem
ponad wymaganą ustawowo (minimalną) wartość	617 397
• inny, w tym:	126 949
- przejęcie PAK Odsiarczanie sp. z o.o. i PAK Holdco sp. z o.o.	66 126
- likwidacja środków trwałych	60 823

29.1. Pozostałe kapitały rezerwowe

Spółka ZE PAK SA powstała w wyniku komercjalizacji Przedsiębiorstwa Państwowego Zespół Elektrowni PAK dokonanej na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 1990 roku o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. Widniejący w bilansie Spółki w ramach kapitału rezerwowego – tzw. Fundusz Prywatyzacyjny, został utworzony przez Przedsiębiorstwo Państwowe Zespół Elektrowni PAK na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 roku o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych.

Na wartość kapitału rezerwowego składa się Fundusz Prywatyzacyjny w kwocie 3 472 tysiące złotych, który został utworzony z zysku 1994 roku w oparciu o uchwałę Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia nowopowstałej Spółki oraz wartość związana z umorzeniem akcji własnych w kwocie 2 405 tysięcy złotych. W związku z ujemnym wynikiem spółki ZE PAK SA za 2015 rok w kwocie 1 515 851 tysięcy złotych Walne Zgromadzenie Spółki w dniu 28 czerwca 2016 roku podjęło uchwałę nr 5 w sprawie pokrycia straty Spółki za 2015 rok. Zgodnie z uchwałą na pokrycie straty Walne Zgromadzenie przeznaczyło kwotę 2 405 tysięcy złotych z kapitału rezerwowego. Łączna wartość pozostałych kapitałów rezerwowych na dzień 31 grudnia 2018 roku to 3 472 tysiące złotych.

Środki zgromadzone na tym funduszu miały zostać przeznaczone na zakup przez pracowników od Skarbu Państwa akcji po przekształceniu przedsiębiorstwa w spółkę i jej prywatyzacji (zakup do 10% akcji za połowę ceny). Wprowadzona w 1996 roku ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych przyznała pracownikom prawo do nieodpłatnego nabycia 15% należących do Skarbu Państwa akcji spółki, w związku z czym cele jakim miał służyć fundusz prywatyzacyjny przestały istnieć jednak kapitał w pasywach spółki pozostał.

29.2. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy. Są to:

- Zyski/straty zatrzymane spółek zależnych, przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej,
- różnice w wartości zysków zatrzymanych pomiędzy sprawozdaniem statutowym a sprawozdaniem MSSF jednostki dominującej,
- równowartość 8% statutowego odpisu z zysku na kapitał oraz pozostałych odpisów dokonywanych na podstawie obowiązujących zapisów w umowach spółek zależnych.

W Grupie na dzień 31 grudnia 2018 roku pełna kwota niepodzielonego wyniku finansowego (w tym równowartość utworzonych w ramach podziału zysków w latach ubiegłych kapitałów zapasowego i rezerwowego) objęta jest ograniczeniem w wypłacie dywidendy. Podstawą przyjęcia takiego założenia są następujące uwarunkowania:

- Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ZE PAK SA są przygotowywane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.
- Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest zobowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

29.3. Udziały niekontrolujące

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Na początku okresu		
Nabywanie spółki - określenie udziałów niekontrolujących na dzień nabycia	30 971	30 971
Program akcji pracowniczych - korekta pierwotnego rozliczenia	(955)	(955)
Wynik jednostek zależnych w danym roku - przypisanie do udziałów niekontrolujących	(3 477)	589
Wynik jednostek zależnych w poprzednich latach - przypisanie do udziałów niekontrolujących	3 199	-
Rozliczenie opcji PUT - ujęcie zobowiązania do wykupu akcji pracowniczych	(30 016)	(30 971)
Rozliczenie opcji PUT - ujęcie różnicy pomiędzy wartością udziałów niekontrolujących a zobowiązaniem na koniec okresu	3 566	366
Razem	3 288	-

Alokacja wyniku do udziałów niekontrolujących

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym 15% wyniku PAK KWB Adamów SA oraz 15% wyniku PAK KWB Konin SA za okres od dnia 19 lipca 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku oraz za okres od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2014 zostało zaalokowane jako zysk przypadający akcjonariuszom niekontrolującym. W latach 2015, 2016,

2017 i 2018 w związku z trwającym procesem wykupu akcji pracowniczych zysk przypadający akcjonariuszom niekontrolującym alokowany był proporcjonalnie do wielkości udziałów akcjonariuszy niekontrolujących.

Zobowiązanie Spółki do wykupu akcji pracowniczych było ujmowane na dzień objęcia kontroli i dotyczy sytuacji, w których pracownicy posiadają opcję sprzedaży akcji. Zgodnie z wybraną polityką udziały niekontrolujące otrzymywały alokację wyniku oraz pozostałych całkowitych dochodów w kolejnych okresach sprawozdawczych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego następowała korekta wartości udziałów niekontrolujących, tak jakby następowało ich nabycie przy jednoczesnym rozpoznaniu zobowiązania z tytułu opcji wykupu akcji. Różnica między wartością udziałów niekontrolujących wyksięgowanych na dzień sprawozdawczy a rozpoznaniem zobowiązaniem finansowym odnoszona była do pozycji zysków zatrzymanych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązanie ZE PAK SA do wykupu akcji pracowniczych wygasło.

Ujęcie zobowiązania ZE PAK SA do zakupu pozostałych akcji PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA

Zgodnie z MSSF ZE PAK SA rozpoznał na dzień objęcia kontroli w PAK KWB Konin SA i w PAK KWB Adamów SA zobowiązanie do nabycia akcji PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA posiadanych przez udziały niekontrolujące.

W umowie sprzedaży akcji KWB Konin SA i KWB Adamów SA zawartej pomiędzy ZE PAK SA a Skarbem Państwa w dniu 28 maja 2012 roku (dalej „Umowa Sprzedaży Akcji”) ZE PAK SA złożył Skarbowi Państwa, na warunkach określonych w tej umowie, nieodwołalną ofertę zakupu od Skarbu Państwa pozostałych akcji obu kopalń, które nie zostaną nabyte od Skarbu Państwa przez uprawnionych pracowników ani przez ich następców prawnych na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników. Zgodnie z przepisami tej ustawy uprawnionym pracownikom KWB Konin SA i KWB Adamów SA przysługiwało prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji spółki objętych przez Skarb Państwa w dniu wpisania danej spółki do rejestru. Zgodnie z Umową Sprzedaży Akcji zakup przez ZE PAK SA od Skarbu Państwa pozostałych akcji kopalń, nieobjętych przez uprawnionych pracowników ani przez ich następców prawnych, nastąpi po cenie za jedną akcję równej, odpowiednio, cenie jednej akcji KWB Konin SA i KWB Adamów SA w transakcji sprzedaży przez Skarb Państwa 85% akcji KWB Konin SA i KWB Adamów SA na rzecz ZE PAK SA, indeksowanej o wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez Prezesa GUS. Zgodnie z Umową Sprzedaży Akcji oferta zakupu pozostałych akcji KWB Konin SA i KWB Adamów SA złożona przez ZE PAK SA Skarbowi Państwa, o której mowa powyżej, była wiążąca do 28 lutego 2017 roku. Pozostałe akcje KWB Konin SA i KWB Adamów SA zostały od Skarbu Państwa zakupione.

Ponadto zgodnie z Umową Sprzedaży Akcji ZE PAK SA zobowiązał się, na przewidzianych w tej umowie warunkach, złożyć uprawnionym pracownikom KWB Konin SA i KWB Adamów SA, którzy nabyli od Skarbu Państwa nieodpłatnie akcje na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, oferty wykupu tych akcji po cenie za jedną akcję równej, odpowiednio, cenie jednej akcji KWB Konin SA i KWB Adamów SA w transakcji sprzedaży przez Skarb Państwa 85% akcji KWB Konin SA i KWB Adamów SA na rzecz ZE PAK SA. W wykonaniu tego zobowiązania, po upływie terminu obowiązywania zakazu obrotu akcjami pracowniczymi określonego w art. 38 ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników, ZE PAK SA rozpoczął proces odkupu akcji pracowniczych, w ramach którego osobom, które wyraziły zainteresowanie zbyciem akcji PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA, ZE PAK SA zaoferował dokonanie ich wykup na warunkach ustalonych w Umowie Sprzedaży Akcji. Do końca 2016 roku w wyniku przeprowadzenia wspomnianego procesu wykupu, dokonano nabycia większości akcji pracowniczych PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA. ZE PAK SA nadal planuje zakup akcji pracowniczych PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA i kontynuuje proces wykupu po dotychczas oferowanej cenie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku w ocenie Zarządu ZE PAK SA zobowiązanie do wykupu akcji pracowniczych PAK KWB Konin SA i PAK KWB Adamów SA wygasło.

30. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Krótkoterminowe	<i>Termin Spłaty</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Kredyt inwestycyjny (konsorcjalny) w kwocie 240 000 tysięcy EUR, oprocentowany według stopy EURIBOR 3M + marża banku	20.07.2019	108 200	136 840
Kredyt w rachunku bieżącym w Santander Bank Polska SA w kwocie 40 000 tysięcy PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	30.06.2019	38 998	23
Kredyt w rachunku bieżącym w Alior Banku SA w kwocie 66 700 tysięcy PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	30.05.2019	58 448	59 025
Kredyt inwestycyjny (konsorcjalny) w kwocie 577 000 tysięcy PLN (Kredyt A), oprocentowany według stopy WIBOR 3M + marża banku	20.03.2020	139 188	141 662
Kredyt inwestycyjny (konsorcjalny) w kwocie 90 000 tysięcy PLN (Kredyt B), oprocentowany według stopy WIBOR 3M + marża banku	20.03.2020	11 683	12 023
Kredyt w rachunku bieżącym w mBank SA w kwocie 10 000 tysięcy PLN, oprocentowany według stopy WIBOR 1M + marża banku	31.05.2019	4 438	-
RAZEM		360 955	349 573
Długoterminowe	<i>Termin Spłaty</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Kredyt inwestycyjny (konsorcjalny) w kwocie 240 000 tysięcy EUR, oprocentowany według stopy EURIBOR 3M + marża banku	20.07.2019	-	101 431
Kredyt inwestycyjny (konsorcjalny) w kwocie 577 000 tysięcy PLN (Kredyt A), oprocentowany według stopy WIBOR 3M + marża banku	20.03.2020	19 447	150 931
Kredyt inwestycyjny (konsorcjalny) w kwocie 90 000 tysięcy PLN (Kredyt B), oprocentowany według stopy WIBOR 3M + marża banku	20.03.2020	39 977	50 103
RAZEM		59 424	302 465

31. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe

31.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
Rezerwa na premię i urlopy wypoczynkowe	25 545	28 770
Rezerwa na koszty rozwiązania stosunku pracy	-	2 173
Odszkodowania z zakładu ubezpieczeń	38	-
Badanie sprawozdania finansowego	264	563
Inne	1 545	1 328
Razem	<u>27 392</u>	<u>32 834</u>
krótkoterminowe	27 392	32 834
długoterminowe	<u>-</u>	<u>-</u>

Głównym składnikiem pozycji „Inne” jest rezerwa na karę za przekroczenie ilości pyłu wprowadzonego do powietrza w 2015 roku w kwocie 1 190 tysięcy złotych. Grupa odwołała się od tej decyzji do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu. Sprawa została skierowana do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zakończono procedurę zbierania i analizowania dokumentów dotyczących Elektrowni Adamów. Obecnie Grupa oczekuje na decyzję.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

31.2. Zmiany stanu rezerw

	<i>Rezerwa na umorzenie EUA</i>	<i>Rezerwa na zwrot uprawnień do emisji CO₂</i>	<i>Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych</i>	<i>Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów</i>	<i>Rezerwa na stratę na kontrakcie długoterminowym</i>	<i>Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii</i>	<i>Rezerwy na rekultywację terenów górniczych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
Stan na 1 stycznia 2018 roku (dane przekształcone)	289 942	-	16 593	57 649	370	8 522	362 416	24 754	760 246
zwiększenia	492 104	30 640	798	6 223	290	14 201	13 559	15 174	572 989
zmniejszenia w tym:	(289 942)	-	-	(216)	(595)	(804)	(17 257)	(13 945)	(322 759)
wykorzystanie	(289 942)	-	-	(216)	(559)	(804)	(17 257)	(13 945)	(322 723)
rozwiązanie	-	-	-	-	(36)	-	-	-	(36)
Stan na 31 grudnia 2018 roku	<u>492 104</u>	<u>30 640</u>	<u>17 391</u>	<u>63 656</u>	<u>65</u>	<u>21 919</u>	<u>358 718</u>	<u>25 983</u>	<u>1 010 476</u>
Długoterminowe	-	30 640	17 391	63 440	-	-	333 005	5 557	450 033
Krótkoterminowe	492 104	-	-	216	65	21 919	25 713	20 426	560 443
Stan na 1 stycznia 2017 roku (dane przekształcone)	313 105	-	16 848	57 898	13	7 838	307 837	37 552	741 091
zwiększenia	289 942	-	747	1	397	1 616	70 385	1 023	364 111
zmniejszenia w tym:	(313 105)	-	(1 002)	(250)	(40)	(932)	(15 806)	(13 821)	(344 956)
wykorzystanie	(313 105)	-	-	(250)	(38)	(932)	(15 806)	(9 380)	(339 511)
rozwiązanie	-	-	(1 002)	-	(2)	-	-	(4 441)	(5 445)
Stan na 31 grudnia 2017 roku (dane przekształcone)	<u>289 942</u>	<u>-</u>	<u>16 593</u>	<u>57 649</u>	<u>370</u>	<u>8 522</u>	<u>362 416</u>	<u>24 754</u>	<u>760 246</u>
Długoterminowe	-	-	16 593	57 433	-	-	336 292	4 477	414 795
Krótkoterminowe	289 942	-	-	216	370	8 522	26 124	20 277	345 451

31.3. Opis istotnych tytułów rezerw

31.3.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych (EUA)

Grupa rozpoznaje rezerwę na umorzenie uprawnień do emisji gazów cieplarnianych.

Opis rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów cieplarnianych znajduje się w notce 32 Prawa do emisji dwutlenku węgla.

31.3.2. Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów i koszty likwidacji środków trwałych

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe koszty rekultywacji terenu w oparciu o prawny obowiązek wynikający z „Pozwoleń zintegrowanych”. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są dane przygotowywane przez służby wewnętrzne. Wartość rezerwy jest szacowana i weryfikowana na każdy dzień bilansowy na podstawie oszacowanych kosztów do poniesienia w przyszłości oraz dyskonta. Na dzień 31 grudnia 2018 roku utworzona rezerwa wynosiła 61 278 tysięcy złotych. Opisy utworzonej rezerwy znajdują się w notach 5,11 i 34.4.

Ze względu na istnienie prawnego obowiązku likwidacji środków trwałych po ich okresie użytkowania Grupa tworzy rezerwę na przewidywane przyszłe koszty, które będą niezbędne do poniesienia dla wypełnienia tego obowiązku. Na dzień 31 grudnia 2018 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 17 391 tysięcy złotych.

31.3.3. Rezerwy rekultywacyjne i inne związane z działalnością górniczą

PAK KWB Konin SA oraz PAK KWB Adamów SA są zobowiązane na podstawie ustawy prawo górnicze i geologiczne do dokonania rekultywacji terenów, na których prowadzone były prace wydobywcze. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę zarówno na koszty rekultywacji terenu związanej z bieżącym wydobywaniem węgla na danej odkrywcze jak również na koszty rekultywacji wyrobiska końcowego w stopniu zaawansowania wydobycia węgla w poszczególnych odkrywkach na dany dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów rekultywacji w oparciu o raporty niezależnych ekspertów szacujących koszty rekultywacji na zlecenie Zarządu. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów rekultywacyjnych aktualizuje się okresowo, z tym że na każdą datę sprawozdawczą weryfikowana jest wielkość rezerwy zgodnie z aktualnymi założeniami w zakresie stopy dyskontowej, inflacji oraz wielkości wydobycia.

PAK KWB Konin SA oraz PAK KWB Adamów SA w ramach prowadzonej działalności zobowiązane są do przywrócenia stanu pierwotnego lub odbudowy zniszczeń spowodowanych ruchem zakładu górniczego. W związku z tym Grupa tworzy rezerwę na przewidywane koszty, do których poniesienia jest zobligowana na podstawie zawartych porozumień. Szacunki dotyczące przewidywanych kosztów związanych z ruchem zakładu górniczego aktualizowane są na każdą datę sprawozdawczą.

Rezerwa na likwidację obiektów i rekultywację terenów górniczych oraz z tytułu przygotowania terenów eksploatacyjnych w PAK KWB Konin SA oraz PAK KWB Adamów SA wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosła 362 406 tysięcy złotych i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku o 10 tysięcy złotych. Kalkulując rezerwę Grupa przyjęła następujące założenia: stopa dyskonta na poziomie 3,0%, poziom inflacji na poziomie 2,5%. Kwota dyskonta odniesiona w koszty finansowe wynosi 11 452 tysiące złotych.

31.3.4. Rezerwa na umorzenie świadectw pochodzenia energii

W związku ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców finalnych, Grupa ma obowiązek umorzenia określonej liczby certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gazowych i kogeneracji. Na dzień 31 grudnia 2018 roku utworzona rezerwa z tego tytułu wyniosła 21 919 tysięcy złotych.

31.3.5. Inne rezerwy

Głównymi pozycjami pozostałych rezerw na 31 grudnia 2018 roku są w PAK KWB Konin SA: rezerwy na szkody górnicze w kwocie 4 669 tysięcy złotych, rezerwy na toczące się postępowania sądowe w kwocie 536 tysięcy złotych, W PAK KWB Adamów SA: rezerwy z tytułu trwałego wyłączenia z produkcji pod końcowy zbiornik po odkrywcze Adamów w kwocie 15 828 tysięcy złotych, rezerwa na szkody górnicze w kwocie 3 383 tysiące złotych, rezerwy na sprawy sądowe w kwocie 524 tysiące złotych.

32. Prawa do emisji dwutlenku węgla

Od 1 stycznia 2013 roku obowiązuje kolejny okres rozliczeniowy 2013 – 2020 dotyczący uprawnień do emisji. Założeniem tego okresu jest przyznanie dla Grupy darmowych uprawnień EUA wynikających z produkcji energii cieplnej, aczkolwiek energetyka została dodatkowo objęta możliwością derogacji. Derogacja wynikająca z art. 10c Dyrektywy ETS polega na przyznaniu dodatkowych darmowych uprawnień pod warunkiem poniesienia zadeklarowanych nakładów inwestycyjnych na inwestycje zgłoszone w Krajowym Planie Inwestycyjnym.

Za poniesione nakłady inwestycyjne w okresie od 1 lipca 2016 roku do 30 czerwca 2017 roku Grupa złożyła we wrześniu 2017 roku sprawozdanie rzeczowo finansowe do Ministerstwa Środowiska. Jednak ze względu na niepewność w zakresie powstania dwutowarowego rynku energii, w tym rynku mocy, co będzie miało bezpośredni wpływ na ewentualną modernizację bloków nr 3 i 4 w Elektrowni Pątnów pomimo wykazania dalszych niewielkich nakładów Grupa nie wystąpiła o darmowe uprawnienia mając na względzie konieczność ewentualnego dokonania zwrotu ich z tytułu nie realizowania dalszej modernizacji tych jednostek. W związku z powyższym Grupa nie otrzymała za 2017 rok jednostek EUA z tytułu art. 10c.

Dla instalacji Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. została przydzielona określona pula uprawnień CO₂, jednak dla instalacji tej nie zostały zgłoszone do Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) żadne zadania inwestycyjne, które pokrywałyby należność za darmowe uprawnienia CO₂, więc przyznanie dla tej instalacji darmowych jednostek EUA uzależnione jest od wydatków na zadania prowadzone dla instalacji należących do ZE PAK SA. W latach 2013-2017 ZE PAK SA nie poniosła na tyle znaczących nakładów by część z nich pokryła wymagania dla otrzymania przez Elektrownię Pątnów II darmowych uprawnień EUA. W chwili obecnej Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. nie zakłada, że otrzyma jakiegokolwiek darmowe uprawnienia z tytułu nadwyżki poniesionych przez ZE PAK SA nakładów.

Grupa na dzień 1 stycznia 2018 roku posiadała fizycznie na swoich kontach w Rejestrze Unii jednostki EUA w ilości 9 776 059 ton. W pierwszym kwartale 2018 roku Grupa otrzymała darmowe EUA na ciepło za 2018 rok (art. 10a Dyrektywy ETS) w ilości 69 066 ton. Dodatkowo Grupa zrealizowała zakupy uprawnień do emisji w ramach kontraktów terminowych zawartych pod potrzeby produkcyjne 2017 roku w ilości 1 330 000 EUA. W związku z powyższym stan jednostek EUA na kontach w Grupie ZE PAK SA na dzień 31 marca 2018 roku wynosi 11 175 125 EUA. W kwietniu 2018 roku Grupa dokonała umorzenia emisji CO₂ za 2017 rok w ilości 10 866 104 ton, w tym ZE PAK SA w ilości 8 260 668 ton oraz Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. w ilości 2 605 436 ton. W maju 2018 roku PAK dokonał zakupu 82 000 EUA w transakcjach spot. Stan na 30 września 2018 roku w Grupie ZE PAK SA wynosił 391 021 EUA. W październiku i listopadzie 2018 roku ZE PAK SA kupił 200 000 EUA w transakcjach spot od Vertis. W grudniu 2018 roku ZE PAK SA rozwiązał kontrakty terminowe Dec18 w ilości 590 000 EUA oraz Elektrownia Pątnów II w ilości 702 000 EUA. Stan EUA na 31 grudnia 2018 w Grupie wynosił 1 883 021 EUA.

Ryzyko zwrotu darmowych uprawnień do emisji CO₂ tyt. zaniechania inwestycji w bloki 3 i 4 oraz blok gazowo-parowy

W związku z zawieszeniem inwestycji w bloki 3 i 4 oraz blok gazowo-parowy Zarząd Spółki oszacował potencjalne ryzyko zwrotu darmowych uprawnień do emisji CO₂ w kwocie ok. 7,1 miliona EUR wraz z odsetkami.

W związku z przedłożeniem do Komisji Europejskiej projektu zmienionego Krajowego Planu Inwestycyjnego na lata 2013-2020 Spółka wystąpiła z zapytaniem do Ministra Środowiska o możliwość zastąpienia zawieszonych zadań inwestycyjnych nowymi zadaniami. W odpowiedzi Minister Środowiska zwrócił się z prośbą o wskazanie listy zadań, których termin zakończenia wskazany w przedmiotowym planie jest zagrożony.

W dniu 28 lutego 2018 roku Spółka złożyła pismo do Ministra Środowiska, w którym wyraziła chęć zbilansowania wartości wydanych uprawnień do emisji CO₂ dla inwestycji związanych z blokami 3 i 4, kosztami planowanych inwestycji, które miały by zostać zamienione. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania, Spółka nie otrzymała odpowiedzi od Ministra Środowiska.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Zarząd uznał, że istnieje ryzyko potencjalnego zwrotu otrzymanych darmowych uprawnień do emisji CO₂ związanych z wyżej wymienionymi inwestycjami i w związku z powyższym została utworzona z tego tytułu rezerwa w wysokości 30 640 tysięcy złotych.

W poniższych tabelach zaprezentowano prawa do emisji dwutlenku węgla przyznane w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień, nabyte na rynku wtórnym wraz z podziałem na część wykorzystaną na własne potrzeby oraz sprzedaną w okresach zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku.

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku

		<i>Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA</i>		<i>„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.</i>	
	Emisja CO ₂	4 780 646		2 454 232	
		<i>ilość (w tonach)</i>	<i>kwota (w tys. złotych)</i>	<i>ilość (w tonach)</i>	<i>kwota (w tys. złotych)</i>
EUA	Saldo na początek okresu	7 051 715	193 504	2 724 344	68 150
	Nabyte	2 202 000	70 787	702 000	24 581
	Otrzymane darmowe	69 066	-	-	-
	Umorzenie	(8 260 668)	(222 055)	(2 605 436)	(68 150)
	Saldo na koniec okresu	1 062 113	42 236	820 908	24 581
	Pozostało do nabycia	3 718 533	292 546	1 633 324	132 741

Prawa do emisji dwutlenku węgla w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku

		<i>Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin SA</i>		<i>„Elektrownia Pątnów II” sp. z o.o.</i>	
	Emisja CO ₂	8 260 668		2 605 436	
		<i>ilość (w tonach)</i>	<i>kwota (w tys. złotych)</i>	<i>ilość (w tonach)</i>	<i>kwota (w tys. złotych)</i>
EUA	Saldo na początek okresu	12 900 660	364 691	920 181	22 848
	Nabyte	3 496 000	79 001	3 832 000	108 219
	Otrzymane darmowe	83 317	-	-	-
	Umorzenie	(9 428 262)	(250 188)	(2 027 837)	(62 917)
	Saldo na koniec okresu	7 051 715	193 504	2 724 344	68 150
	Pozostało do nabycia / (nadwyżka)	1 208 953	28 288	1 633 324	(2 266)

*Fizyczne umorzenie uprawnień do emisji za dany rok następuje w pierwszych miesiącach roku następnego.

33. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe

33.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (krótkoterminowe)

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	123 339	100 503
Zobowiązania z tytułu opcji put	-	3 755
Zobowiązania inwestycyjne	9 468	15 530
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	16 313	14 452
Inne zobowiązania	5 770	12 176
Razem	<u>154 890</u>	<u>146 416</u>

W linii inne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa prezentuje głównie zobowiązania z tytułu leasingu finansowego w kwocie 1 819 tysięcy złotych, (1 636 tysięcy złotych w roku 2017). Pozostała kwota w pozycji inne zobowiązania na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczy głównie rozrachunków z pracownikami i potrąceń z listy płac na

kwotę 1 717 tysięcy złotych (7 104 tysięcy złotych w 2017 roku) oraz rozrachunków z tytułu wadium w kwocie 924 tysięcy złotych (1 111 tysięcy złotych w 2017 roku).

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14 bądź 30-dniowych. Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych bądź kwartalnych w ciągu całego roku obrotowego.

33.2. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe (długoterminowe)

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	1 389	2 606
Zobow. z tytułu dostaw i usług wobec pozostałych jedn. -powyżej 12 m-cy	8 017	415
Inne	2 062	2 125
Razem	<u>11 468</u>	<u>5 146</u>

33.3. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	35 817	18 238
Zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych	15 832	39 115
Zobowiązania z tytułu podatku akcyzowego	2 660	971
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	21 714	23 203
Podatek dochodowy od osób fizycznych	5 244	6 273
Pozostałe zobowiązania budżetowe	6 092	5 115
Zaliczki na dostawy	94	936
Opłata eksploatacyjna	7 517	11 060
Inne	990	2 476
Razem	<u>95 960</u>	<u>107 387</u>

Zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych dotyczą opłat za zanieczyszczanie powietrza, składowanie odpadów oraz pobór wód i odprowadzanie ścieków. Okresem rozliczeniowym jest rok.

Zobowiązania z tytułu opłat eksploatacyjnych dotyczą opłat od wydobytej kopaliny, które wynikają z Prawa geologicznego i górniczego. Okresem rozliczeniowym jest półrocze.

33.4. Pochodne instrumenty finansowe

	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
Instrumenty zabezpieczające zmienność stóp procentowych (SWAP)	921	4 112
Pozostałe opcje walutowe	-	897

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Razem	921	5 009
krótkoterminowe	921	4 139
długoterminowe	-	870

33.5. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (długoterminowe)

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Dotacje długoterminowe	40 003	41 504
Pozostałe	3 004	3 005
Razem	43 007	44 509

Główny składnik pozycji „Dotacje długoterminowe”: Zaprezentowane na dzień 31 grudnia 2018 roku dotacje w kwocie 39 593 tysiące złotych powstały na skutek wyceny otrzymanej z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pożyczki, tak jakby została ona udzielona na warunkach rynkowych. Dotacja rozliczana jest zgodnie z okresem użyteczności środków trwałych wchodzących w skład bloku 464 MW w Elektrowni Pątnów II.

Głównym składnikiem pozycji „Pozostałe” są otrzymane nieodpłatnie od Starostwa Powiatowego oraz Gminy grunty w kwocie 2 852 tysiące złotych.

33.6. Dotacje i rozliczenia międzyokresowe przychodów (krótkoterminowe)

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Dotacje krótkoterminowe	1 501	1 502
Pozostałe	1	5
Razem	1 502	1 507

34. Zobowiązania warunkowe oraz opis istotnych spraw sądowych

Poza zobowiązaniami opisanymi w notach 34.1, 35 i 36 Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku nie posiadała innych zobowiązań warunkowych, udzielonych gwarancji oraz poręczeń.

34.1. Wpływ Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

28 grudnia 2018 r. została uchwalona Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw („Ustawa”) obowiązująca od 1 stycznia 2019 roku.

Ustawa wprowadziła między innymi:

- obniżenie o 95% opłaty przejściowej płaconej co miesiąc przez odbiorców energii elektrycznej w rachunkach za dystrybucję,
- ustalenie ceny i stawek opłat za energię elektryczną dla odbiorcy końcowego do zastosowania w 2019 roku przez sprzedawców na poziomie cen stosowanych w 2018 roku.,

- system rekompensat na pokrycie różnicy pomiędzy ceną wskazaną w cenniku a średnioważoną ceną energii elektrycznej na rynku hurtowym
- obniżenie stawki akcyzy dla energii elektrycznej sprzedanej odbiorcy końcowemu z 20 PLN/MWh do 5 PLN/MWh,

Co do zasady Ustawa wymaga obniżenia cen w umowach z odbiorcami końcowymi, jednocześnie ustawodawca poprzez wprowadzenie systemu rekompensat zakłada równoważenie interesów odbiorców energii elektrycznej oraz spółek energetycznych, co pozwala stwierdzić, iż przychody utracone wskutek obniżenia cen powinny być sprzedawcom energii zrekompensowane. Ustawa odsyła w kluczowych kwestiach do rozporządzenia, którego treść na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie została opublikowana.

Ustalenie wielkości rezerwy na kontrakty rodzące obciążenie na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Po uchwaleniu Ustawy Grupa dokonała oceny jej wpływu, pod kątem zapisów MSR 37 Rezerwy, czy zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe jest zobowiązana do utworzenia rezerw na tzw. umowy rodzące obciążenia. Zgodnie z przepisami sprawozdawczymi, jeżeli dany kontrakt lub grupa kontraktów przynoszą straty, to spółka powinna rozpoznać odpowiednią rezerwę w okresie, w którym ta strata stała się nieunikniona. Przy czym do kosztów co do zasady zalicza się wyłącznie koszty bezpośrednio związane z kontraktem, których jednostka by nie poniosła, gdyby nie realizowała kontraktu.

Mając na względzie brak przepisów wykonawczych dla określenia ostatecznych skutków wejścia w życie Ustawy, Grupa oszacowała potencjalne skutki finansowe Ustawy. Dokonując szacunków wartości niezbędnej rezerwy przyjęto następujące założenia:

- 1) Istniejący stan prawny na 31 grudnia 2018 roku.
- 2) W odniesieniu do ustalenia kosztów wykonania świadczenia w rozumieniu MSR 37, przyjęto jedynie koszty bezpośrednie (koszty nabycia energii, praw majątkowych wraz z aktualną stawką podatku akcyzowego), a pominięto koszty pośrednie (koszty własne i zysk).
- 3) Dla ustalania kosztów zakupu energii przyjęto wartości rynkowe, wielkość wolumenu sprzedaży na 2019 r. przyjęto zgodnie z zawartymi umowami

Na podstawie przyjętych założeń ustalono co następuje:

- (a) kierując się postanowieniami Ustawy i przyjmując ceny z cennika spółki obowiązującego na dzień 30 czerwca 2018 r. dla klientów biznesowych (spółka nie sprzedaje energii elektrycznej do innych klientów) dokonano zestawienia korzyści z realizacji kontraktów i nieuniknionych kosztów realizacji tych umów. Analiza nie wykazała nadwyżki powyższych kosztów nad korzyściami i w związku z powyższym nie utworzono rezerw.
- (b) W związku z brakiem danych umożliwiających ustalenie kwoty różnicy ceny odstąpiono od ujmowania jakichkolwiek aktywów z tytułu rekompensat na 31 grudnia 2018 roku.

Wpływ na kolejne okresy sprawozdawcze

W zakresie swoich odbiorców końcowych Grupa stosuje na 2019 rok ceny wynikające z zawartych umów, w związku z brakiem rozporządzenia Ministra Energii. Wdrożenie przepisów Ustawy zostanie dokonane przez Grupę w terminach wynikających z przepisów wykonawczych.

Grupa szacuje, że dla tego segmentu odbiorców obniżenie przychodów będzie wynikać z różnicy cen jednostkowych energii elektrycznej, rozumianej jako różnica średnich notowań instrumentów BASE 2018 i BASE 2019 na rynku terminowym TGE, oraz zmiany cen rynkowych i poziomów procentowych w zakresie obowiązków pozyskania certyfikatów energii „kolorowej”.

Koszt zakupu energii elektrycznej dla instrumentu o największej płynności tj. BASE Y notowanego na Towarowej Gieldzie Energii SA dla 2019 roku (BASE Y-19) w okresie notowania produktu wyniósł 244,93 zł/MWh. Natomiast cena dla produktu na 2018 rok tj. BASE Y-18 kształtowała się na poziomie 175,16 zł/MWh.

Wycena rynkowa certyfikatów energii kolorowej, które poza kosztem zakupu energii elektrycznej stanowią najważniejszy element ceny sprzedaży dla odbiorcy końcowego, jest zbliżona rok do roku. Całkowity koszt zakupu energii elektrycznej dla dostaw w 2018 roku kształtował się na poziomie 189,21 zł/MWh, a dla roku 2019 szacowany jest na poziomie 258,49 zł/MWh.

Grupa jest uprawniona na mocy Ustawy do otrzymania rekompensaty wynikającej z obniżenia poziomu cen, uwzględniającej zarówno koszty bezpośrednie jak i pośrednie oraz marże.

Jednakże, biorąc pod uwagę brak przepisów wykonawczych a tym samym brak danych stanowiących istotną część składową kalkulacji kwoty różnicy ceny, Grupa nie jest w stanie na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego określić wielkości rekompensat i stopnia zrównoważenia potencjalnych straty.

Grupa na bieżąco dokonuje analizy przepisów prawnych i w momencie opublikowania rozporządzenia Ministerstwa Energii oraz innych danych pozwalających na dokonanie właściwych szacunków, dokona identyfikacji wyników analiz pod kątem informacji poufnych w rozumieniu Rozporządzenia MAR.

34.2. Sprawy sądowe

Postępowanie w sprawie ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2017 rok

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”) w dniu 28 marca 2018 roku wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych za 2017 rok. W dniu 23 lipca 2018 roku Prezes URE wydał decyzję o wysokości korekty rocznej za 2017 roku dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. Kwota korekty wynosi plus 58 305 tysięcy złotych. Kwota ta wpłynęła na rachunek Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w dniu 28 września 2018 roku. Postępowanie nie powoduje powstania zobowiązań warunkach ani rezerw.

Sprawa zakończona.

Zaskarżenie indywidualnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w zakresie zwrotów do Zarządcy Rozliczeń SA ujemnych korekt wynikających z ustawy o KDT

W dniu 7 lipca 2017 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. złożyła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu (za pośrednictwem Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej) skargę na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego, wydaną przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku w zakresie spłaty na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, na podstawie zawartego przez strony porozumienia, zobowiązań tytułem zwrotu ujemnej korekty kosztów osieroconych za rok 2008 oraz innych przyszłych spłat (ujemnych korekt) od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność będzie wynikała z ustawy z dnia 29 czerwca 2007 roku o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2017 roku, poz. 569 ze zm.; dalej: „ustawa o KDT”).

Dnia 10 sierpnia 2017 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej przesłał do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu odpowiedzi na ww. skargę.

W opinii Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wszelkie zwroty/spłaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA wynikające z ustawy o KDT stanowią koszty uzyskania przychodów w momencie faktycznego dokonania tych spłat. Spółka ma prawo uwzględnić te koszty w rozliczeniu za rok podatkowy, w którym nastąpiła/nastąpi zapłata na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA. Przesądza o tym uregulowanie zawarte w art. 42 ust. 4 ustawy o KDT.

Powyższa opinia spółki jest również zgodna z szerokim orzecznictwem w tym zakresie.

Odmiennego zdania jest Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, który wydając indywidualną interpretację uznał stanowisko spółki za nieprawidłowe i stwierdził, że spłaty na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA na podstawie zawartego porozumienia w latach 2014-2017 (w zakresie dokonanych spłat), w roku 2017 (w zakresie przyszłych jeszcze nie dokonanych spłat) oraz inne spłaty od spółki na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność będzie wynikała z ustawy o KDT stanowią/stanowiąc będą koszty uzyskania przychodów w dniu ich poniesienia, tj. zaksięgowania w księgach rachunkowych.

W dniu 18 stycznia 2018 roku spółka wygrała przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu spór z Dyrektorem Krajowej Informacji Skarbowej w ww. sprawie. Wyrok sądu oznacza, że spółka w prawidłowy sposób rozpoznawała koszty uzyskania przychodu z ww. tytułu.

W dniu 27 marca 2018 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej odwołał się od wyroku sądu.

Sprawa w toku.

Wszczęcie postępowania podatkowego wobec Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2016

Opis postępowania znajduje się w nocie 34.3 Rozliczenia podatkowe.

Postępowanie w związku z niezrealizowaniem obowiązku utrzymania zapasów paliw

W dniach 17 września 2008 roku oraz 29 maja 2009 roku, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (URE) wszczął postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej Spółce ZE PAK SA w związku z niespełnieniem obowiązku utrzymywania zapasu paliw zapewniających ciągłość dostaw energii elektrycznej i ciepła do odbiorców na dzień 31 grudnia 2007 roku, 31 marca 2008 roku, 1 lipca 2008 roku, 1 września 2008 roku, 1 października 2008 roku, 1 listopada 2008 roku, 1 grudnia 2008 roku, 1 stycznia 2009 roku, 1 lutego 2009 roku oraz 1 marca 2009 roku.

Decyzją Prezesa URE z dnia 28 grudnia 2010 roku wymierzono ZE PAK SA karę pieniężną za nie przestrzeganie obowiązku utrzymania zapasów paliwa w ilości zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw ciepła do odbiorców w roku 2008 i 2009 w wysokości 1 500 tysięcy złotych. Spółka początkowo utworzyła w 2010 roku rezerwę na koszt kary w pełnej wysokości, którą następnie w 2015 roku rozwiązała, w związku z zapłatą kary.

W dniu 30 stycznia 2014 roku SOKiK wydał wyrok, w którym oddalił odwołanie Spółki od decyzji Prezesa URE. Spółka złożyła w dniu 30 kwietnia 2014 roku apelację do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

W dniu 13 maja 2015 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Spółki od wyroku SOKiK z 30 stycznia 2014 roku, czego skutkiem było utrzymanie w mocy decyzji Prezesa URE.

W dniu 11 grudnia 2015 roku Spółka wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2015 roku.

W dniu 22 marca 2017 roku Sąd Najwyższy wydał wyrok, którym uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 maja 2015 roku i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

W dniu 11 kwietnia 2018 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok, którym zmienił wyrok SOKiK z dnia 30 stycznia 2014 roku w ten sposób, że uchylił decyzję Prezesa URE z dnia 28 grudnia 2010 roku. Wyrok jest prawomocny. Spółka skierowała wezwanie do URE o zwrot zapłaconej kary w dniu 10 września 2015 roku w kwocie 1 500 tysięcy złotych.

Sprawa zakończona.

Postępowanie w sprawie zwrotu nadpłaty podatku akcyzowego

W świetle przepisów obowiązujących na terenie Unii Europejskiej a w szczególności przepisów art. 21 ust. 5 Dyrektywy energetycznej, w związku z art. 6 ust. 1 Dyrektywy horyzontalnej, po dniu 1 stycznia 2006 roku przedmiotem opodatkowania podatkiem akcyzowym jest sprzedaż energii na ostatnim etapie obrotu tzn. sprzedaż przez dystrybutora ostatecznemu odbiorcy (konsumentowi). Nie podlega opodatkowaniu tym podatkiem wcześniejszy etap obrotu, np. między producentem energii elektrycznej, a jej dystrybutorem. W takim przypadku obowiązek podatkowy powstaje w momencie dostawy energii elektrycznej konsumentowi.

Od dnia 1 marca 2009 roku weszła w życie ustawa z dnia 6 grudnia 2008 roku o podatku akcyzowym, zgodnie z którą sprzedaż energii elektrycznej podmiotowi, który nie jest jej odbiorcą końcowym, nie podlega opodatkowaniu akcyzą.

W związku z powyższym ZE PAK SA na podstawie art. 75 § 1, w związku z art. 75 § 2 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 roku Nr 137, poz. 926, z późniejszymi zmianami) złożyła wnioski o stwierdzenie nadpłaty podatku akcyzowego za lata 2006, 2007, 2008 oraz styczeń i luty roku 2009 na łączną kwotę około 626 milionów złotych, uzasadniając to tym, że na podstawie przepisów prawa obowiązującego na terenie Unii Europejskiej oraz orzecznictwa Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, wykonywane przez ZE PAK SA czynności nie podlegają opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Poszczególne wnioski były rozpatrywane na szczeblach: Urzędu Celnego w Kaliszu, Izby Celnej w Poznaniu a obecnie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z uwagi na stanowisko judykatury przedstawione w trakcie prowadzonych postępowań sądowych, wysokość nadpłaty, o zwrot której wnosi Spółka, uległa zmniejszeniu do kwoty poniesionego uszczerbku, wynikającego ze sporządzonych analiz ekonomicznych, tj. aktualnie do kwoty około 108 milionów złotych.

Ponadto, w związku z wyrokami Sądów Administracyjnych w sprawach innych spółek energetycznych w przedmiocie nadpłaconego podatku akcyzowego oraz uchwałą I GPS 1/11 Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 22 czerwca 2011 roku (gdzie NSA uznał, że przeniesienie ciężaru podatku w cenie wyłącza możliwość zwrotu nadpłaty), niezależnie od toczącego się postępowania administracyjnego, w dniu 10 lutego 2012 roku Spółka zainicjowała postępowanie na drodze cywilnoprawnej, składając do Sądu Rejonowego Warszawa Śródmieście zawiadanie Skarbu Państwa do próby ugodowej na kwotę 626 406 tysięcy złotych. Do zawarcia ugody nie doszło, gdyż na rozprawie w dniu 16 kwietnia 2012 roku sygnatura akt VI Co 311/12 przedstawiciele Skarbu Państwa nie zgodzili się na ugodę.

Równolegle, Spółka oczekując na wyniki postępowań podatkowych w sprawie wcześniej złożonych wniosków o nadpłatę złożyła na piśmie w dniu 14 września 2012 roku w Izbie Celnej w Poznaniu dodatkowe wyjaśnienia w postaci wyników szczegółowej analizy ekonomicznej, której celem było wykazanie, czy Spółka poniosła uszczerbek związany z zapłatą podatku akcyzowego, do którego nie była zobowiązana. Spółka stoi na stanowisku, iż złożony dokument dotyczy wniosków nadpłatowych z całego okresu objętego postępowaniami, tj. styczeń 2006 - luty 2009 roku. Ostatecznie wszystkie wnioski trafiły na wokandy sądów WSA lub NSA. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania status postępowań jest następujący:

- 22 sprawy za okres styczeń 2006 – listopad 2007 roku (z wyłączeniem listopada 2006 roku) prowadzone były ponownie od początku przez Naczelnika UC, po tym jak sprawy wróciły z NSA. Spółka przedłożyła w nich miesięczne analizy ekonomiczne poniesienia uszczerbku. Po negatywnych decyzjach Naczelnika UC a potem Dyrektora IC zostały złożone do WSA w Poznaniu skargi. Rozprawy przed WSA w Poznaniu odbyły się w dniach 4 i 18 listopada 2015 roku. We wszystkich sprawach zapadły wyroki negatywne dla Spółki. W lutym 2016 roku Spółka złożyła skargi kasacyjne do NSA. NSA oddalił skargi kasacyjne Spółki w ww. 22 sprawach na rozprawach przeprowadzonych w dniach 10 i 11 kwietnia 2018 roku.
- 14 postępowań za okres grudzień 2007 – luty 2009 roku (z wyłączeniem lipca 2008 roku) w dniu 26 stycznia 2017 roku odbyły się rozprawy przed WSA w Poznaniu. We wszystkich sprawach oddalono skargi Spółki na decyzje IC w Poznaniu. Spółka złożyła do WSA wnioski o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroków, które otrzymała w dniu 7 marca 2017 roku. Spółka po analizie uzasadnień do wyroków w dniu 6 kwietnia 2017 roku złożyła 14 skarg kasacyjnych do NSA. Obecnie Spółka oczekuje na wyznaczenie terminów rozpraw przed NSA,
- postępowanie za listopad 2006 roku zostało zakończone negatywnym wynikiem NSA z dnia 8 grudnia 2011 roku,
- postępowanie za lipiec 2008 roku doczekało się rozpoznania skargi kasacyjnej przez NSA. Na rozprawie w dniu 29 kwietnia 2015 roku NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki i wskazał, że w pełni podziela stanowisko zajęte przez WSA w Poznaniu w wyroku, od którego została złożona skarga kasacyjna.

Niezależnie od powyższego postępowania ZE PAK SA złożyła skargę na działanie polskich organów do Komisji Europejskiej (dalej: KE) w trybie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W wydanej opinii KE, może zobligować polskie organy podatkowe do wydania korzystnego dla ZE PAK SA rozstrzygnięcia. W dniu 21 marca 2017 roku do ZE PAK SA dotarła „preclosure letter” z KE, w którym to piśmie wstępnie odmówiono słuszności stanowisku ZE PAK SA, dając jednocześnie prawo do ponownego wypowiedzenia się w sprawie, z czego ZE PAK SA skorzystała. W dniu 9 czerwca 2017 roku do KE ponownie zostało wysłane pismo podsumowujące argumentację ZE PAK SA w kwestii zwrotu nadpłaconej akcyzy. Aktualnie ZE PAK SA oczekuje na zajęcie przez KE ostatecznego stanowiska w opisywanej sprawie.

W przypadku Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. postępowanie za wszystkie okresy (jedna sprawa) trafiło na wokandę WSA po negatywnej dla spółki Decyzji Dyrektora IC. Wspomniana spółka nie dysponuje analizami porównawczymi poniesienia uszczerbku. Dnia 4 listopada 2015 roku w WSA w Poznaniu odbyła się rozprawa. Dnia 18 listopada 2015 roku został ogłoszony negatywny wyrok, dnia 8 lutego 2016 roku spółka złożyła skargę kasacyjną do NSA. NSA oddalił skargę kasacyjną Spółki na rozprawie przeprowadzonej w dniu 11 kwietnia 2018 roku.

Postępowanie w sprawie decyzji środowiskowej wydanej na rzecz PAK KWB Konin SA dotyczącej złoża węgla brunatnego w Tomisławicach

PAK KWB Konin SA jest stroną postępowań administracyjnych dotyczących decyzji środowiskowej związanej ze złożem węgla brunatnego w Tomisławicach. W dniu 7 sierpnia 2007 roku wójt gminy Wierzbinek wydał decyzję środowiskową dotyczącą odkrywki węgla brunatnego. W dniu 5 grudnia 2008 roku decyzja ta została zaskarżona przez dziewięć osób fizycznych wspieranych przez fundację Greenpeace z powodu rzekomego rażącego naruszenia przepisów prawa. W dniu 25 marca 2009 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze odmówiło uchylenia decyzji środowiskowej. Powodowie złożyli wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 4 maja 2009 roku, po ponownym rozpatrzeniu sprawy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze podtrzymało swoje wcześniejsze orzeczenie. Powodowie po raz kolejny złożyli odwołanie od decyzji środowiskowej. W dniu 5 maja 2010 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu orzekł, iż decyzja środowiskowa, na podstawie której została udzielona koncesja na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża Tomisławice, w rażący sposób narusza przepisy prawa. PAK KWB Konin SA i Samorządowe Kolegium Odwoławcze złożyły odwołanie od tego wyroku. W dniu 21 marca 2012 roku Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 listopada 2012 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu ogłosił wyrok uchylający decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą

stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbiniek związanej z eksploatacją przez PAK KWB Konin SA odkrywki węgla brunatnego Tomisławice. W dniu 7 stycznia 2013 roku PAK KWB Konin SA złożyła skargę kasacyjną od opisywanego wyroku.

Po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 października 2014 roku Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną PAK KWB Konin SA od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku uchylającego decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie z dnia 25 marca 2009 roku odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbiniek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Oddalenie skargi kasacyjnej PAK KWB Konin SA oznacza, że wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Poznaniu z dnia 6 listopada 2012 roku stał się prawomocny, a sprawa dotycząca stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wróciła ponownie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W dniu 18 stycznia 2019 roku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie wydało decyzję odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji środowiskowej wydanej w dniu 7 sierpnia 2007 roku przez Wójta Gminy Wierzbiniek związanej z eksploatacją odkrywki węgla brunatnego Tomisławice.

Decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koninie oznacza tym samym, że decyzja środowiskowa wydana przez Wójta Gminy Wierzbiniek cały czas pozostaje w obrocie prawnym. Decyzja nie jest ostateczna. Stronom przysługuje prawo złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Koninie.

Postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej dotyczącej złoża węgla brunatnego Ościsłowo

W dniu 13 marca 2017 roku PAK KWB Konin SA otrzymała decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu („RDOŚ w Poznaniu”) z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającą określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobycie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących z Odkrywki Ościsłowo”. Decyzja RDOŚ w Poznaniu nie miała charakteru ostatecznej. PAK KWB Konin SA złożyła od wydanej decyzji stosowne odwołanie do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (GDOŚ w Warszawie). W odwołaniu wniesiono o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia w całości i określenie uwarunkowań środowiskowych dla realizacji ww. przedsięwzięcia. 30 listopada 2017 roku GDOŚ w Warszawie podjęła decyzję o uchyleniu w całości zaskarżonej przez PAK KWB Konin SA decyzji RDOŚ w Poznaniu z dnia 10 marca 2017 roku odmawiającej określenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobycie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących z Odkrywki Ościsłowo” i przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez RDOŚ w Poznaniu.

PAK KWB Konin SA pismem z dnia 18 grudnia 2017 roku wniosła sprzeciw od ww. decyzji GDOŚ w Warszawie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (WSA). W ocenie PAK KWB Konin SA istniały podstawy do wydania przez GDOŚ w Warszawie orzeczenia reformatoryjnego, czyli zmiany zaskarżonej decyzji RDOŚ w Poznaniu i merytorycznego rozstrzygnięcia w tej sprawie, a nie skierowania sprawy do ponownego rozpatrzenia. Również uczestnik postępowania przeciwny budowie odkrywki Ościsłowo wniósł sprzeciw do WSA od decyzji GDOŚ w Warszawie. Oba sprzeciwy zostały oddalone przez WSA. Wyrok zapadł 1 marca 2018 roku. Dnia 12 kwietnia 2018 roku PAK KWB Konin SA złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie od wyroku WSA w Warszawie z dnia 1 marca 2018 roku. Skarga ta została uwzględniona, a sprawa wróciła do ponownego rozpoznania do WS w Warszawie, który wyrokiem z dnia 18 października 2018 roku uchylił decyzję GDOŚ, który ponownie będzie musiał rozpoznać odwołania wniesione w przedmiotowej sprawie.

Obecnie sprawa jest ponownie rozpatrywana przez RDOŚ w Poznaniu, który poinformował o wyznaczeniu daty 8 października 2018 roku jako nowego terminu załatwienia sprawy.

Postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowej zostało wszczęte 16 września 2015 roku.

34.3. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Organy skarbowe mogą dokonać kontroli ksiąg i ewidencji rachunkowej w każdej chwili, w ciągu pięciu lat od końca roku, w którym złożono deklarację podatkową i nałożyć dodatkowe obciążenia podatkowe, wraz z

odsetkami karnymi i innymi karami. Zarząd Spółki nie jest świadomy istnienia żadnych okoliczności, które mogłyby prowadzić do potencjalnych istotnych zobowiązań z tego tytułu.

Ponadto od 15 lipca 2016 roku obowiązują postanowienia Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom („GAAR”), która ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. Częste zmiany w regulacjach prawnych oraz częste różnice w interpretacji przepisów podatkowych przez organy administracji skarbowej, powodują brak stabilności systemu podatkowego oraz trudności w precyzyjnym przewidywaniu skutków podatkowych w dłuższej perspektywie czasu.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Wszczęcie postępowania podatkowego wobec Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2016

W 2017 roku miała miejsce kontrola podatku dochodowego od osób prawnych w spółce Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. za 2016 rok. W opinii Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. wszelkie zwroty/splaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA wynikające z ustawy KDT stanowią koszty uzyskania przychodów w momencie faktycznego dokonania tych splat. Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. ma prawo uwzględnić te koszty w rozliczeniu za rok podatkowy, w którym nastąpiła/nastąpi zapłata na rzecz Zarządcy Rozliczeń. Przesądza o tym uregulowanie zawarte w art. 42 ust.4 ustawy KDT. Powyższa opinia spółki jest również zgodna z szerokim orzecznictwem sądowym w tym zakresie.

Odmiennego zdania był Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, który wydając indywidualną interpretację uznał stanowisko Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. za nieprawidłowe i stwierdził, że splaty na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA na podstawie zawartego porozumienia w latach 2014-2017 (w zakresie dokonanych splat), w roku 2017 (w zakresie przyszłych jeszcze nie dokonanych splat) oraz inne splaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA, których zasadność będzie wynikała z ustawy o KDT stanowią/stanowiąc będą koszty uzyskania przychodów w dniu ich poniesienia, tj. zaksięgowania w księgach rachunkowych.

W dniu 18 stycznia 2018 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w odpowiedzi na ww. skargę Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., wydał wyrok uchylający zaskarżoną Interpretację Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku. W uzasadnieniu wyroku, WSA podzielił stanowisko Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., iż w niniejszej sprawie wbrew stanowisku organu podatkowego nie można stosować ogólnych reguł określających dzień poniesienia kosztów uzyskania przychodu, które zostały określone w Ustawie o Podatku Dochodowym od Osób Prawnych (dalej u.p.d.o.p.), a w szczególności w art. 15. W niniejszej sprawie należy zastosować przepis art. 42 ust.4 ustawy o KDT jako *lex specialis* do przepisów u.p.d.o.p.

Wyrok WSA w Poznaniu potwierdził, iż Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. postępowała i postępuje poprawnie, zaliczając wszelkie zwroty/splaty od Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. na rzecz Zarządcy Rozliczeń SA wynikające z ustawy KDT do kosztów uzyskania przychodów w momencie faktycznego dokonania tych splat.

Dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. powyższy wyrok oznacza obniżenie ryzyka podatkowego i potwierdzenie poprawnego rozliczenia aktywa podatkowego za lata 2014-2016. Powyższy wyrok WSA, stanowi jednocześnie zabezpieczenie stanowiska Elektrowni Pątnów II sp. z o.o., która nie zgodziła się z wynikiem kontroli podatkowej za 2016 rok, przeprowadzonej w 2017 roku, na gruncie podatku dochodowego od osób prawnych.

W protokole z kontroli z dnia 31 października 2017 roku, Naczelnik Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu, podzielił bowiem stanowisko wyrażone przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji z dnia 20 kwietnia 2017 roku.

W dniu 14 listopada 2017 roku, Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wniosła zastrzeżenia do ww. protokołu kontroli podatkowej i nie zgodziła się ze stanowiskiem organów podatkowych, w zakresie zakwestionowania przez Urząd Skarbowy, sposobu ujęcia jako kosztów uzyskania przychodu, wydatków z tytułu zwrotu Zarządcy Rozliczeń SA środków na pokrycie kosztów osieroconych. Jednocześnie Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. wskazała, iż najzasadniejszym rozwiązaniem, będzie wstrzymanie się z wszelkimi działaniami w tej sprawie, do czasu uzyskania rozstrzygnięcia sądowego w sprawie skargi na indywidualną interpretację przepisów prawa podatkowego, wydaną przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 20 kwietnia 2017 roku.

W dniu 27 marca 2018 roku Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej złożył skargę kasacyjną od Wyroku WSA w Poznaniu z 18 stycznia 2018 roku.

W nawiązaniu do powyższego w dniu 17 kwietnia 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu o wszczęciu postępowania podatkowego w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok.

25 czerwca 2018 roku Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. otrzymała postanowienie Naczelnika Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Kaliszu o zawieszeniu, wszczętego w kwietniu 2018 roku, postępowania podatkowego w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2016 rok do czasu rozstrzygnięcia zagadnienia przez Naczelny Sąd Administracyjny. Grupa nie rozpoznaje ryzyka związanego z kontrolą podatkową.

Wszczęcie postępowania podatkowego wobec ZE PAK SA w sprawie rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2014 z uwzględnieniem cen transferowych

Dnia 13 kwietnia 2016 roku Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej w Poznaniu wszczął z urzędu postępowanie podatkowe wobec ZE PAK SA. w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2014, z uwzględnieniem zagadnienia cen transferowych.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Spółka nie otrzymała od organów skarbowych żadnych wniosków i protokołów wskazujących na potencjalny wynik kontroli. Na dotychczasowym etapie postępowania kontrolnego Grupa nie stwierdza istotnego wpływu na zobowiązanie podatkowe. Będą to jedynie przesunięcia rozpoznania kosztu podatkowego w poszczególnych okresach.

Organ podatkowy postanowieniem z dnia 24 września 2018 roku wyznaczył termin zakończenia postępowania kontrolnego na dzień 31 maja 2019 roku.

34.4. Zobowiązania warunkowe związane z likwidacją elektrowni

Obowiązek przeprowadzenia likwidacji i rekultywacji terenu wynika z pozwoleń zintegrowanych na prowadzenie instalacji spalania paliw w elektrowniach Pątnów i Konin oraz Adamów należących do ZE PAK SA oraz elektrowni Pątnów II należącej do Elektrowni Pątnów II sp. z o.o. Na wyżej wymienionych podmiotach w przypadku zakończenia działalności ciąży obowiązek do przeprowadzenia likwidacji wszystkich obiektów i urządzeń instalacji zgodnie z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa budowlanego. Teren instalacji po ich likwidacji winien być zagospodarowany według ustaleń dokonanych z organem samorządowym. W szczególności należy sporządzić projekt likwidacji obiektów i urządzeń uwzględniający wymagania ochrony środowiska, głównie w odniesieniu do gospodarki odpadami.

W związku z powyższym aby wiarygodnie oszacować koszty likwidacji obiektów i urządzeń niezbędne jest sporządzenie projektu uwzględniającego szereg wymogów (np. budowlanych, BHP, środowiskowych) natomiast wymogi te będą w pełni zależne od ustaleń dokonanych z organem samorządowym, ponieważ to z nim należy ustalić sposób zagospodarowania terenu. Na dzień dzisiejszy nie znamy terminu zakończenia działalności, nie znamy ustaleń jakie będą musiały zostać wypracowane z organem samorządowym co do sposobu zagospodarowania terenu, tym samym nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kosztów likwidacji.

35. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki oraz zastawy rejestrowe.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała następujące zobowiązania zabezpieczone na jej majątku oraz pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań:

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Zobowiązania zabezpieczone na majątku

Umowa	Rodzaj zabezpieczenia	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
		Kwota zabezpieczenia	Waluta	Kwota zabezpieczenia	waluta
Umowa kredytu konsorcjalnego z dnia 13 marca 2014 roku na kwotę 667 mln złotych dla ZE PAK SA	Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy				
	Zastaw rejestrowy i finansowy na rachunkach bankowych	do kwoty 2 040 000	PLN	do kwoty 2 040 000	PLN
	Hipoteka umowna łączna ustanowiona na nieruchomościach				
Umowa kredytu konsorcjalnego z dnia 14 stycznia 2011 roku na kwotę 240 mln euro dla Elektrowni Pątnów II sp. z o.o.	Zastaw rejestrowy na udziałach ZE PAK w PAK Infrastruktura				
	Zastaw rejestrowy na udziałach ZE PAK w Elektrowni Pątnów II	do kwoty 400 000	EUR	do kwoty 400 000	EUR
	Hipoteka umowna łączna ustanowiona na nieruchomościach Elektrowni Pątnów II i PAK Infrastruktura	do kwoty 339 750	PLN	do kwoty 339 750	PLN
	Zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy				
Linia wielocelowa z dnia 20 listopada 2013 roku na kwotę 76,7 mln złotych dla PAK KWB Konin SA	Zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych				
	Zastaw rejestrowy na majątku trwałym	-	PLN	do kwoty 153 400	PLN
Umowa linii gwarancyjnej z dnia 8 czerwca 2007 roku dla PAK Serwis sp. z o.o.	Zastaw rejestrowy na majątku trwałym	-	PLN	do kwoty 5 674	PLN

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Udzielone gwarancje

Rodzaj gwarancji	31 grudnia 2018 roku		31 grudnia 2017 roku	
	Kwota zabezpieczenia	Waluta	Kwota zabezpieczenia	waluta
Gwarancje dobrego wykonania umowy	19 255	PLN	14 500	PLN
Gwarancje usunięcia wad i usterek	4 317	PLN	4 135	PLN
	438	EUR	419	EUR
Gwarancje płatności	219	PLN	145	PLN
Gwarancje zwrotu zaliczki	148	PLN	1 329	PLN

Ponadto Grupa stosuje jako zabezpieczenia spłaty zobowiązań cesje z umów sprzedaży, cesje z polis ubezpieczeniowych, pełnomocnictwa do rachunków bankowych oraz oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Ponadto jako zabezpieczenia spłaty zobowiązań stosuje się w Grupie Kapitałowej poręczenia wewnątrzgrupowe.

Poniższa tabela pokazuje sumę udzielonych poręczeń.

	31 grudnia 2018	Waluta	31 grudnia 2017	waluta
Poręczenia wewnątrzgrupowe	126 700	PLN	50 000	PLN

36. Otrzymane gwarancje i poręczenia

Rodzaj gwarancji	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Kwota zabezpieczenia	Waluta	Kwota zabezpieczenia	waluta
Gwarancje dobrego wykonania umowy	13 909	PLN	19 752	PLN
Gwarancje usunięcia wad i usterek	3 344 18	PLN EUR	2 245 18	PLN EUR
Gwarancje płatności	22 689 -	PLN EUR	32 004 5 149	PLN EUR
Gwarancje zwrotu zaliczki	-	PLN	2 399	PLN

Wartość otrzymanych poręczeń jest zgodna z wartością poręczeń udzielonych opisanych w nocie 36.

37. Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzednie lata obrotowe:

Podmiot powiązany		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Elektrim SA	2018	-	120	-	-
	2017	-	120	-	-
Megadex Serwis sp. z o.o.	2018	-	25 497	-	-
	2017	3	-	-	-
Polkomtel sp. z o.o.	2018	188 578	2 234	21 994	413
	2017	128 970	3 979	16 859	475
Laris Investments sp. z o.o.	2018	470	831	255	-
	2017	463	821	251	-
CPE sp. z o.o.	2018	-	37	-	38
	2017	-	1 089	-	11
Plus Flota sp. z o.o.	2018	-	241	-	27
	2017	-	628	-	357
Cyfrowy Polsat	2018	2 261	-	485	-
	2017	2 204	3	434	1
Razem	2018	189 048	28 960	22 249	478
	2017	129 436	6 637	17 110	843

Elektrim SA jest jednostką dominującą w stosunku do Grupy ZE PAK SA. Pozostałe spółki są spółkami zależnymi lub powiązanymi z Elektrim SA.

Transakcje z Polkomtel sp. z o.o. dotyczą głównie sprzedaży energii elektrycznej.

37.1. Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

Zarówno w roku obrotowym kończącym się dnia 31 grudnia 2018 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku Jednostka dominująca nie udzieliła osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących żadnych pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze.

37.2. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

Zarówno w roku obrotowym kończącym się dnia 31 grudnia 2018 roku jak i w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku nie miały miejsca transakcje z udziałem osób wchodzących w skład organów zarządzających i nadzorujących.

37.3. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

37.3.1. Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Grupy

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Zarząd jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 463	2 400
Rada Nadzorcza jednostki dominującej		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 099	993
Zarządy jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 928	4 235
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	19
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	105
Rada Nadzorcza jednostek zależnych		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	14	16
Razem	6 504	7 768

37.3.2. Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	12 514	14 701
Nagrody jubileuszowe	19	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	32	15
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	183	317
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	12 748	15 033

W skład głównej kadry kierowniczej wchodzi dyrektorzy oraz kierownicy wyższego szczebla.

38. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku, oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku w podziale na rodzaje usług:

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Obowiązkowe badanie i przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	141	194
Pozostałe usługi	-	23
Razem	141	217

39. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawarła również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem stopy procentowej powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Grupę obecnie i przez cały okres objęty sprawozdaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

39.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Grupa korzysta z zobowiązań finansowych, głównie kredytów i pożyczek o oprocentowaniu zmiennym. Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa wykazuje długoterminowe zadłużenie finansowe z tytułu jednego kredytu bankowego. Pozostałe zobowiązania finansowe z tytułu kredytów i pożyczek są krótkoterminowe.

W celu zminimalizowania ryzyka stopy procentowej, Grupa zawarła kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe), w ramach których zgadza się na wymianę, w określonych odstępach czasu, różnicy między kwotą odsetek naliczonych według stałego i zmiennego oprocentowania od uzgodnionej kwoty głównej. Transakcje te mają na celu zabezpieczenie zaciągniętych zobowiązań finansowych.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych ATMF opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych z daty bilansowej.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2018 roku</i>							
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>WIBOR</i>				<i>EURIBOR</i>			
			<i>WIBOR + 48pb</i>		<i>WIBOR - 48pb</i>		<i>EURIBOR + 16,57pb</i>		<i>EURIBOR - 16,57pb</i>	
		<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	
Pozostałe aktywa finansowe	41 427	22 542	20	-	(20)	-	30	-	(30)	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	354 183	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	304 658	304 658	906	-	(906)	-	192	-	(192)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(420 379)	(420 379)	(1 499)	-	1 499	-	(179)	-	179	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(166 358)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	(921)	(921)	-	-	-	-	-	46	-	(46)
Razem	112 629	(94 100)	(573)	-	573	-	43	46	(43)	(46)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2017 roku</i>							
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko</i>	<i>WIBOR</i>				<i>EURIBOR</i>			
			<i>WIBOR + 44pb</i>		<i>WIBOR – 44pb</i>		<i>EURIBOR + 10,05pb</i>		<i>EURIBOR - 10,05pb</i>	
		<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	
Pozostałe aktywa finansowe	46 099	43 995	37	-	(37)	-	36	-	(36)	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	253 261	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	322 201	322 201	1 249	-	(1 249)	-	38	-	(38)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(652 038)	(652 038)	(1 820)	-	1 820	-	(239)	-	239	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(151 562)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	(5 009)	(5 009)	-	-	-	-	-	125	-	(125)
Razem	(187 048)	(290 851)	(534)	-	534	-	(165)	125	165	(125)

39.2. Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie dotyczy zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek. W 2018 roku dwie spółki Grupy stosowały instrumenty służące ograniczeniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. ZE PAK SA i Elektrownia Pątnów II sp. z o.o. zabezpieczyły kurs euro dla części przepływów związanych z zakupem jednostek uprawniających do emisji CO₂. Do zabezpieczenia kursu zastosowano transakcje typu forward z datą rozliczenia w marcu 2019 roku. Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	<i>31 grudnia 2018 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2018 roku</i>			
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko w EUR</i>	EUR/PLN			
			kurs EUR/PLN + 5,887%		kurs EUR/PLN - 5,887%	
			4,5531		4,0469	
		<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	
Pozostałe aktywa finansowe	41 427	18 340	1 080	-	(1 080)	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	354 183	305	18	-	(18)	-
Pochodne instrumenty finansowe	19	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	304 658	115 970	6 827	-	(6 827)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(420 379)	(108 200)	(6 370)	-	6 370	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(166 358)	(1 794)	(106)	-	106	-
Pochodne instrumenty finansowe	(921)	-	-	-	-	-
Razem	112 629	24 621	1 449	-	(1 449)	-

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Klasy instrumentów finansowych</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>		<i>Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2017 roku</i>			
	<i>wartość bilansowa</i>	<i>wartość narażona na ryzyko w EUR</i>	EUR/PLN			
			kurs EUR/PLN + 6,2% 4,4295		kurs EUR/PLN - 6,2% 3,9123	
			<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>	<i>Wynik finansowy</i>	<i>Inne całkowite dochody</i>
Pozostałe aktywa finansowe	46 099	35 630	2 209	-	(2 209)	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	253 261	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	322 201	38 235	2 371	-	(2 371)	-
Oprocentowane kredyty i pożyczki	(652 038)	(238 271)	(14 773)	-	14 773	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	(151 562)	(1 860)	(115)	-	115	-
Pochodne instrumenty finansowe	(5 009)	-	-	-	-	-
Razem	(187 048)	(166 266)	(10 308)	-	10 308	-

39.3. Ryzyko cen surowców

Spółka narażona jest na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyniku finansowego z tytułu zmian cen surowców. Ekspozycję na ryzyko cen surowców odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców, do których głównie zalicza się węgiel brunatny i biomasę pochodzenia drzewnego i rolnego.

Wolumen oraz koszty zużycia głównych surowców przedstawia poniższa tabela:

	2018		2017	
	Wolumen (tony)	Koszt zużycia (w tysiącach złotych)	Wolumen (tony)	Koszt zużycia (w tysiącach złotych)
Paliwo:				
Węgiel brunatny	7 660 483	565 207	11 666 228	763 820
Biomasa leśna	320 476	60 527	3 917	499
Biomasa rolna	56 116	12 864	908	189
Olej opałowy	7 745	13 847	12 203	19 079
Sorbent	173 406	13 752	159 761	13 084

Znaczącymi czynnikami ryzyka są także koszty zakupu uprawnień do emisji CO₂ oraz koszty zakupu energii elektrycznej.

	2018		2017	
	Emisja CO ₂ (tony)	Koszty emisji (w tysiącach złotych)	Emisja CO ₂ (tony)	Koszty emisji (w tysiącach złotych)
Koszty emisji CO ₂	7 234 878	489 950	10 866 104	289 942

	2018		2017	
	Ilość (MWh)	Koszt zakupu (w tysiącach złotych)	Ilość (MWh)	Koszt zakupu (w tysiącach złotych)
Zakup energii elektrycznej	3 279 319	605 948	3 364 545	498 245

39.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczące.

Monitoringowi podlega kwestia koncentracji należności w odniesieniu do kluczowych odbiorców energii elektrycznej Grupy. Głównymi odbiorcami energii elektrycznej są spółki o istotnej pozycji w sektorze obrotu energią elektryczną takie jak Energa Obrót, Enea Trading, Tauron Polska Energia oraz PSE Operator. Transakcje dokonywane na giełdzie rozliczane są w trybie dziennym przez spółkę Towarowa Giełda Energii SA, co minimalizuje ryzyko kredytowe. Duży udział sprzedaży na giełdzie energii oraz dobieranie do portfela sprzedażowego Grupy renomowanych firm o dobrej zdolności kredytowej sprawia, iż pomimo faktu występowania w tym portfelu podmiotów o relatywnie dużym udziale wynoszącym ponad 5% udziału w portfelu, poziom koncentracji nie jest identyfikowany jako znaczący. W świetle powyższego Grupa nie stosuje dodatkowych zabezpieczeń wynikających z samego tylko zjawiska koncentracji, stosowanie zabezpieczeń uzależnione jest każdorazowo od kondycji finansowej kontrahenta.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

Grupa analizuje i redukuje ryzyko kredytowe w odniesieniu do środków pieniężnych poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ogranicza ryzyko koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej, wykorzystując do tego wewnętrzny regulamin zasad zarządzania ryzykiem.

Długoterminowe ratingi przyznane bankom w których Grupa posiada środki pieniężne:

Nazwa banku	Rating przyznany przez Agencję Ratingową		
	Fitch	S&P	Moody's
PEKAO SA	BBB+	BBB+	A2
PKO BP	-	-	A2
BGK	A-	-	-
mBank	BBB	-	-
Bank Millennium	-	-	Baa1
Santander Bank Polska	BBB+	-	A3
Alior Bank	BB	BB	-
BNP Paribas Bank Polska	-	-	Baa1

Oprócz banków przedstawionych w tabeli powyżej, Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku również środki pieniężne w Plus Banku SA. Bank ten nie został oceniony przez żadną z głównych trzech agencji ratingowych, tj. Fitch, Standard&Poor's oraz Moody's. Ze względu na to, że Plus Bank jest kontrolowany przez tego samego właściciela, Grupa ocenia ryzyko kredytowe tego banku jako niewielkie.

39.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności / zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, akcje uprzywilejowane oraz umowy leasingu finansowego. .

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 524	285 051	61 738	-	422 313
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	137 478	17 412	11 468	-	166 358
Pochodne instrumenty finansowe	69 450	421	-	-	69 871
	282 452	302 884	73 206	-	662 108

<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	75 064	281 629	321 592	-	678 285
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	64 728	81 688	5 146	-	151 562
Pochodne instrumenty finansowe	39 176	25 618	812	-	65 606
	178 968	388 935	327 550	-	895 453

Wykazane w powyższych tabelach instrumenty pochodne zostały zaprezentowane w wartościach brutto niezdyktowanych płatności. Jednak, kontrakty te mogą być rozliczone w wartościach brutto lub w kwotach netto. Poniższe tabele prezentują uzgodnienie tych wartości do wartości bilansowych instrumentów pochodnych:

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Wpływy	-	(43)	(40)	-	-	(83)
Wyływy	-	416	421	-	-	837
Kwoty netto	-	(459)	(461)	-	-	(920)
Zdyskontowane przy użyciu odpowiednich stóp międzybankowych	-	(459)	(462)	-	-	(921)
<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Wpływy	-	(102)	(203)	(55)	-	(360)
Wyływy	-	950	1 983	812	-	3 745
Kwoty netto	-	(1 052)	(2 186)	(867)	-	(4 105)
Zdyskontowane przy użyciu odpowiednich stóp międzybankowych	-	(1 949)	(2 190)	(870)	-	(5 009)

40. Instrumenty finansowe

40.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia wykaz instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań zgodnie z MSSF 9.

<i>Aktywa finansowe</i>	Kategoria zgodnie z MSSF 9	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i>
Pozostałe aktywa finansowe	AFwgZK	41 427	46 099
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	AFwgZK	354 183	253 261
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	19	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	AFwgZK	304 658	322 201
<i>Zobowiązania finansowe</i>			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:		420 379	652 038
długoterminowe	PZFWgZK	59 424	302 465
krótkoterminowe	PZFWgZK	360 955	349 573
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFWgZK	166 358	151 562
Pochodne instrumenty finansowe	WwWGpWF	921	5 009

Użyte skróty:

WwWGpWF – Aktywa / zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy / kapitały
PZFWgZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
AFwgZK – Aktywa finansowe wg zamortyzowanego kosztu

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PAŃNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku, Grupa posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej:

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	-	-	19	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	-	-	921	-

	<i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Instrumenty pochodne zabezpieczające aktywa	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające zobowiązania	-	-	5 009	-

Wartość godziwa instrumentów finansowych innych niż instrumenty pochodne na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 nie odbiegała istotnie od wartości bilansowych, z uwagi głównie na fakt iż dla instrumentów krótkoterminowych efekt zastosowania dyskonta nie jest istotny oraz fakt, iż dotyczące transakcje są zawierane na warunkach rynkowych; z tego powodu wartość godziwa wspomnianych instrumentów została zaprezentowana w wysokości wartości bilansowej.

Wycena oprocentowanych pożyczek i kredytów po początkowym ujęciu dokonywana jest wg metody zamortyzowanego kosztu, uwzględniając umowne koszty związane z uzyskaniem danego kredytu lub pożyczki oraz dyskonto i uzyskane premie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku instrumenty pochodne: Interest Rate Swap oraz transakcje terminowe kupna waluty, zostały wycenione do wartości godziwej. Metodologia wyceny transakcji Interest Rate Swap została zaprezentowana w nocie 41.3. Dla potrzeb wyceny kontraktów walutowych obliczana jest różnica zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy ceną terminową na dzień wyceny a ceną transakcyjną, wg notowań przygotowywanych przez odpowiedni bank, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Wycena tych instrumentów została sklasyfikowana do poziomu 2 hierarchii wyceny wartości godziwej.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

40.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018

	<i>Przychody /(koszty) z tytułu odsetek (w tym efekt wyceny zamortyzowanym kosztem)</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu instrumentów pochodnych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 446	1 812	-	-	-	5 258
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	21	(5)	-	-	313	329
Należności inne	407	-	-	-	-	407
Instrumenty pochodne	-	(1 830)	-	2 300	-	470
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)	(13 021)	(5 297)	-	-	(577)	(18 895)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(112)	(36)	-	-	-	(148)
Inne zobowiązania finansowe (bez instrumentów pochodnych)	(138)	-	-	-	-	(138)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(2 854)	-	(2 854)
Inne zobowiązania	(97)	(6)	-	-	(14 005)	(14 108)
Razem	(9 494)	(5 362)	-	(554)	(14 269)	(29 679)

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017

	<i>Przychody /(koszty) z tytułu odsetek (w tym efekt wyceny amortyzowanym kosztem)</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/(utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski /(straty) z tytułu instrumentów pochodnych</i>	<i>Inne</i>	<i>Razem</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 179	(1 956)	-	-	-	1 223
Inne krótkoterminowe aktywa finansowe	1	(10 020)	-	-	(10)	(10 029)
Należności z tytułu dostaw i usług	33	(38)	(16)	-	80	59
Należności inne	315	-	-	-	-	315
Instrumenty pochodne	-	-	-	368	-	368
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)	(26 065)	24 190	-	-	(527)	(2 402)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(143)	202	-	-	-	59
Inne zobowiązania finansowe (bez instrumentów)	(226)	-	-	-	-	(226)
Instrumenty pochodne	-	-	-	(7 404)	-	(7 404)
Inne zobowiązania	(793)	1	(11 166)	-	(1 273)	(13 231)
Razem	(23 699)	12 379	(11 182)	(7 036)	(1 730)	(31 268)

40.3. Ryzyko stopy procentowej instrumentów finansowych

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko stopy procentowej, oraz koncentrację tego ryzyka w podziale na waluty oraz rodzaj oprocentowania z uwzględnieniem efektu transakcji zabezpieczających Interest Rate Swap zamieniających strumień płatności odsetkowych na bazie zmiennej stopy EURIBOR na stałą stopę w EUR.

	Rodzaj oprocentowania	Wartość bilansowa na dzień	Wartość bilansowa na dzień
		31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2017 roku
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej -PLN	Stała	-	-
	Zmienna	192 891	292 331
Aktywa finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej -Inne waluty	Stała	-	-
	Zmienna	134 310	73 866
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej- PLN	Stała	-	-
	Zmienna	312 179	413 767
Zobowiązania finansowe narażone na ryzyko stopy procentowej- Inne waluty	Stała	53 756	118 839
	Zmienna	54 444	119 432
Ekspozycja netto -PLN	Stała	-	-
	Zmienna	(119 288)	(121 436)
Ekspozycja netto-Inne waluty	Stała	(53 756)	(118 839)
	Zmienna	79 866	(45 566)

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności / wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

40.3.1. Zabezpieczenia

Grupa zabezpiecza ryzyko stopy procentowej związane z zaciągniętym kredytem konsorcjalnym denominowanym w EUR o zmiennym oprocentowaniu na bazie stopy referencyjnej EURIBOR 3M przy wykorzystaniu transakcji pochodnych. Instrumentem zabezpieczającym ekspozycję na ryzyko stopy procentowej jest transakcja typu Interest Rate Swap, w ramach której Grupa dokonuje zamiany strumienia płatności odsetkowych opartych o zmienną stopę procentową EURIBOR 3M na płatności o stałej stopie procentowej w wysokości 3,1050%. Grupa wyznacza desygnowane instrumenty pochodne jako instrumenty zabezpieczające w modelu zabezpieczenia przepływów pieniężnych i ujmuje je zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

W tabelach poniżej przedstawione zostały podstawowe parametry transakcji pochodnych wyznaczonych na instrumenty zabezpieczające, w tym okresy, w których wystąpią przepływy pieniężne z tytułu zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz w których wpłyną one na wynik finansowy, a także ich wartość godziwa w polskich złotych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

<i>Typ instrumentu</i>	<i>Wartość nominalna w walucie transakcji [EUR]*</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Wartość godziwa w PLN</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Oczekiwany okres realizacji pozycji zabezpieczenia</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>
Transakcja typu IRS	12 501	(921)	w okresach kwartalnych, w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku każdego roku do daty zapadalności transakcji IRS, tzn. lipca 2019 roku

**nominal amortyzowany zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu*

<i>Typ instrumentu</i>	<i>Wartość nominalna w walucie transakcji [EUR]*</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Wartość godziwa w PLN</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Oczekiwany okres realizacji pozycji zabezpieczenia</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Transakcja typu IRS	43 785	(4 112)	w okresach kwartalnych, w styczniu, kwietniu, lipcu oraz październiku każdego roku do daty zapadalności transakcji IRS, tzn. lipca 2019 roku

**nominal amortyzowany zgodnie z harmonogramem spłaty kredytu*

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na kapitał własny została przedstawiona poniżej:

	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Rok zakończony</i> <i>31 grudnia 2017 roku</i>
Bilans otwarcia	(3 307)	(6 883)
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	4 413	6 352
Kwoty odnoszone w rachunek zysków i strat, z tego:	1 675	2 776
-korekta kosztów odsetkowych	1 675	2 776
-korekta z tytułu nieefektywności zabezpieczenia	-	-
Bilans zamknięcia	(569)	(3 307)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego - rozpoznany w kapitale z aktualizacji wyceny	108	628
Bilans zamknięcia z uwzględnieniem podatku odroczonego	(460)	(2 679)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa stosowała instrumenty służące ograniczeniu ryzyka wynikającego ze zmian kursów walutowych. Do zabezpieczenia kursu EUR/PLN zastosowano transakcje typu forward z datą rozliczenia w marcu 2019 roku.

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Para walutowa</i>	<i>Kwota transakcji (wartość nominalna w tys. EUR)</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Wartość rynkowa netto (wartość godziwa w tys. PLN)</i> <i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje terminowe kupna waluty EUR (forward)	(EUR/PLN)	16 000	20	marzec 2019

Grupa zabezpiecza także ryzyko zmian cen uprawnień do emisji CO₂ wykorzystując transakcje terminowe na zakup uprawnień na własne potrzeby. W poniższych tabelach przedstawiono podsumowanie aktywnych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku transakcji terminowych.

GRUPA KAPITAŁOWA ZESPOŁU ELEKTROWNI PĄTNÓW – ADAMÓW – KONIN SA
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku
Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające
(w tysiącach złotych)

31 grudnia 2018

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Ilość zakupionych uprawnień</i>	<i>Łączny nominalny transakcji w tys. EUR</i>	<i>Waluta transakcji</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje forward	6 433 000	16 923	EUR	Do 1 roku
Transakcje forward	4 647 000	96 382	EUR	Powyżej 1 roku

31 grudnia 2017

<i>Rodzaj zawartych transakcji</i>	<i>Ilość zakupionych uprawnień</i>	<i>Łączny nominalny transakcji w tys. EUR</i>	<i>Waluta transakcji</i>	<i>Termin zapadalności</i>
Transakcje forward	2 622 000	17 224	EUR	Do 1 roku
Transakcje forward	300 000	2 242	EUR	Do 2 lat

41. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Oczekiwana wartość wskaźnika dźwigni dla Grupy powinna wynosić maksymalnie 30%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	<i>31 grudnia 2018 roku</i>	<i>31 grudnia 2017 roku</i> <i>(dane przekształcone)</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	420 379	652 038
Pochodne instrumenty finansowe (zobowiązania)	921	5 009
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	166 358	151 562
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	304 658	322 201
Zadłużenie netto	283 000	486 408
Kapitał własny	1 687 147	2 211 047
Kapitały z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	(460)	(2 678)
Kapitał razem	1 686 687	2 208 369
Kapitał i zadłużenie netto	1 969 687	2 694 777
Wskaźnik dźwigni	14,37%	18,05%

42. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w latach zakończonych dnia 31 grudnia 2018 roku oraz dnia 31 grudnia 2017 roku kształtowało się następująco:

	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2018 roku	<i>Rok zakończony</i> 31 grudnia 2017 roku
Zarząd jednostki dominującej	5	4
Zarządy jednostek z Grupy	9	14
Administracja	269	304
Dział sprzedaży	136	108
Pion produkcji	4 460	5 053
Pozostali	330	464
Razem	5 209	5 946

43. Istotne zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Już po zakończeniu okresu sprawozdawczego tj. z dniem 12 kwietnia 2019 roku rezygnację z pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej złożył Pan Lesław Podkański. Natomiast w dniu 15 kwietnia 2019 roku na posiedzeniu Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki powołana została Rada Nadzorcza Spółki w nowym dziewięcioosobowym składzie. Również 15 kwietnia Rada Nadzorcza wyłoniła spośród swoich członków Przewodniczącego Rady Nadzorczej, Zastępcę Przewodniczącego oraz Sekretarza. Na dzień publikacji niniejszego raportu skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

- 1) Wojciech Piskorz – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Wiesław Walendziak – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej,
- 3) Tomasz Szeląg – Sekretarz,
- 4) Henryk Sobierajski,
- 5) Sławomir Sykucki,
- 6) Leszek Wysłocki,
- 7) Sławomir Zakrzewski,
- 8) Piotr Stępnik,
- 9) Grzegorz Krystek,

Henryk Sobierajski
/Członek Rady Nadzorczej ZE PAK SA
delegowany do czasowego
wykonywania czynności Prezesa
Zarządu/

Zygmunt Artwik
/Wiceprezes Zarządu/

Paweł Markowski
/Wiceprezes Zarządu/

Aneta Desecka
/Główny Księgowy/